

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 29 mars 2010*§ 2 Interpellation om den urholkade socioekonomiska fördelningen (nr 2009:45)*

Anförande nr 1

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag ber att få hänvisa till det skrivna svaret.

Anförande nr 2

I n g e r S t a r k (v): Ordförande! Jag får tacka för det utsända svaret, Lotta. Problemet är att jag tycker att du över huvud taget inte svarar på mina två frågor. Vad det handlar om i svaret är ett vridande och vändande på siffror och statistik, och det kan man ägna sig åt. Men för att kunna svara på de frågor som jag ställde krävs en djupare analys, för siffror och statistik säger inte så mycket i sig.

Den urholkade socioekonomiska fördelningen är rubriken på min interpellation, och det är precis det den handlar om, om urholkning och om misshushållning. Du brukar tala om att vara rädd om skattebetalarnas pengar. Jag tycker inte att det här är ett sätt att vara rädd om att använda dem på bästa möjliga sätt.

Inledningsvis i interpellationen skriver jag att Stockholm går emot den nationella trenden, och det är naturligtvis väldigt bra. Men det framgår inte vilka de objektiva orsakerna till detta är. Det finns ingenting här som säger att den positiva utvecklingen just beror på den borgerliga skolpolitiken.

Vidare konstaterar jag att den socioekonomiska omfördelningen har urholkats på flera sätt när det gäller både förskola och skola. När det gäller förskolan var det bara några veckor sedan som medierna rapporterade om stora försämringar när det gällde modersmålsundervisningen. Den försämringen berodde på en förändrad socioekonomisk fördelning. Det var helt tydligt.

Om vi skulle återställa relationen mellan tillägget och skolpengen till 2006 års nivå, vilket vi kommer att göra när vi vinner valet, hade 110,7 miljoner kronor gått till socioekonomisk omfördelning inom den kommunala grundskolan, 9,6 miljoner till den kommunala förskolan, och den privatdrivna förskolan skulle ha fått ytterligare 31,2 miljoner med vår omfördelning. De pengarna hade definitivt behövts.

Du vill, Lotta Edholm, ständigt i debatterna förminska betydelsen av resurserna. Trots detta framhåller du att ni har ökat resurserna så mycket mer än vi. Men ökningen av skolpengen har skett på bekostnad av det socioekonomiska tillägget. Vi hade en medveten strategi när vi fördelade pengarna. Jag anser att vår metod var effektiv. Även om allt naturligtvis kan bli bättre var den effektivare än er metod.

Elever som inte behöver något extra stöd fick inte med sig tilläggsbeloppet när de bytte skola, utan pengarna stannade i hemskolan i stadsdelen där de behövdes bättre.

De som behöver stöd, exempelvis modersmålsstöd, fick mest pengar. Det är precis vad jag menar är misshushållning med skattepengarna nu.

Likväl som du hävdar att det är ett resultat av er politik kan jag hävda att de siffror som redovisas om behörighet i gymnasieskolan är ett resultat av vår rödgröna utbildningspolitik. Vi gjorde stora satsningar via kompetensmiljarden på fortbildning, matematik, svenska och annat som lade grunden till de förbättringar som visar sig nu. Det kan faktiskt vara så.

Med de här siffrorna och statistiken som du vänder och vrider på i ditt svar, utan någon djupgående analys, vet vi inte vad det är som har gett effekt.

Avslutningsvis, Lotta: Jag skulle gärna vilja ha svar på mina två frågor.

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag förstår att Inger Stark inte vill tala statistik. Det är nämligen så att de här åren som jag har varit ansvarig för skolan har vi ökat resurserna till grundskolan betydligt mycket mer än vad bland annat Vänsterpartiet lyckades åstadkomma under förra mandatperioden. Det är också så att resultaten på de allra flesta punkter i grundskolan har förbättrats. Och mest har resultaten ökat bland de elever eller i de skolor som har haft de sämsta resultaten. Andelen behöriga till gymnasieskolan har ökat markant under den tid som bland annat Folkpartiet har varit ansvarigt för skolpolitiken. Jag tycker ändå att det är värt att påpeka det.

Inger Stark skulle gärna vilja att elever som väljer friskolor inte ska få med sig något socioekonomiskt stöd alls. Vad är det som säger att elever som väljer friskola inte behöver ett socioekonomiskt stöd? Vi vet i dag till exempel att elever med invandrarbakgrund i större utsträckning väljer friskola än elever med helt svensk bakgrund och därmed behöver modersmålsstöd och också sannolikt stöd i svenska som andra språk, det som brukar kallas svenska 2. Att de eleverna skulle stå utanför det socioekonomiska stödet tycker jag verkar helt oacceptabelt.

Elever ska få ett stöd utifrån sina behov, inte utifrån den skola de väljer. Jag förstår att för Vänsterpartiet är det svårt att acceptera det, eftersom ni är helt emot friskolor.

Förutom att schablonen har höjts är det så i Stockholm att vi i dag satsar betydligt mycket mer på undervisning än vad vi gjorde under den förra mandatperioden. När stadsdelarna var ansvariga för grundskolan i Stockholm satsades ungefär 52 procent av de samlade medlen till grundskolan på undervisning. I dag är vi uppe i drygt 61 procent.

När ni satsade pengar under förra mandatperioden ledde det till att väldigt stora delar av de pengarna faktiskt stannade i byråkratin. Den utvecklingen har vi vänt. Jag är övertygad om att det också speglar sig i den statistik som Inger Stark inte vill diskutera.

Anförande nr 4

Inger Stark (v): Det är inte så, Lotta, att jag inte vill diskutera siffror och statistik, och det sade jag inte heller. Jag sade att man kan vända och vrida på siffrorna hur som helst och att det faktiskt behövs en djupare analys för att man ska veta så att säga vad den här positiva trenden beror på.

Sedan tycker jag att det är trist att du inte svarar på frågan. Jag har inte någon gång sagt att inte elever som behöver det socioekonomiska stödet ska få det. Självklart ska det följa med till den nya skolan om eleven behöver det.

Vad jag pratar om och vad min första fråga handlade om var det faktum att om en elev inte behöver stödet menar jag att pengarna ska stanna kvar i hemskolan, för där behövs de säkerligen bättre för att övriga elever ska kunna bättra sina resultat. Den nya skola dit eleven går behöver inte det tillägget och ska inte heller ha det. Det är det jag kallar för misshushållning och en urholkning av det som just var tanken med det socioekonomiska stödet.

Frågan handlar inte om kommunala skolor kontra privatdrivna förskolor och skolor, utan den handlar just om det socioekonomiska stödet, som jag menar är urholkat och som jag säger vi måste återställa till de nivåer vi hade. Det kommer vi att göra när vi vinner valet.

Anförande nr 5

Borgarrådet Edholm (fp): Om Vänsterpartiet är med och vinner valet kan vi vara helt övertygade om att mer av skolans resurser kommer att gå till byråkrati, för då kommer ansvaret för skolan att återföras till stadsdelsnämnderna. Då kommer ungefär 10 procentenheter mer av skolans samlade resurser att gå till byråkratin än i dag; åtminstone var det så under förra mandatperioden.

Vad Inger Stark bortser ifrån är att det socioekonomiska systemet bygger på schabloner. Det är ett slags uträkning som man gör beroende på vilken bakgrund eleverna har. Till skillnad från den tid då bland annat Inger Stark var ansvarig följer nu pengarna eleven oavsett vilken skola de går i. Det gör man för elever med till exempel utländsk bakgrund som är beroende av modersmålsundervisning och som antagligen behöver undervisning i svenska som andra språk, och det kan finnas också andra saker som gör att man behöver mer stöd än eleven från en annan bakgrund. Jag tycker att det är rimligt att de här pengarna som är avsedda för individen följer med individen.

Naturligtvis får man utvärdera. Jag tycker att Inger Stark har en viktig poäng när hon säger att vi vet ganska lite i dag om vad som ger goda resultat. Är det mer pengar till exempel? Pengar är naturligtvis otroligt viktiga i skolan, men det är inte allt. Vi har världens dyraste skola, men vi har knappast världens bästa resultat. Det finns ingen kommun i Sverige som satsar så mycket pengar på sin grundskola som Stockholm gör. Vi ligger i den absoluta toppen när det gäller hur stor del av de pengar som vi satsar som faktiskt går till undervisning, som är det allra viktigaste. Ändå har Inger Stark en poäng när hon säger att vi vet rätt lite om varför resultaten förbättras.

Jag tror att det är viktigt framöver när vi ser över hela det socioekonomiska stödet att vi också börjar fundera på hur vi kan ge särskilt stöd till de skolor som faktiskt behöver det. Jämför vi skolorna i Stockholm kan vi se stora skillnader i dag som inte beror på socioekonomiska skillnader utan på någonting annat. Det tror jag att vi skulle behöva jobba betydligt mycket mer i Stockholm med.

Anförande nr 6

Inger Stark (v): Du har helt rätt, vi kommer att driva den frågan att skolorna ska tillbaka till stadsdelsnämnderna. Vi kan se tydligt på många olika plan att det fanns stora fördelar när skolorna låg på där, bland annat samarbetet förskola–skola och samarbetet socialtjänsten–skolan. Nu är det problem med elever som hoppar av och som inte går gymnasieskolan och blir så att säga hängande i luften. Det fanns bättre metoder, och det var mycket bättre att ha skolan i stadsdelsnämnden. Det är vår absoluta åsikt.

Sedan kan man inte säga att det skulle innebära att byråkratin ökar, absolut inte. Däremot ökar samverkan och samordning, och det är jätteviktigt.

När vi införde den omfördelning vi gjorde med tanke på det socioekonomiska tillägget var det inte så att tillägget tillhörde eleven, utan det fanns där på skolan. I de skolor där vi ansåg att det behövdes extra resurser fanns det socioekonomiska tillägget och var högre än på andra skolor. Behöver eleven ett socioekonomiskt tillägg ska eleven ha det tillägget. Det är en självklarhet. Lika självklart som det är så är det att det inte ska följa med en elev som inte behöver de extra resurserna, utan då ska pengarna stanna kvar på hemskolan.

Sedan håller jag helt med dig, Lotta, om att pengar inte är allt. Jag vet också att vi satsar mest i Stockholm och ändå har stora problem. När det kommer till den här utvärderingen om det socioekonomiska tillägget skulle vi väldigt gärna vara med och diskutera det verkligen. Jag tror att det behövs en ordentlig diskussion om hur vi kommer vidare, hur vi kommer åt de problem som våra skolor har, hur vi kommer åt segregationen och så vidare.

Jag välkomnar en ordentlig genomgång och utvärdering, och då vill vi gärna delta.

Anförande nr 7

Borgarrådet Edholm (fp): Det var ju ett besked från Vänsterpartiet. Om Vänsterpartiet kommer till makten återförs ansvaret för grundskolan till våra stadsdelsnämnder. Jag kan bara konstatera att sannolikheten då är rätt stor att andelen resurser som går till undervisning kommer att minska med så där 10 procentenheter. Jag tror att det vore dåligt; jag tror att pengarna gör bättre nytta i våra skolor än i stadsdelsbyråkratin.

Det socioekonomiska fördelningssystemet bygger på en rad olika faktorer utifrån hur elevernas bakgrund ser ut. Nu säger Inger Stark att de pengarna ska gå till det som hon kallar för hemskolan. Vad det är, är lite oklart. 50 procent av eleverna i

Stockholm väljer en annan skola än den som man bor närmast till. Om eleverna däremot väljer en annan skola ska pengarna inte följa med. Det innebär att man gör skillnad på elever och elever på ett sätt som inte skulle gynna elever som har svårast att uppnå kunskapsmålen.

Jag skulle vilja än en gång konstatera att resultaten, när man tittar på statistiken om vilka resultat våra skolor i dag får, på många punkter aldrig varit så goda. Stockholm går där helt mot trenden i förhållande till det övriga landet, som fortfarande redovisar sämre resultat på ett antal punkter. Till exempel är det så att skillnaden mellan pojkars och flickors resultat i Stockholms skolor har minskat något. Pojkarna har blivit lite bättre. Flickorna har också blivit duktigare, men pojkarna har blivit ännu lite bättre. Jag hoppas att det är ett trendbrott.

§ 3 Interpellation om den växande arbetslösheten i Stockholm och den uteblivna jobbgarantin (nr 2009:48)

Anförande nr 8

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

T o m a s R u d i n (s): Jag ställde tre frågor till borgarrådet, och jag tycker inte att någon av dem har fått ett svar.

Den första gäller när en arbetslös i Stockholm kan hävda att man har rätt till den så kallade jobbgarantin, som skulle ge jobb inom fem dagar. Det finns inte tillstymmelse till svar till detta i det svar som Ulf Kristersson, välformulerat och fint, har skickat ut. Men det har ingenting med frågan att göra.

Den andra frågan gällde på vilket sätt det finns möjlighet för kommunen att infria löftet om jobb inom fem dagar, när budgeten inte har någon särskild post för den typ av nyanställningar som Moderaterna satte i utfästelse inför förra valet om den arbetslöse inte fick jobb inom fem dagar.

Den tredje frågan gällde om den växande gruppen deltidsarbetslösa kunde hävda att de skulle ha rätt till den så kallade jobbgarantin.

Frågorna har ställts i olika sammanhang när vi har varit ute och jobbat med olika typer av politiska frågor bland allmänheten. Det är inte så konstigt eftersom många ställde sitt hopp till den så kallade jobbgarantin. I tidigare debatter där jag tagit upp frågan har man från moderat håll försökt hävda att det skulle vara något slags citatfel, eller att det skulle vara något slags slumpmässigt taget uttalande av någon moderat som har lett till en språkförbristning. Det skulle inte vara fråga om jobbgaranti utan om någonting annat.

Vi har tittat särskilt på utfästelsen från Moderaterna om jobbgarantin. Det finns omnämnt på många olika ställen. Förutom alla citat i många andra debatter vill jag nämna för Ulf Kristersson att man i det dokument som den borgerliga alliansen tog fram inför valrörelsen, *Arbete i stället för bidrag*, skriver att jobbgarantin ska införas i hela Stockholm som innebär att en person som blir arbetslös och söker socialbidrag ska börja arbeta igen inom fem dagar. Om personen inte hittar ett eget arbete eller inte kan matchas ihop med ett ledigt jobb ska han eller hon tilldelas arbetsuppgifter i staden, exempelvis inom parkskötsel. Det kan inte uttryckas tydligare än så vad som är avsikten.

Jag tror att det var många som satte sin tillit till detta när de röstade på er i förra valet. Man såg framför sig en möjlighet att komma ur en hopplös situation. Ett hopp om framtiden och möjligheten om att få ett eget arbete och egen försörjning

kopplades till det här löftet, helt naturligt. Nu kommer frågorna, som jag ställt och som borde få ett svar.

Då svarar alltså Ulf Kristersson att han delar oron för den växande arbetslösheten, att man har startat jobbtorg i Stockholm, att man har satt in lite olika åtgärder som för all del är bra, goda ambitioner. Jag har ingen anledning att gå i polemik mot något av det här. Det är bara det att det inte svarar på frågan: När kan en arbetslös hävda rätt till jobbgarantin inom fem dagar?

På vilket sätt kommer kommunen att infria det här mycket tydliga löftet när det inte finns någon budget avsatt för det i 2009 års budget angående nyanställningar omfattande den sista delen av löftet, att man skulle tilldelas arbetsuppgifter inom staden, till exempel inom parkskötsel?

Den tredje frågan gällde den växande gruppen deltidsarbetslösa. Kan de också tillgodoräkna sig den så kallade jobbgarantin?

Anförande nr 10

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Först vill jag säga att jag tycker att det är kul att ni och Tomas kommer tillbaka till femdagarsfrågan, jag har faktiskt saknat den vid flera fullmäktigesammanträden.

Jag tycker att det är bra att vi är överens om att hastigheten är viktig. Det här indikerar om hur måna vi är om är att det går fort, att vi inte släpar efter, att inte någon får bli sittande i passivitet eller att vi glömmer att se människor som kan göra mycket mer än vad de tillåts göra just nu.

Tyvärr är mitt svar för mitt vidkommande precis som det alltid har varit: Vi gör exakt det som jag har menat med femdagarsinsatsen hela tiden, precis de sakerna, det vill säga att se till att alla människor ges redskap att komma tillbaka till egen försörjning och att inom fem dagar ska planen vara färdig.

Nu är det kul, tycker jag, att även revisorerna har pekat ut att Stockholm gör ett bra arbete därvidlag. De påpekar att femdagarsinsatsen bara är att se som ett första steg. Det måste individualiseras och gå mycket längre än vad man kan under de första fem dagarna. Det är alldeles uppenbart att det är på det viset, ingen tvekan om det. Sedan har vi fler aspiranter just nu till följd av krisen, vilket gör att vi tillför mycket mer resurser för att ge en chans till ett kvalificerat och seriöst arbete för dem som står utanför.

Jag tycker som sagt att hastigheten är viktig.

Den andra punkten handlar om: Vad är egentligen stadens ansvar? Vi måste bringa ordning i den frågan. Stockholms stad har inget nationellt ansvar som vi övertar från staten för arbetsmarknadspolitiken. Det betyder inte ambitionslöshet, men det betyder inte heller att vi tar över ansvaret från staten. Det är viktigt att komma ihåg det.

Fokus har hela tiden varit på de människor som har socialbidrag för att de inte har ett arbete att gå till. I grova drag har ungefär 10 000 av våra kanske 40 000 socialbidragsmottagare detta som enda skäl. De andra är inte mindre värda vår omsorg, men dessa 10 000 har varit i fokus från dag ett. Det är där vi ser ansvaret, det är där vi ser barnfamiljer som tvingas låta barn växa upp i långvarigt socialbidragsberoende. Det är där vi kan göra våra största insatser.

Vi är långt ifrån nöjda, men vi är inte heller långt ifrån tomhänta. Vi satsar ytterligare 53 miljoner kronor i år på Jobbtorg Stockholm. Vi har resultat som visar att 58 procent av alla unga inskrivna i Jobbtorg Stockholm lämnar för egenförsörjning, att 3 à 4 är kvar i egen försörjning efter sex månader. Men det räcker inte. Vi satsar på 3 000 nya sommarjobb. Vi har gett en utmaning gentemot näringslivet att skaffa ungefär lika många och 1 400 praktikplatser.

Allt detta gör vi sammantaget också för att säga att Stockholms stad inte avser att vara den enda arbetsgivaren för alla människor som behöver socialbidrag därför att de saknar ett arbete. Men vi känner ett ansvar för att vara navet i allt detta. Redan i dag arbetar vi med ett ganska stort projekt som ser sitt ljus tidig sommar, nämligen Stockholmsvärdarna, som ger deltidssysselsättning åt dem som andra deltider har insatser via Jobbtorg Stockholm.

Anförande nr 11

T o m a s R u d i n (s): Jag blir verkligen bekymrad. Ulf Kristeresson gör sig lite lustig över att frågan kommer tillbaka gång efter annan. Det beror naturligtvis på att den inte bara lever hos oss, utan den lever också bland medborgarna som trodde på detta. Är det så att den tolkning som Moderaterna gör efter valet, ett så tydligt löfte som jag här läste upp, att det ska vara någonting annat än att man ska få ett jobb efter fem dagar? Det står så här: Om personen inte hittar ett eget arbete eller inte kan matchas ihop med ett jobb inom dessa fem dagar ska hon eller han tilldelas arbetsuppgifter i staden, exempelvis inom parkskötsel. Det står skrivet i det dokument som ni gick till val på och som heter *Arbete i stället för bidrag*.

Nu säger du att det inte alls var så du menade, du hade aldrig sagt någonting sådant. Ska vi då tolka andra besked från Moderaterna lika lättvindigt? En sak som man säger vid ett skede kan bli någonting helt annat en kort tid därefter.

Det är inte märkligt att frågan kommer tillbaka eftersom så många människor står utanför arbetsmarknaden och så många trodde på det här. Vi kan ställa även andra frågor som är på nivån att man måste börja ta reda på om ni ljuger eller inte. Ställdes det ett löfte över huvud taget om jobbgaranti? Hette det att man skulle få jobb inom fem dagar? Hette det att det, om inte den femdagarsgarantin föll in, skulle leda till arbete inom staden?

Man måste bryta ned argumentationen till den typen av frågor. Då blir verkligen frågan: Ljuger ni, eller ljuger ni inte? Såsom du har svarat hittills på de frågor som har ställts måste jag säga att än så länge har ni inte på något sätt levt upp till det löfte

som ni ställde ut i valet om att man skulle få jobb och/eller anställas inom staden efter det att man hade varit arbetslös i fem dagar. Det är därav frågorna kommer.

Jag vet att ni gör väldigt mycket för att möta problem kring arbetslösheten. Jag vet att det finns andra instanser runt om i Stockholm som hjälper till med detta. Jag vet självklart att det inte är staden enkom som ansvarar för att lösa arbetslöshetsproblemet. Men det var inte jag som gav löftet och satte ut en utfästelse. Det var ni som gjorde. Att medborgarna nu frågar om vad som kommer att hända med den här femdagarsgarantin är ingenting konstigt.

Svara, Ulf, på frågan: Fanns det något som hette femdagarslöftet? Var innebörden att man skulle få jobb inom fem dagar? Var det inte så att om detta inte föll in skulle man, som det står i ert program före valdagen, tilldelas arbetsuppgifter inom staden, exempelvis inom parkskötsel? Det kan inte uttryckas tydligare.

Anförande nr 12

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Eftersom jag vid mitt allra första fullmäktigesammanträde har beskrivit exakt samma sak, vad vi menar med det vi kan göra inom fem dagar, och vilka ambitionerna bakom detta är, tycker jag inte du borde vara förvånad över svaret. Jag har stått för samma budskap hela tiden.

Sedan tycker jag att det simplaste argument man kan använda mot sina politiska motståndare är att säga att dessa ljuger. Du är för rutinerad för att komma med någonting så larvigt.

Däremot tycker jag att det är bra att du kommer tillbaka till femdagarsinsatsen, för den är ett extremt tydligt tecken på att vi är otåliga. Den tidigare politiken handlade om att dölja människor i bidragsberoende. Vår gick ut på att synliggöra människor i bidragsberoende, synliggöra dem, hjälpa dem, kräva av dem att hjälpa oss att hjälpa dem att komma igen i en förening av ganska tuffa krav och en oändlig vilja att stå till tjänst. Det är det som ligger bakom ambitionen med detta.

Bra är dessutom att du numera – och jag antar att du ljög tidigare – tycker att det är bra med Jobbtorg Stockholm. Nu är allting plötsligt bra. Det har du kritiserat i tre års tid, men nu är allt detta bra. Men ni har en annan definition på vad vi borde ha uppnått inom fem dagar. Fair enough – jag kan leva med det.

Jag tycker att du är bekymrad över fel saker. Man har goda skäl att fortfarande vara bekymrad över att många människor fortfarande står utan permanent försörjning i Stockholm. Allra tydligast har skäl att vara bekymrade över unga människor utan arbete, unga människor med dålig utbildning och utan arbete, unga invandrare utan arbete och inte minst familjer med barn som år efter år ser sina föräldrar vara hemma med socialbidrag och utan egen lön.

De sakerna borde vi diskutera och vad vi kan göra åt dem för att hjälpa dessa människor tillbaka till arbete. Jag tycker att du är bekymrad över fel sak.

Anförande nr 13

T o m a s R u d i n (s): Nu sade jag inte att ni ljuger, det är du som tolkade det så. Jag sade att man måste konstatera att ni fram till i dag inte på något sätt har svarat på de här frågorna eller levt upp till det som ni själva skrev i ett löfte införa valdagen. Jag tycker inte att det är konstigt att vi återkommer till den frågan hela tiden. Om ett politiskt parti, särskilt ett så stort politiskt parti som Moderaterna, sätter i utfästelse att man ska få jobb inom fem dagar och att om detta inte skett ska man bli anställd i kommunen. Det har man sagt till dem som står utanför arbetsmarknaden: Sätt ert hopp till oss, vi ska lösa det här. Det är väl inte konstigt att folk kommer till mig och andra och säger: Hur löser ni det här? Det är inte jag som säger att ni ljuger utan alla de som inte har fått ett jobb inom fem dagar.

Jag beklagar, Ulf, men det var du som klev in i den här salen efter det att ha de här löftena sattes i utfästelse. Det var Kristina Axén Olin och andra moderater som gjorde det i olika intervjuer. Men i dag har jag valt att citera ur det program som ni arbetade fram till valdagen *Arbete i stället för bidrag*. Det är måhända inte ditt fel, Ulf, men det är ditt parti som ska svara för varför dessa utfästelser har gjorts och varför arbetslösa i dag inte har fått jobb inom fem dagar, varför det som kallas jobbgaranti inte har lett till någonting.

Jag har inte lovat någon jobbgaranti. Jag lovar att om Socialdemokraterna vinner valet kommer vi att bekämpa allt vad vi kan varenda dag för att se till att det går att skapa sysselsättning och sätta in trovärdiga åtgärder för att möta arbetslösheten och låta människor komma i meningsfull sysselsättning eller utbildning, men inte göra på det här sättet: att säga en sak som så uppenbart är missledande mot bakgrund av vad ni har gjort därefter och som dessutom är omöjligt att genomföra. Det är bara att avsätta pengar för det i budgeten om ni avser att genomföra detta.

Jag vet att det finns personer i den här salen som i debatter och i andra sammanhang sagt att det där löftet aldrig skulle ha satts ut. Det är helt omöjligt. Var och en inser ju vad som skulle hända om Stockholm satte en garanti som gjorde att man plötsligt lyfte ifrån Arbetsförmedlingen och från alla andra ansvaret för dem som varit arbetslösa mer än fem dagar. Vi skulle bli en jättestor arbetsmarknadsstyrelse i Stockholm som tog hand om dessa problem.

Varför satte ut ni dessa utfästelser? Måhända vill inte du kännas vid dem, men tycker du d att det är så konstigt att det kommer människor som frågar vad som är bra med den här garantin. Det är konstigare att du inte har råg i ryggen att kunna säga: Det där löftet har vi svikit.

Anförande nr 14

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är hoppingivande att ni numera nöjer er med att lova att höja skatten för att anställa arbetslösa ungdomar, att ni lovar att samregera med ett parti som närmast är mot all form av kunskap och all form av mätning av kunskap, att ni inte längre lovar att riva upp hela jobbtorgssystemet. Det tycker jag är ett fall framåt.

Vi har de senaste två åren sett till att snart 10 000 personer kan lämna Jobbtorg Stockholm, lämna socialbidrag och gå ut i egen försörjning. Jag är stolt över det, men långt ifrån nöjd. Ska jag vara självkritisk på en enda punkt är det att vi först nu denna vår har börjat systematisera den del av Jobbtorg Stockholms arbete som går ut på att den tid man har kvar, utöver det arbete som bedrivs på jobbtorget eller hos den underleverantör som jobbtorget använder sig av, systematiseras i till exempel parkförvaltningar så att man gör nytta de resterande timmarna. Vi är måna om att ingen bara ska spendera tid, utan man ska bygga kompetens och skaffa sig erfarenheter.

Vi har haft ganska mycket att göra med Jobbtorg Stockholm, och vi tackar för all support vi har fått. Lite sent har det kommit. Krisen påskyndade det arbetet på slutet, och det är jag nöjd över. Det finns mycket mer att göra, och jag är glad att ni inte längre är mot allt det arbetet.

§ 5 Interpellation om 10 000 nya jobb i Stockholm genom sänkt internationellt bistånd (nr 2010:5)

Anförande nr 15

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

T o m a s R u d i n (s): Herr ordförande! Vi har länge haft en utveckling i Stockholm som har inneburit att vi har haft en högre sysselsättningsgrad än i resten av riket. Vi har startat lågkonjunkturresan från en betydligt bättre nivå än många andra ute i landet, och det ska vi vara glada för. Men känner man sin Stockholmshistoria vet man också att när lågkonjunkturen kommer har Stockholm en tendens att komma efter. Tyvärr drabbar lågkonjunkturen även oss, och det kommer i ett senare skede.

Den oro som finns för arbetslöshetens ökande siffror gör att det blir väldigt viktigt vilka åtgärder som man sätter in ifrån de styrandes sida. Det gäller inte minst vad vi gör här i Stockholm.

Det har visat sig enligt AKU att arbetslösheten ökar, bland ungdomar ökar den dramatiskt. Det blir intressant att följa både hur den här utvecklingen skenar och vad det är för åtgärder som sätts in. En av de saker som kom i utfästelse från Moderaterna i samband med att man gick till val och i andra sammanhang var att man sade sig kunna skapa 10 000 nya jobb i Stockholm genom sänkt internationellt bistånd. Det blir väldigt viktigt att försöka reda ut vad det är för någonting som avses.

Jag tycker inte att svaret på något sätt förklarar den här kopplingen, att minskat bistånd skulle leda till ökad sysselsättning. Om den kopplingen finns vore det bra om vi kunde få reda på det här i dag. Det skulle nämligen kunna vara ett viktigt besked till dem arbetslösa som nu varslas i Stockholm och som redan är arbetslösa. Om ni kan skapa 10 000 nya jobb, som Moderaterna har sagt, skulle det naturligtvis vara ett jättebra besked.

Den förändrade biståndspolitik som det har blivit av på riksnivån har påverkat inte minst de olika biståndsorganisationer som arbetar, men mot bakgrund av att man har lagt om biståndspolitiken borde man kunna utvärdera och fråga sig hur många jobb som kom till stånd genom denna koppling, som jag ändå inte förstår. Då borde man kunna redovisa utifrån den politik man redan har fört hur många jobb det var som det inbringade.

Anförande nr 17

Borgarrådet N o r d i n (m): Tomas Rudin är förtjust i att forska i gamla dokument. Det kanske blir ett uppdrag i arbetarrörelsens arkiv vad det lider. Inget ont i det på något sätt.

Frågan om biståndet blir ändå, tycker jag, ett stickspår. Det var som sagt och som jag redovisat i svaret så att rapporten byggde på en moderat motion i riksdagen våren 2006 i samband med en proposition. Då ville man stimulera utbudet av arbete genom sänkta skatter. En del av finansieringen var sänkt bistånd.

Nu vet både Tomas Rudin och jag att alliansregeringen inte har sänkt biståndet. Jag har inga krav på att man ska göra det. Därmed kanske biståndsdebatten i Stockholms stads stadsfullmäktige kan anses avslutad, eftersom det är en fråga för riksdagen.

Däremot är frågan om jobben i högsta grad en angelägenhet som vi bör ägna oss åt. Där kan vi se i Stockholm två saker. Precis som Tomas Rudin sade kan vi aldrig tro, och det har jag understrukt hur många gånger som helst i den här salen, att vi står fria från internationell finanskris och lågkonjunktur. Däremot kan vi glädjande se att sysselsättningen, antalet sysselsatta, i Stockholm har ökat under den här mandatperioden.

Men Stockholm är en stark magnet, och vi har stark tillväxt. Många föds här, växer upp här, flyttar hit, studerande både från Sverige och från utlandet studerar här, söker jobb och bättre framtid. Det är många från både vårt eget land och andra länder, flyktingar och anhänginvandrare. Det har gjort att jobben inte har räckt till i Stockholm heller, även om vi har en mycket bättre situation än övriga landet.

Vad vi har gjort är att vi har infört ett unikt stimulanspaket, Stimulans för Stockholm, som glädjande nog Socialdemokraterna ställer sig bakom här i kommunfullmäktige. Vi investerar till exempel 10 miljarder i upprustning av miljonprogramsområden, där vi öppnar för ökat byggande. Även om byggandet påverkas i Stockholm ligger vi långt framför andra delar av landet. Det här paketet har gjort att vi har kunnat hålla uppe antalet sysselsatta i Stockholm.

Det tredje väldigt viktiga är de stabila finanser vi har i staden, välskötta och stabila finanser. Det har gjort att Stockholms stad till skillnad från många andra kommuner inte har behövt lägga ut några generella varsel, neddragningar för att helt enkelt få budgeten att gå ihop. Vi har kunnat värna jobben inom den offentliga sektorn.

På det här sättet har vi drivit en politik för jobb. Nu måste vi blicka framåt och se hur vi kan klara jobbtillväxten. Det är en viktig gemensam uppgift, Tomas Rudin.

Anförande nr 18

T o m a s R u d i n (s): Ska man uttrycka sig så här i politiken: Man gör ett program som heter 150 000 nya jobb i Stockholm, Göteborg och Malmö och undertecknar det med partibeteckningen Moderaterna, sätter in i programmet en formulering som heter 20 000 nya jobb i de tre storstäderna med hjälp av minskat

internationellt bistånd, och när frågan ställs om hur den kopplingen ser ut kan man inte svara på det?

Jag vet inte vad som händer med politiken om den får fortsätta att utvecklas på det sättet, om orden har så liten betydelse i ett påstående i skede ett. Jag har tidigare pekat på femdagarsinsatsen och nu på 10 000 nya jobb i Stockholm eftersom det är hälften av de tre storstädernas tilltänkta del. Det står 20 000 i programmet i de tre storstäderna. Men arbetslösheten har inte sjunkit utan tvärtom ökar. När man får frågan svarar man att bistånd inte har sänkts. De insatser man har gjort har varit till fyllest.

Det tycker inte jag. Jag tycker att man måste kunna redogöra för ett sådant här påstående. Det är så tydligt beskrivet inför väljarna vad man tänker göra, och sedan kan man inte förklara för väljarna hur det hänger ihop. Då tycker jag att det är allvarligt.

Anförande nr 19

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag vill inte på något sätt vara oartig, men jag tycker att du har slutat att lyssna, Tomas. Jag har beskrivit att här fanns ett förslag till finansiering av jobbpolitiken. Den finansieringen för att sänka skatterna har vi gått ifrån. Jag tror att det har hänt en och en annan gång hos det socialdemokratiska partiet också att man gjort likadant, att ni har kommit fram till en annan modell. Vi har ju – det är en av era stora magplågor – sänkt skatterna. Ni vrider er som maskar på kroken. Ska ni lova att höja alla de här skatterna, eller ska ni acceptera ett antal skattesänkningar som ni har bekämpat med näbbar och klor när de skulle genomföras?

Vi har sänkt skatterna för att stimulera sysselsättningen. I Stockholm har antalet sysselsatta ökat under mandatperioden med över 50 000. Men Stockholm är en snabbt växande stad, vilket vi är glada för. Det är långsiktigt väldigt positivt för Stockholm och för Sverige att vi har en tillväxtmotor och en framtidstro i den här staden som verkligen fungerar. Därför behöver vi göra mer för framtidens jobb inom IT, inom miljö och miljöteknik, hälsovetenskaper, alla framtidssektorerna som vi nu satsar medvetet på.

Vi måste ta tag i dagens akuta situation, vilket vi gör genom Stimulans för Stockholm och gör med det som debatterades i förra interpellationsdebatten, jobbtorgen. Vi arbetar på nära sikt för att hjälpa människor som har hamnat i arbetslöshet, som vi har alltför många av i Stockholm. Vi arbetar på lång sikt för att se till att Stockholmsjobben växer till nu när vi hoppas kunna se att den internationella lågkonjunkturen snart kan förbytas i tillväxt igen.

Detta är väldigt viktigt, och det är ett viktigt besked som alliansregeringen har gett i dag om Förbifart Stockholm. Det är ett besked för jobben. Det är ett besked för en fungerande vardag och ett besked för jobben.

Visst, Tomas Rudin, vi har ändrat uppfattning under den här mandatperioden om hur vi skulle finansiera skattesänkningar. Det är vad det handlar om. Förslaget om sänkt bistånd var för att finansiera en skattesänkning. Någon annan teoretisk koppling mellan dessa har mig veterligt inte presenterats. Vi har finansierat skattesänkningar på annat sätt och genom att vi har haft en god tillväxt och välskötta statsfinanser.

Anförande nr 20

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Det talades alldeles nyss om att hålla sig till sanningen och utfärdade löften. Då vill jag påpeka att i finansborgarrådets svar står någonting som inte riktigt överensstämmer med sanningen. Det står att regeringen inte har genomfört några förändringar av biståndets storlek.

Alla som har hört någonting om biståndet vet att biståndet har minskat kraftigt. Det är fortfarande 1 procent, men det vad det är 1 procent av har förändrats väldigt mycket. Det gör att man har genomfört en kraftig förändring av biståndets storlek, i stället för att försöka behålla biståndets storlek och komma över 1 procent har man valt dessa stora skattesänkningar. Jag tycker att det förtjänar att påpekas.

Anförande nr 21

J o n a s N i l s s o n (m): Herr ordförande! Den moderata politiken och den politik som alliansen för i regering, riksdag och i Stockholms stadshus går att göra det mer lönsamt att arbeta. Det är själva kärnan i jobbpolitiken. Det kanske enskilt viktigaste i den strategin har varit införandet av jobbskatteavdraget. Avdraget riktar sig främst till människor med väldigt låga, låga eller medelstora inkomster. Det är nämligen i låga inkomstskick som jobbskatteavdraget ger störst effekt.

Visst har politiken haft effekt trots internationell finanskris och global lågkonjunktur. Inte minst har jobbpolitiken gett effekt i kombination med skattesänkningar i Stockholm på 60 öre och jobbtorgen. Allt fler stockholmare går från bidrag till egen försörjning.

Trots att regeringen inte ändrat biståndsmålet på 1 procent har skattesänkningar genomförts för låg- och medelinkomsttagare. Man har haft råd med det i alla fall. Det har lett till, som Sten berättade tidigare, att 31 700 fler personer nu är i sysselsättning. Det är en ökning med 7,5 procent. Det kommer folk hit till staden och jobbar. Det är fler anställningar i staden nu än vid tidpunkten för valet. Effekterna ser vi även i socialbidragsstatistiken. Socialbidragshushållen var fler än 12 000 i september år 2006. Nu var de nere vid 10 000 i september 2009. Andelen socialbidragstagare var över 5 procent år 2006 och 4 procent tre år senare.

Det här är två sätt att uttrycka att de som går till egen försörjning är 20 procent färre i dag än då Tomas Rudin och hans majoritet satt vid makten och förde en högskattepolitik.

Med vår jobbpolitik har socialbidragen kommit ned till enmiljardsnivå. Det är 18 år sedan senast det var på den nivån. Utmaningen är fortfarande jättestor, för arbetslösheten är fortfarande hög, framför allt för ungdomar. Därför ska vi inte slå in på en högskattepolitik igen. Socialdemokraternas 60 öre i skattehöjning, som man har lovat, kan vara förödande. Den i kombination med de rödgrönas idéer på riksplanet, att höja arbetsgivaravgifterna med 10 miljarder kronor för ungdomar, vore fullkomligt livsfarligt, tror jag, inte bara för Sverige utan också för Stockholm. Man vill gå från avdrag och arbetslinje till bidrag och bidragslinje, mer skatt för nästan alla.

Anförande nr 22

T o m a s R u d i n (s): Jag finner att biståndet enligt er definition inte har sänkts, även om det kan diskuteras. Därmed skulle saken vara ur världen.

Anledningen till att jag diskuterar detta är att jag tycker att det var direkt olämpligt att göra på det här sättet med den argumentation man då använde. Man hävdade att man skulle ställa sänkt bistånd mot ökad andel jobb. Den kopplingen kräver sin förklaring. Jag tycker inte att man ska formulera om politiken, det är att fiska i grumliga vatten. Det är att ställa fattiga människor mot Sveriges behov av arbete. När så inte har skett har vi hamnat i ett läge där Moderaterna säger: Vi gjorde inte det, vi gjorde annat. Därför ska vi vara nöjda. Arbetslöshetskrisen hade varit mycket värre om inte de här sakerna hade gjorts. Det som gjordes var inte det vi sade, utan vi gjorde någonting annat.

Okej, det ni har gjort har alltså lett till bra resultat. Vad har då hänt? Sedan regeringen tillträdde har antalet arbetslösa blivit 100 000 större. Om vi använder er definition på vad ni kallade för utanförskapet är det i dag större utanförskap än när ni tillträdde. I Stockholm ökade arbetslösheten dramatiskt. Bland ungdomar har 300 procents ökning registrerats. Under förra året, från oktober 2008 till oktober 2009, ökade arbetslösheten i hela Stockholm. I flera stadsdelar har vi uppemot var tionde person som går arbetslös. Då säger Sten Nordin: Det vi har gjort har gett resultat.

Jag är inte så säker på att de skattesänkningar som ni är så stolta över har lett till särskilt goda resultat. Jag är dessvärre genuint orolig för att det vi nu har börjat se i AKU-siffrorna är svansen på den lågkonjunktur som har rullat över Sverige och att Stockholm, precis som så många gånger förr, har hamnat i det läget att vi dras in i lågkonjunktur efter alla andra. Många människor i Stockholm, förutom de som är arbetslösa i dag, kommer tyvärr att hamna i arbetslöshet framöver. Att då stå i den här salen och säga att vi inte gjorde det vi sade, vi gjorde någonting annat, och det vi har gjort har lett till goda resultat tycker jag är riktigt illa.

Jag tycker faktiskt att det är att devalvera politikens betydelse. Man fäster någonting på pränt i läge ett och dessutom fiskar i grumliga vatten och säger att bistånd till fattiga människors lägger vi på skattesänkningar. Sedan kan man inte redovisa vad man gjort och säger att man har gjort en massa annat trots att det är en ökande arbetslöshetskris i annalkande. Då står man svarslös. Det tycker jag är allvarligt, och det kommer höstens val att handla om.

Anförande nr 23

J o n a s N i l s s o n (m): Herr ordförande! Man kan säga så här: Alliansen bestämde sig väldigt hårt för att gå in på jobbskatteavdraget och driva jobbpolitiken. Det kostar naturligtvis pengar att göra en sådan satsning för låg- och medelinkomsttagare och göra det så att det verkligen får effekt.

Det är inte gratis att sänka skatter. Alliansen har till exempel inte tagit bort värnskatten, utan man har riktat skattesänkningarna just till låg- och medelinkomsttagare. Man har inte tagit bort värnskatten som sagt. Man har höjt fordonsskatten. Det är ingenting som våra moderata väljare tycker är det bästa man har gjort. Det finns säkert de som tycker att man borde ha sänkt anslaget till biståndet. Men man har resonerat, vägt in för- och nackdelarna och höjt fordonsskatten och inte tagit bort värnskatten.

Sådana avvägningar måste man göra. Man har alltså inte avvikit från biståndsmålet 1 procent.

SCB säger att den här politiken fungerar. SCB säger att trots alla de jobb som har kommit till beror en tredjedel på just jobbskatteavdraget och jobbpolitiken.

Men om jobbpolitiken och arbetslinjen är så dåliga, Tomas Rudin, kan du förklara varför din bidragslinje fungerade så att under dina första två och ett halvt år av mandatperioden ökade du som ordförande i stadsdelsnämnden socialbidragen i Farsta med 10 procent? Under våra första två och ett halvt år har de sjunkit med i runda slängar 15 procent. Kan du förklara det? Vi har trots allt lyckats sänka socialbidragen, medan din bidragslinje gjorde att socialbidragen ökade med mer än 10 procent. Kan du förklara det – om nu er politik är så bra med höjda skatter i stället för jobbskatteavdrag.

Anförande nr 24

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det här är en spännande diskussion om huruvida sänkta skatter bidrar till fler jobb eller inte. Tomas Rudin säger att politiken med att sänka skatterna för den arbetande delen av befolkningen inte leder till fler jobb. I så fall, om det är på det sättet som Tomas Rudin säger, skulle det vara intressant att här i salen få veta vilka skatter som ska höjas. Ska ni fördubbla arbetsgivaravgiften för ungdomar? Hur blir det med jobbskatteavdragen? Ska de avskaffas – jobbskatteavdrag 1, jobbskatteavdrag 2, jobbskatteavdrag 3, jobbskatteavdrag 4? Hur blir det med det? Och hur blir det med den sänkta skatten för pensionärerna? Ska skatten för pensionärerna också höjas?

Det är lätt att säga att sänkt skatt inte leder till fler jobb. Men jag tror att det är betydligt svårare att tala om på vilket sätt höjda skatter bidrar till fler jobb.

Runt om i Europa genomförs enorma besparingar och skattehöjningar. De flesta länder skulle vara avundsjuka på svensk ekonomi som är i så bra skick som den är. Vi sänker skatterna på arbete därför att vi tror att det gör att det lönar sig bättre att arbeta. I de flesta europeiska länder måste man både höja skatterna och genomföra

gigantiska besparingar, men i inget av dessa länder kommer man på idén att höja skatten på arbete, för det leder ofelbart till att fler människor tvingas in i bidragsberoende.

Men som sagt är jag nyfiken, och jag tror alla i hela Sverige är nyfikna, på vilka skatter som de facto ska höjas. Om Tomas Rudin har rätt borde vi naturligtvis ta bort samtliga fyra jobbskatteavdrag, att vi naturligtvis ska ta bort den skattesänkning för ungdomar som i dag finns och att vi ska ta bort den skattesänkning som nu sker för pensionärerna.

Anförande nr 25

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag är verkligen stolt över att vi har kunnat driva en så konsekvent jobbpolitik i Stockholm som vi har gjort under den här mandatperioden och som vi gör. Den har varit väldigt tydlig. Det förtjänar att upprepas för kommunfullmäktige att den har varit tydlig i de kortsiktiga, snabba åtgärderna som jobbtorgen som visat sig vara en otroligt betydelsefull inrättning för att hjälpa människor som har hamnat i arbetslöshet och långtidsarbetslöshet.

Vi har Stimulans för Stockholm. Det kan man inte upprepa nog många gånger. Väldigt snabbt hösten 2008 tog vi fram detta stimulanspaket för att satsa på upprustning av äldreboenden, av miljonprogramsbostäder, skolor, idrottsanläggningar och där vi också tog fram en politik för bostadsbyggande och fler hyresrätter, som fungerar och som bär frukt.

Detta kunde vi göra därför att staden har en välskött ekonomi. Detta är grundbulten både i nationen och i Stockholm. Att ha en välskött och sund ekonomi ger vi aldrig vika på.

Vi arbetar med tydlighet också med den långsiktiga tillväxten och satsar medvetet från stadens sida i samarbete med näringslivet, universitet och högskolor på framtidens jobb, framtidens jobb inom miljöteknik, inom IT och hälsovetenskaper, inom vård och omsorg och skola och på många andra områden. Det gör att Stockholm står starkt och har tillväxt. Det är inte så att övriga Sverige betraktar Stockholm som en stad på fallrepet. Då skulle man knappast flytta hit.

Svartmålningen av Stockholm är oppositionen i Stockholms stad ensam om, väldigt ensam om att svartmåla sin egen stad som man gör. Vad man har för syfte med det är väl rätt uppenbart, men jag tror att det är helt fel väg att gå, och framför allt står det inte i samklang med den bild som både stockholmarna och övriga Sverige har av vår stad.

Vi kommer att fortsätta med politiken att väldigt tydligt satsa på jobben. När jag hör kritiken är det som att man vill glömma bort att det har varit en internationell finanskris och lågkonjunktur. Det kan väl inte vara så att om vi hade haft en rödgrön regering att den internationella finanskrisen hade blåst förbi Sverige som om ingenting hade hänt? Jag tror inte det. Men givet denna svåra situation har vi ändå lyckats öka sysselsättningen, i länet med över 50 000, i staden med över 30 000.

Vi har fortfarande problem, svåra problem, med många som saknar jobb och är arbetslösa. Men vi skulle ha varit i en långt värre situation om vi inte hade bedrivit den politik som vi har drivit.

Anförande nr 26

A n n M a r i E n g e l (v): Vi kan ta en längre debatt senare om var sänkta skatter har lett till fler jobb. Enligt SCB:s siffror har det lett till 25 000 färre jobb i landet. Men nu tycker jag att vi är en fel församling att diskutera det Lotta frågar om, vilka skatter som ska höjas på statlig nivå. Det vi kan garantera i den här salen är att när vi tar över i höst kommer vi att höja kommunalskatten, och då kommer att bli fler jobb. De jobben kommer att bli i de verksamheter där det behövs fler händer just nu, till exempel de skolor och förskolor som Lotta har ansvar för, den obefintliga fritidsverksamheten för ungdomar och så vidare.

Det behövs fler jobb i Stockholm, och de jobben skapas gärna i välfärdssektorn. Dem får vi genom att höja skatten.

Vi från den här sidan svartmålar inte staden utan er borgerliga politik, och det kommer vi att fortsätta med fram till den 19 september.

Anförande nr 27

J o n a s N i l s s o n (m): Herr ordförande! Det var roligt, Ann Mari Engel, att just du tog till orda. På Södermalm fanns det tidigare två stadsdelsnämnder. Den ena stadsdelsnämnden på västra Södermalm lyckades höja socialbidragen under förra mandatperioden med 20—22 procent. Sedan var det en stadsdelsnämnd till som du känner till mycket väl, för du var ordförande i den. Den lyckades höja bidragen med det dubbla. Under förra mandatperioden hade vi Stockholmsrekordet i höjda socialbidrag. Kul att du tog dig tid till debatt.

Anförande nr 28

A n n M a r i E n g e l (v): Men tack ska du ha! Tror du att det är jag som ansvarar för att ge folk försörjningsstöd? Kan det möjligen bero på att vår stadsdelsnämnd tog ett anständigt ansvar och faktiskt beviljade försörjningsstöd till de människor som behövde det? Det gjorde man inte på andra ställen i staden. På vår tid fanns det verksamheter som behövdes i staden, och vi hade inte underskott i vår stadsdelsnämnd, utan vi försökte tillfredsställa de behov som fanns hos människorna, vilket inte skedde på alla håll och vilket inte sker i dag.

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (fp): Den här debatten börjar bli riktigt spännande. Ann Mari Engel hävdar att hon betalade ut mer socialbidrag därför att hon var den enda som tog socialbidragstagarnas behov på allvar. Man agerade i andra stadsdelsnämnder på ett sådant sätt att människor som behövde socialbidrag inte fick det.

Då undrar en vän av ordning: I vilka stadsdelsnämnder var det? Var det i sådana stadsdelsnämnder där det var socialdemokratisk ordförande, eller var det i sådana stadsdelsnämnder där det var miljöpartistisk ordförande? Man blir väldigt nyfiken.

*§ 9 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Principer i koncerner*

Anförande nr 30

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! I dag kan man i Svenska Dagbladet läsa om priset på fastigheten Vattuormen 20 vid Norr Mälarstrand 22—24 som har varit föremål för ombildning och där en lägenhetsinnehavare har köpt sin lägenhet för 3 miljoner som nu annonseras ut för 9½ miljon.

Föreningen var en oäkta förening och hade 41 procent bostäder inför en omröstning om ombildning. Man använde väldigt många olika metoder för att fabulera fram en nivå som gjorde att man passerade 50 procent. Men hur man än tittar på detta var det inte 50 procent bostadsyta, det som majoriteten och de riktlinjer som finns i Stadshus AB kräver för ombildning.

Min fråga till finansborgarrådet är om han tycker att det är okej att vi har ombildningar som står i strid med de politiskt fattade besluten i moderbolaget och de direktiv som finns.

Anförande nr 31

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Låt mig inledningsvis säga att jag inte kan kommentera ett enskilt fall. Det här får prövas, och det är koncernledningens ansvar att följa upp och se till att bolagen följer de riktlinjer som vi har lagt fast och som lagts fast av Stadshus AB. Det är en självklarhet att riktlinjerna ska följas.

Jag är inte alldeles säker på att alla skulle beskriva verkligheten i det här fallet som Teres Lindberg gör. Men såvitt jag vet har Teres Lindberg lagt fram en skrivelse i koncernstyrelsen om principfrågorna, om jag inte minns alldeles galet. Det finns anledning att återkomma.

Självklart ska riktlinjerna följas. Annars skulle vi inte behöva ha några riktlinjer.

Anförande nr 32

T e r e s L i n d b e r g (s): Problemet i just det här fallet är att styrelsen för Svenska Bostäder fick information från verkställande direktören om att det inte kan vara en acceptabel ombildning enligt de direktiv som bolaget har fått. Därmed föreslog verkställande direktören att en ombildning inte skulle ske. Trots detta beslutade styrelsen och trots våra reservationer att låta ombilda fastigheten.

Det vi ser nu är konsekvenserna. Här har vi en enskild som allra minst kommer att göra en vinst på 6,5 miljoner, pengar direkt ned i fickan på en privatperson som faktiskt tillhörde stockholmarna. Det är en direkt förmögenhetsöverföring från

skattebetalarna till enskild. Detta trots att det strider mot de direktiv som Stadshus AB har fattat och där du är ordförande, Sten Nordin.

Anförande nr 33

Borgarrådet N o r d i n (m): Som sagt, fru ordförande, kan jag inte kommentera det enskilda fallet, även om det har varit uppe på radio i dag, utan det är upp till koncernstyrningen att granska att bolagsstyrelserna följer givna regler. Om man på något sätt har gjort en annan tolkning eller gjort avsteg måste man se på motiven för detta och se om det är så att regelverket ansågs kunna tillämpas ändå trots olika bedömningar. Det kan inträffa ibland att en styrelsemajoritet har en annan uppfattning än både oppositionen och verkställande ledning.

Riktlinjer finns, riktlinjer ska följas. Jag utgår från att styrelsemajoriteten i Svenska Bostäder hade argument för sitt agerande som låg inom ramen för det regelverk som vi styr bostadsrättsomvandlingen med.

Anförande nr 34

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är också det, Sten Nordin, som är problemet. Om jag inte missminner mig har det kommit en revisorsanmärkning på just denna ombildning. Det finns inte ett enda argument.

På 3 A4-sidor förklarade vd:n varför detta är en dålig affär för staden, varför detta inte kan bli en äkta bostadsrättsombildning. Trots detta väljer majoriteten i Svenska Bostäder att avslå vd:s förslag. Det är det enda som finns protokollfört. Även detta har revisorerna anmärkt på. Det är problemet. Det är en ombildning som inte på något sätt kan anses tillständig. Nu ser vi konsekvenserna och priserna. Det är mycket anmärkningsvärt att man på bara några veckor ska kunna tjäna 6½ miljon på stockholmarnas bekostnad.

Anförande nr 35

Borgarrådet N o r d i n (m): När det gäller ombildningspolitiken som helhet – enskilda fall är det svårt för mig att kommentera här – vet Teres Lindberg att den har varit framgångsrik i många avseenden. Många människor har fått möjlighet att ta över inflytandet över sin bostad på det sätt som man vill. Det har givit kraftiga ekonomiska tillskott. Jag skulle vilja säga att Stimulans för Stockholm, som Teres Lindberg har röstat för i kommunfullmäktige, inte skulle ha varit möjligt om vi inte hade tillåtit människor att ombilda sina bostäder.

Teres Lindberg vet också att sedan hösten 2008 gäller att vi inte ger några nya erbjudanden i innerstaden och i vissa närförorter. Där anser vi att ombildningsarbetet för vår del är avslutat. Vi koncentrerar ännu hårdare på att ombilda i miljonprogramsområden. Där skulle det vara glädjande om vi kunde få stöd av Teres Lindberg och Socialdemokraterna, för där skiljer ni åt från socialdemokrater på många andra håll när ni säger till ombildningar i miljonprogramsområden.

Fråga nr 2. Arbetstillfällena i Rinkeby

Anförande nr 36

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! Förra veckan gick jag runt i Rinkeby Centrum och jag frågade alla affärsinnehavare där om hur läget var för deras verksamheter. Alla har förlorat 50 procent av kundunderlaget sedan förvaltningen i Rinkeby lades ned och 400 arbetsplatser försvann. Samtliga utom guldsmedsaffären försöker sälja sina företag på Blocket och är konkursmässiga sedan Boulton höjde hyrorna med 30 procent.

Nu undrar jag i denna fantastiska Järvadialogtid: Hur tänker du se till att det som Rinkeby mest behöver, arbetsplatser, kommer till stånd? Tänker du ta något som helst ansvar för ett döende centrum? På grund av Boultons agerande, Boulton, som ni har sålt ut hela centrumet till, håller centrumet på att dö. Vad tänker du göra åt det, Joakim?

Anförande nr 37

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är roligt att borgarrådet Livh och Vänsterpartiet är engagerade i företagsfrågor. Det är mycket det som det handlar om när vi diskuterar hur vi utvecklar ytterstaden i fråga om nya jobb och nya företag.

Av detta skäl har vi tillsammans med Rinkeby bland annat sett över de stråk som tidigare har varit låsta för bilar, för bussar och att få in fler butikslokaler i gatuplan, få in fler företagsmöjligheter i området, få boulevarder. I Rinkeby Allé ser vi kopplingen till Ursvik som oerhört viktig för hela Rinkeby. I Ursvik byggs för närvarande 4 000 bostäder. Man räknar med ungefär lika många arbetsplatser. Det kommer att vara viktigt för Rinkeby där tunnelbanan är etablerad i dag. Många av dem som går från Ursviks kommande områden kommer att behöva röra sig längs denna led. Det tror jag är positivt.

Det jag kan säga sker konkret i dag är att förvaltningshuset inte har lämnat Järva utan just Rinkeby. Det finns kvar i området. Det som är viktigt att se till är att fler arbetsplatser etableras i området. Jag tror att den unika satsning vi gör på ett antal miljonprogramsfastigheter kommer att vara väldigt viktig för det lokala näringslivet. Vi har sammanlagt i Rinkeby drygt 2 000 lägenheter som ska renoveras inom kort. De som arbetar med dessa lägenheter kommer att röra sig i området. Det är positivt.

Anförande nr 38

Borgarrådet L i v h (v): Menar du på fullt allvar att när nästan samtliga affärer i Rinkeby Centrum håller på att dö så ska du göra en affärsgata med nya affärer? Vem ska handla i de affärerna? Varför i herrans namn ska du inte hjälpa de företagare som finns i Rinkeby Centrum och vars verksamhet nu håller på att dö ut?

Det är 400 arbetstillfällena som har försvunnit. Ni har sålt ut Centrumkompaniet till ett skumraskföretag som höjer hyrorna och vräker folk. Nu tar jag Rinkeby som

exempel, men det här med Boulton är någonting som händer i flera stadsdelar i Stockholm. Titta vad som händer i Fältöversten till exempel! Hur ska du snabbt få 400 arbetsplatser till Rinkeby, för affärerna i centrum håller på att dö nu? Det handlar alltså om månader. Ni har haft en hel mandatperiod på er att fixa det här, och ni har inte gjort någonting.

Anförande nr 39

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag håller inte riktigt med. Vi har gjort ganska så mycket för att i dessa tider, ska man väl ändå säga, se till att ge förutsättningar för nya jobb och nya företag. En del saker tar naturligtvis längre tid än andra. Att utveckla Rinkebystråket på det sätt som jag beskrev eller Tensta Allé och så vidare tar naturligtvis lång tid.

Konkret är det viktigt att se på vad vi gör just nu. Det faktum att vi såg till att serviceförvaltningen lade sitt kontaktcentrum i Järva är viktigt för området. Du säger att vi har flyttat 400 arbetsplatser från Rinkeby. Ja, men de är inte flyttade från Järvaområdet. Man lade förvaltningshuset, enligt vad stadsdelsnämnden kom fram till, mer centralt. Det har vi respekt för. Då tycker vi att vi naturligtvis måste se till att fler arbetsplatser hamnar i området, självklart. Hur gör man det? Är det bara kommunala arbetsplatser som det är fråga om? Eller kan du tänka dig att det kommer in ett antal företag också? Det kan vi skapa förutsättningar för.

Anförande nr 40

Borgarrådet L i v h (v): Skapar du de förutsättningarna? Jag har inte sett röken av en enda sådan förutsättning. Ni lägger ned de kommunala arbetsplatserna, som har varit underlag för lunchrestaurangerna. Bägge lunchrestaurangerna har stängt, för det finns inget underlag. Alla affärer, småföretagarna som du mår om, flyr från Rinkeby Centrum.

Ni säger att ni har flyttat förvaltningen och placerat den mer centralt. Centralt för vem? Definitivt inte centralt för Rinkebyborna. Ni har rustat ned den stadsdelen på ett skamlöst sätt, och nu håller ni på att driva bort småföretagarna, som ni säger att ni värnar. Jag tycker att det är skandal!

Anförande nr 41

Borgarrådet L a r s s o n (m): Du slutar ungefär som du inledde med. Det är så att jag trodde att du tyckte att det var bra om det fanns förutsättningar för lokalt företagande. Det tycker du uppenbarligen inte om du nu säger nej till Rinkebystråket till exempel och de planer vi har för Rinkeby Allé, Tensta Allé och så vidare. Vi får in fler butiker som i sig ger lite konkurrens till det företag som du nämnde vid ett antal tillfällen i centrumanläggningen.

Fler butiker behövs. Det är många företagare som har sina kontor hemma och som under Rinkebydialogen lyft fram att de behöver lokaler till att driva verksamhet. Det kan vi försöka bidra med när vi renoverar och upprustar till en sällan skådad nivå.

Självklart kan man göra mycket mer, och det ska vi göra även under dessa tider då vi har hög arbetslöshet i hela landet på grund av finanskrisen.

Vi måste göra det vi kan, och det är det som jag försökte redovisa under denna korta diskussion.

Fråga n. 3. Kolonilotter i Hökarängen

Anförande nr 42

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag har en fråga till Madeleine Sjöstedt, för det handlar om kulturskatten Hökarängens koloniområde. Dels handlar det om en kulturskatt, dels har hon hand om nämnden med idrottsförvaltningen, och det är de som har kontraktet för området.

Nu står vi här igen, och det gäller Hökarängens fritidsstugor. Vi har pratat om det här en gång tidigare. Det är en klassisk arbetarhistoria som nu riskerar att gå till förgängelsen. Det gäller en semesterby som är från 1938 när arbetarna fick en lagstadgad två veckors semester.

Förra gången vi talade om det här området, som nu är hotat av uppsägning och av att försvinna, sade du att det skulle byggas 700 ungdomsbostäder där och att ditt val mellan fritidsbyn i form av kolonistugor och 700 ungdomsbostäder var väldigt enkelt. Det blir 700 ungdomsbostäder. Men, Madeleine, det är inte 700 ungdomsbostäder som ska byggas på just det här området där Hökarängens fritidsby ligger. Det är ett trettiotal enfamiljsstugor som ska ligga på den platsen.

Då blir min fråga: Är du med den uppgiften beredd att ändra ditt ställningstagande och bevara Hökarängens kulturskatt?

Anförande nr 43

B o r g a r r å d e t S j ö s t e d t (fp): Du påstår att du citerar mig. Det stämmer inte, för jag minns vad jag sade. Det hela hänger ihop med Larsbodautvecklingen där det handlar om 700 ungdomsbostäder. Det här är en del av detta. Det ska vara privatvillor i just den här delen, men hela området hänger ihop i en helhet.

De här husen som du refererar till hyrs ut i andra hand av idrottsförvaltningen. Det görs årsvis. Under många år har det varit på gång att utveckla detta område. Därför hyrs de ut per år. Det är ingen nyhet för dem som hyr de här husen att det här området kommer att utvecklas. Det har hela tiden varit på gång att man ska göra någonting av den del som du nu beskriver.

Jag kan inte se att vare sig de som hyr har blivit vilseförda eller någonting annat. Det här måste användas för att vi ska få stationära boenden i Stockholm. Det här är inte stationära boenden, utan fritidsboende där vi kanske måste fundera på om vi kan ha dem kvar på det området.

Anförande nr 44

Catharina Tarras-Wahlberg (s): Det här är ett koloniområde. Det är tveksamt om man ska acceptera att det är ett års kontrakt med de här stugorna.

Det är inte bara ett koloniområde. Det handlar om arbetarklasshistoria, och det är där som din insats är viktig även om du ofta brukar säga nej, men fundera. De här stugorna uppfördes ungefär år 1938 då en två veckors lagstadgad semester för arbetare infördes. Stockholms stad upplät mark till en semesterby, arbetarna fick lägga ett trägolv, resa tält över, bo där på sommaren. Så småningom när kriget kom behövde staten tältduken, och då uppförde man i stället masonitstugor. En del av dem är nu inpanelade. De här masonitstugorna är väl värda att bevara, tycker till exempel Stadsmuseet. Varför tycker inte du det, Madeleine?

Anförande nr 45

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Jag har inte haft anledning att ta ställning till detta i något mer formellt sammanhang av de skäl som jag redovisade tidigare. Min bedömning skiljer sig inte från den som gjorts av majoriteten i övrigt, att detta område behövs.

Catharina Tarras-Wahlberg blandar ihop korten fullkomligt, för hon pratar dels om ett koloniområde där det finns en överenskommelse om att kolonierna ska flyttas till Perstorpsvägen, dels om detta andra område. Du pratade om kolonilotter alldeles nyss. Det här är inte kolonilotter utan någonting helt annat. Det här är fritidsbostäder som hyrs ut ett år i taget. Sedan lång tid har man vetat att de här bostäderna ska användas, för vi behöver bygga på det här området för att få åretruntboende.

Jag tycker att det är viktigt och behjärtansvärt att vi får fler ställen där unga och gamla kan bo. Detta kan möjligtvis vara ett sådant område.

Anförande nr 46

Catharina Tarras-Wahlberg (s): Men, Madeleine, stugorna i det här området ska inte ersättas av flerfamiljshus. På det här området ska man lägga enfamiljsbostäder, inga ungdomsbostäder. Du sade 700 ungdomsbostäder förra gången, det har jag inte bara tagit ur luften. Det är värt att se till att det här området finns kvar.

Det finns en möjlighet att i dialog med området jämka ihop de här stugorna lite, jämka ihop de egna hemmen eller självständiga villor som ska byggas här. Det kommer inte att vara en enda ungdomslägenhet i just det här området. Jag vet att det ska byggas bostäder på området, att Larsboda har fått ett nytt område för sig. Men om det här området och stugorna bara rivs och försvinner tycker jag är en skandal.

Anförande nr 47

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Nu har jag lärt mig en sak: Jag ska aldrig någonsin mer ge Catharina Tarras-Wahlberg ett svar på en fråga som jag inte riktigt kan

besvara, vilket jag sade förra gången. Jag sade att jag inte riktigt visste men försökte svara på din fråga. Det ska jag aldrig göra mer, det var ett rent misstag från min sida.

Vad jag nu kan ge som svar är att om du hade ställt frågan till någon som handhar den och har insikt i den hade du antagligen fått ett lite djupare svar på frågan. Den här frågan har inte varit på mitt bord. Den kanske kommer till mitt bord i något sammanhang, kanske till och med i fullmäktige. Men om du hade ställt frågan till ett borgarråd som har det ansvaret hade du fått ett mer genomträngande svar på frågan.

Fråga n. 4. Bibliotek

Anförande nr 48

A n n M a r i E n g e l (v): Jag frågar dig, Madeleine, om du är nöjd med situationen för stadsbiblioteken i staden. Jag vet att du värnar om biblioteken. Tyvärr kan jag inte säga att du har lyckats bra i ambitionen med att satsa på biblioteken.

Det har pågått en stor omorganisation, och det har gjorts stora nedskärningar i år, trots att ni har gjort en satsning på framtida utveckling av biblioteken. Omorganisationen har vi i oppositionen frågat om ett antal gånger. Den har inte visat sig så framgångsrik. Jag fick just medarbetarenkäten i staden från biblioteken. Det är tyvärr så att inte bara kulturförvaltningen ligger lägst av alla förvaltningar, utan biblioteken ligger ännu lägre. Medarbetarna där som är besjälade av sitt arbete visar stor vantrivsel. Mindre än hälften av dem skulle kunna rekommendera Stockholms stad som arbetsgivare. Jag tycker att det är ganska allvarligt.

Min fråga är om Madeleine är nöjd med situationen för biblioteken. Det finns ett upprop från personalen där de säger att de inte orkar mer och att deras hälsa och säkerhet äventyras.

Anförande nr 49

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är alltid lika roligt för mig att prata om bibliotek eftersom den här majoriteten har gjort en 24-procentig höjning av stödet till biblioteken i Stockholms stad. Det kan vi vara oerhört nöjda med. Jag tror att den siffran är historisk, inte bara i Stockholm utan i hela Sverige. Det är fantastiskt roligt att kunna visa att den politik för bildning och förkovran som vi står för kan genomföras på riktigt. Vi har kunnat se till att situationen efter den biblioteksslakt som Ann Mari Engel och hennes majoritet stod för under förra perioden nu har återupprättats. Det känns skönt att kunna säga det.

Ann Mari Engel frågar om jag är nöjd. Det är klart att jag är nöjd, extremt nöjd. Vi anslår mycket till biblioteken, och det görs mycket.

Men om man anslår stora medel vill man också att det ska komma medborgarna till del. Därför finns det starka krav på biblioteken att det ska vara långa öppettider. Vi tycker att biblioteken ska vara öppna när stockholmarna är lediga. Vi vill att

biblioteken ska ligga där stockholmarna bor. Därför genomför vi en stor omvandling av biblioteken. Vi öppnar nya bibliotek, och vi får förlängda öppettider.

Under november förra året när man genomförde stora delar av omstruktureringen av biblioteken gjordes en medarbetarenkät. Jag tror att resultatet speglar det. Det innebär bland annat att de som jobbar på biblioteken i dag inte bara jobbar på ett bibliotek utan på två. Jag kan inte se att detta är ett stort ingrepp i organisationen av biblioteken. Jag har mycket svårt att förstå det. Jag tar bestämt avstånd från de bibliotekarierna som nu kräver att vi ska stänga biblioteken i Stockholm. Jag tror att det skulle vara mycket svårt att förklara för stockholmarna att nu när vi förbättrar för biblioteken med att höja stödet med 24 procent ska vi stänga bibliotek, vilket bibliotekarierna tydligen på sina håll kräver.

Jag vet att kulturförvaltningen nu tar tag i frågan med personalen. De ska få arbetsro att göra det, och jag ser fram emot att se på resultaten.

Anförande nr 50

A n n M a r i E n g e l (v): Det är bra att du tycker att det är roligt, men personalen tycker tydligen inte att det är lika roligt. Jag tycker att det är tråkigt när man vill göra en satsning att man organiserar det i en sådan form att man äventyrar personalen. Det är bra att man har längre öppettider, men man kan inte ha bara en personal på ställen där man har kvällsöppet och där det är ganska stökigt.

Det är en dålig idé att de ska tjänstgöra på två och tre, i början var det fyra, olika bibliotek varje vecka. Det har varit väldigt mycket klagomål både från personalen och från besökarna, som har vant sig vid att ha en viss personal att vända sig till och så vidare.

Jag vet inte vad det är för biblioteksslakt som du anklagar oss för. Det enda som inte har velat öppna ett bibliotek är väl du. Vi väntar fortfarande på svar på vad som händer med biblioteket i Hässelby som är stängt.

Jag tycker att det är roligt att du vill satsa på biblioteken, men jag tycker att det är tråkigt att det ska gå ut över personalen. Jag tror inte att det är en bra satsning på lång sikt.

Anförande nr 51

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det finns inget bibliotek där en person tjänstgör åt gången. Det kan jag försäkra Ann Mari Engel.

Vad gäller antalet bibliotek som man tjänstgör på är det väldigt svårt för mig att kommentera, men jag antar att Ann Mari Engel har kompetens även på stadsbibliotekens område, det har inte riktigt jag. Hur man organiserar det på stadsbiblioteken för att få största möjliga tjänstgöring är inte jag rätt person att lägga mig i.

Det intressanta för mig är att vi ska ha bibliotek som har öppet så lång tid som möjligt. Det är det vi håller på att genomföra i Stockholm, och det är jag väldigt glad för. Jag vet att också stockholmarna är nöjda och glada för detta. Jag vet att stockholmarna ser att det händer mycket på det här området.

Anförande nr 52

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tyckte att du sade att du inte har kompetens att leda bibliotek, och det är tråkigt när du har ansvar för dem. Som kulturborgarråd har du det yttersta ansvaret. Självklart är det verksamhetschefer som leder arbetet, men de iscensätter de direktiv som de har fått av dig och även de nedskärningar som din majoritet har gjort i biblioteksverksamheten och som bland annat har lett till att det är alldeles för få bibliotekarier som tjänstgör på de kvällsöppna biblioteken. Dessa medger själva att de inte hinner hjälpa låntagarna, de hinner inte hålla ordning. De är dessutom oroliga. På många ställen finns det inga samlingsplatser eller fritidsgårdar som gör att många unga och andra samlas där. När man hade en nära kontakt mellan bibliotekarierna och dessa hade man helt andra möjligheter. Nu säger personalen att det har blivit mycket stökigare efter omorganisationen.

Det tycker jag är tråkigt att du inte bryr dig om, utan du slår dig för bröstet över en omorganisation som uppenbarligen har orsakat stora problem. Tycker du inte att det är något problem om personalen inte trivs på sitt jobb?

Anförande nr 53

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Skillnaden mellan dig och mig är att jag inte säger om det vare sig är bra eller dåligt med den här omorganisationen, för jag kan inte bedöma det. Den diskussion vi har på kulturnämnden varenda gång är om det är tjänstemän som är bäst på saker eller om det är politiker. Du företräder dem som tycker att politiker är bäst på att bedöma allting i förvaltning, även rena förvaltningsfrågor. Jag företräder dem som menar att det är tjänstemännen som är ansvariga för att utföra hur man organiserar arbetet utifrån de mål och riktlinjer och den budget som vi fastställer. Det är en skillnad mellan dig och mig.

Om personalen känner sig orolig är det ett problem så klart. Jag vet att man håller på att undersöka i Stadsbiblioteket hur man kan överbrygga det och se om det var något tillfälligt i samband med förändringsskedet i november så att man kan hitta en lämplig lösning. Det är naturligtvis inte bra att personalen känner att de inte räcker till. Däremot är fokus på att vi ska ha så långa öppettider som möjligt och på så många ställen som möjligt, och det är viktigt.

Fråga nr 5. Bandyhall

Anförande nr 54

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har diskuterat frågan om bandyhall en hel del i den här salen. Det nya i frågan är att Bandyförbundet tillsam-

mans med Stockholms bandyförbund har gjort en förstudie med ett förslag om hur bandyn ska kunna utvecklas i Stockholmsområdet. Uppenbarligen har man gjort det därför att man är oroad för bandyns utveckling i just Stockholm. Det förslag som man har tagit fram är att man skulle bygga ett slags kombinerad hall för bandy och konståkning, skolidrott, idrott för allmänheten och även för Skridskoförbundet.

Jag är lite nyfiken, Madeleine, på vad din uppfattning är om Bandyförbundets förslag.

Anförande nr 55

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det finns inte än. Bandyförbundet är på ingång i dag eller någon av dagarna i veckan för att presentera förslaget. Då ska jag titta på det.

Jag har tidigare sagt att våra premisser från den här majoriteten kring bandyhallen är att vi gärna ser en bandyhall om vi får ett regionalt ansvarstagande för bandyhallen, om vi får finansiering som inte bara är från Stockholms stad, att vi ser att intresset för bandyn ökar bland barn och unga. Det kanske finns förutsättningar för det nu när Hammarby vann bandyfinalen.

Jag förutsätter att jag får ett svar på frågorna när vi träffas i veckan. Så får man analysera det, se vad det kommer att kosta, och så vidare. Men jag har noterat med något slags förvåning att Zinkensdamm är ett extremt viktigt, historiskt bandyställe i Stockholm. Om Bandyförbundet säger att de förlänger säsongen långt in i april och att de behöver en hall för att klara det innebär det att man måste ha en tävlingshall för att klara slutet på säsongen. Vi kan inte spela bandy på Zinken i april, det går bara inte. Då får jag inte ihop diskussionerna om att man dels vill vara kvar på Zinken, dels vill ha en bandyhall för att få bandyslutspelet eller till och med finalen.

Det vill jag gärna ha ett svar på. Jag vill inte att det här är en väg för bandyn att smita ut ur Zinken och spela bandy i den högsta divisionen på något annat ställe. Det ska ske på Zinken naturligtvis.

Man säger vidare att man vill ha en träningsanläggning, men då uppfyller man inte de villkor som Bandyförbundet ställer upp. Detta hoppas jag få svar på när vi träffas. Det vi har hört hittills hänger inte riktigt ihop.

Anförande nr 56

J a r i V i s s h e d (s): Du får gärna ställa de frågorna till dem och hoppas att de kan klara ut dem.

Jag känner att det börjar bli ganska ont om tid. Vad vi än tycker i den här salen kommer man att förlänga säsongen 2012. Just i år blev Stockholmsbandylag svenska mästare. Jag tror att om vi inte kan lösa bandyns utveckling i Stockholm kanske vi inte får några fler svenska mästare från den här staden. Jag tror att det här kommer

att leda till en spelarflykt från Stockholm, samtidigt som v inte ger möjlighet för dagens ungdomar att utvecklas.

Jag hoppas att du går dit med öppet sinne och lyssnar på Bandyförbundet och Stockholmsbandyn.

Fråga nr 6. Uppsagda förskolor

Anförande nr 57

I n g e r S t a r k (v): Den 18 mars kunde vi läsa att två förskolor i Fältöversten har sagts upp från sina hyreskontrakt av bostadsrättsföreningen. Den nybildade bostadsrättsföreningen vill göra lägenheter av lokalerna. Det handlar om 80 barn på två förskolor, en kommunal förskola med 55 barn och en privat driven med 25 barn. De här förskolorna har funnits där sedan 1970-talet då huset byggdes.

Min fråga är: Hur ska detta lösas på ett bra sätt så att inte 80 barn blir av med sina förskoleplatser?

Anförande nr 58

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Frågan om den ena av de här lokalerna har varit uppe i hyresnämnden, och de som hyr lokalen har vunnit processen. Jag är helt övertygad om att de kommer att kunna vara där ett tag till. I övrigt arbetar Östermalms stadsdelsförvaltning med frågan för att se om det i första hand går att ha kvar förskolan där den är och i andra hand att hitta en annan lokal.

Anförande nr 59

I n g e r S t a r k (v): Det var glädjande att höra att den ena troligtvis får vara kvar. Kan man säga på ett ungefär hur lång tid? Det är inte bra om de har en osäkerhet om hur länge kontraktet kan löpa.

Det är viktigt att frågan löses på ett sådant sätt att barnen inte får väldigt långt till sin förskola. Vi vet att det är ont om lokaler som är anpassade för förskoleverksamhet, särskilt i innerstaden. Man kan naturligtvis känna oro att det inte kommer att lösas på ett bra sätt.

Sedan är min nästa fråga: Hur ser det ut i övriga omvandlade bostadsrättsföreningar där det finns förskolor? Löper kontraktet så att det är säkerställt att förskolorna får vara kvar, eller kan vi befara att det här kommer att hända på flera ställen?

Anförande nr 60

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det är klart att det är väldigt svårt att svara på det, för den här typen av kontrakt löper på olika lång tid. Det som har säkerställts när staden har sålt fastigheter till bostadsrätter är att man innan försäljningen har skett har upprättat långtidskontrakt som gäller för ett antal år framöver.

Stadsdelsnämnderna är duktiga på att upprätthålla barnomsorgsgarantin. Stockholm är en av de städer i Sverige som faktiskt upprätthåller barnomsorgsgarantin, så också på Östermalm.

Anförande nr 61

I n g e r S t a r k (v): Frågan kvarstår. Det här var en av de saker som vi varnade för när det gäller bostadsomvandlingar och även Boulton i Fältöversten. Klart att man är orolig. Det är väldigt illa när en bostadsrättsförening säger upp förskolor som har funnits sedan 70-talet därför att det blir mer lönsamt för dem att göra om dem till lägenheter. Det är naturligtvis illa.

Om nu staden har tänkt på att kontrakten ska löpa under lång tid är min fråga om detta gäller alla kontrakt eller om det finns en stor risk att det här kommer att inträffa i flera fall. Även om våra stadsdelsnämnder är duktiga på att hitta lokaler och är bra på att upprätthålla garantin, även om det sker på bekostnad av att barngruppernas storlek har ökat, men ändå, är det svårt att hitta nya lokaler, speciellt i innerstaden.

Anförande nr 62

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Som jag sade löper den här typen av kontrakt på olika lång tid. Det är svårt att svara på frågan om det finns andra som är hotade. Jag vet inte det, jag har inte hört talas om det.

Däremot är det inte helt ovanligt att boende i en fastighet tycker att det är besvärligt med förskoleverksamhet, för barn för oväsen. Själv tycker jag att barn som för oväsen är ganska trevligt, och jag har svårt att förstå att detta är ett problem när man har valt att leva i en storstad. Men jag kan föreställa mig att i ett läge där det blir konflikter av det här slaget mellan hyresgäster och hyresvärd, oavsett vem det är som äger fastigheten, kan det efter ett tag bli ganska tråkigt att vara kvar. Man känner sig inte välkommen. Därför är det viktigt att stadsdelarna även i innerstaden jobbar med att försöka få permanenta förskolor som är byggda för att vara förskolor, även om det naturligtvis är svårt i varje läge.

§ 15 Avsägelse och fyllnadsval (mem. 2010:4; skrivelse 2)

Anförande nr 63

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Som ordinarie ledamöter föreslår vi Jonas Nilsson och Hanna Broberg och som ersättare Bo Arkelsten.

§ 16 Försäljning av Stockholms Hamn AB:s aktieinnehav i dotterbolaget Stockholms Stuveri och Bemanning AB (utl. 2010:28)

Anförande nr 64

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! I dag kan vi förhoppningsvis fatta beslut i det ärende som många av dem som jobbar inom stuveriet hade hoppats att vi skulle ha beslutat om när vi hade frågan uppe senast. Det här är ett arbete som har pågått länge. Det har skett ett bra arbete inom ramen för stuveriet. Från stuveriets lednings sida säger man att man har vänt en omfattande förlustverksamhet till en vinstdrivande verksamhet.

Det råder förväntan bland dem som jobbar i verksamheten. Som en av medarbetarna på stuveriet konstaterade kommer försäljningen knappast som någon överraskning. De tycker också att den nya ägaren verkar väldigt seriös. Medarbetaren fortsätter: Jag hoppas att han kan hitta fler öar i skärgården för oss, och jag hoppas att den nya ägaren också kan hitta fler arbetsuppgifter åt oss. Utvecklingen under de senaste åren har gått mot mindre personal och färre arbetsuppgifter. Därför hoppas de som jobbar i verksamheten att den nya ägaren kommer att skapa mycket stabilare förutsättningar för stuveriet.

Redan innan vi har fattat beslutet i kommunfullmäktige har vi kunnat se förändringarna när det gäller förutsättningarna för verksamheten. För första gången någonsin har man lyckats förhandla sig fram till ett femårigt avtal med Tallink. Det har aldrig tidigare inträffat att man har haft så långa avtal. Man har ett treårigt avtal med Viking Line. Det har inte heller inträffat tidigare att man har så långa avtal med dem.

De som jobbar inom stuveriet tittar nu tillsammans med de nya potentiella ägarna på andra jobb i andra delar av landet. Bland annat planerar man att lägga anbud på roroverksamheten i Göteborgs hamnar. Den majoritet som styr i Göteborg – en smp-majoritet – har nämligen fattat beslut om att vidta precis samma åtgärder som vi vidtar i Stockholm. De har för avsikt att upphandla en stor del av den verksamhet som inte är så kallad myndighetsfunktion. Från och med den 1 april kommer man i Göteborg att ha ett antal bolag, och man ser till att man upphandlar verksamheten inom ramen för dessa bolag.

Jag tycker att det här är en god illustration av vilka möjligheter detta skapar för det nya bolaget. Det är också en illustration av att vi ligger i framkant här i Stockholm igen med arbetet med hamnverksamheten. Vi kommer att få se den utveckling som sker i Stockholm och som har skett under några år. Detta genomförs nu alltså också i Göteborg av en majoritet av partier som i den här staden är emot denna utveckling. Vi kommer också att få se den runt om i landet i övrigt och jag tror även i Europa.

Jag tror att det här är en viktig utveckling, och jag hoppas verkligen att vi i dag kan fatta ett beslut som innebär att medarbetarna inom stuveriet får en mycket mer stabil grund att jobba utifrån. Jag hoppas att de får ett kvitto på att det arbete som de har genomfört under de senaste åren och som har gett en resultatförbättring på mer än 2

miljoner kronor per år också leder till att man kan erbjuda sina tjänster i Sundsvall, i Södertälje, i Göteborg och kanske till och med utanför landets gränser. Jag hoppas att detta också leder till att vi får se en utveckling av arbetsplatserna inom ramen för det gamla stuveriet. Jag hoppas också, och skulle verkligen välkomna, att oppositionen slänger bort sin dogmatiska inställning till de här frågorna och ser vilka möjligheter detta leder till för stuveriet och för dess medarbetare.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag har inte hållit räkning, men det är många gånger under mandatperioden som vi har fått ett sådant här ärende som handlar om en försäljning av en väl fungerande kommunal verksamhet. Den främsta motiveringen verkar vara ideologisk.

Ibland kan man få en känsla av att det går till så att ni sätter upp ett försäljningsbeting och säger att det ska säljas ett visst antal verksamheter. Sedan skannar ni av staden och ser om ni hittar någonting som ni tycker verkar möjligt att sälja av en väl fungerande och lönsam verksamhet. Något annat finns det ju inga köpare till. Sedan får ni snabbt försöka få fram en köpare.

I ärendet framgår att det finns mycket av bakgrunden som styrelsen inte har fått ta del av. De har inte fått ta del av värderingen, och det har inte gjorts någon konsekvensanalys. Det är i allmänhet alltid det som saknas i alla de här försäljningsärendena.

Stuveriet är en väl fungerande verksamhet med kunnig personal. Det är oklart hur framtiden kommer att se ut i Norvik. Det bolag man säljer till har sin verksamhet i bemanningsbranschen. Deras erfarenheter av hamnverksamhet är minimala, vilket framgår av ärendet. Det handlar om logistikentreprenader. Ärendet har hastats fram snabbt; en månad efter erbjudande säljer man. Det har inte presenterats några fördelar som påvisar nödvändigheten av försäljningen för styrelsen i hamnen. Ulla står här och talar om hur oerhört välfungerande verksamheten är, att den går med överskott och att personalen är så bra. Det anser hon vara ett gott skäl att sälja, medan vi anser att det är ett gott skäl att behålla verksamheten i kommunal regi.

Jag yrkar bifall till reservationen från s, v och mp.

Anförande nr 66

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan hjälpa till att räkna; jag tror att jag har varit med och sålt sex stycken bolag. Stehab, ett av bolagen som vi sålde, har mer än fördubblat sin omsättning sedan vi sålde det. Vi har sålt vattenverksamheten inom Stockholm Vatten, vilket innebar att en av världens ledande aktörer på vattenlaboratorieområdet etablerade sig i Stockholm.

Jag kan också konstatera att det visst har gjorts konsekvensanalyser när det gäller försäljningen av stuveriet. Som jag nämnde i min inledning i ett uttalande från en medarbetare säger de att de ser att det kommer att bli en mycket tuffare marknad framöver och att de därför välkomnar en ny ägare. Det innebär att man får en mycket större marknadspotential och kan jobba i andra delar av Sverige.

Om det är något som skulle innebära att framtiden ser oklar ut vore det just det faktum att stuveriverksamheten skulle vara kvar inom ramen för Stockholms Hamnar. Man hade aldrig fått ett sådant långsiktigt avtal med Tallink och Viking Line inom ramen för Stockholms Hamnar.

Anförande nr 67

A n n M a r i E n g e l (v): Som framgår av ärendet, som oftast är fallet i sådana här ärenden, saknas det en konsekvensanalys av vad som händer om man *inte* säljer. Det är ganska förklarligt att det inte finns en sådan eftersom ni inte är intresserade av att inte sälja och behålla verksamheten i kommunal regi.

För ärlighetens skull och om det ska bli rättvisande borde man göra en analys som också bolagets styrelse fick ta del av och där man har två scenarier – att sälja eller inte sälja. Men i er värld finns bara ett scenario – att sälja.

Anförande nr 68

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Det är som sagt var inte första gången som man säljer bolag i staden. Till saken hör att det för några år sedan var andra delar av verksamheterna i Stockholms Hamnar som man skulle avyttra, sälja och så vidare. Man räknade då om siffrorna och kom på att detta trots allt nog var ganska lönsamt att driva detta i hamnens egen regi.

Borgarrådet pratade om Stehab. Det är ganska intressant, för det var den värsta konkurrenten till Stehab som köpte upp bolaget. Jag skulle tippa att det sedan blev ett dotterbolag i det bolaget. Det är klart att de kan fördubbla sin omsättning när de har sådana huvudmän!

Vi är starkt kritiska till försäljningen eftersom man splittrar ett ganska väl fungerande bolag. Det uppvisar en vinst inte bara till hamnen utan också till staden i stort. Detta är en engångsförsäljning. Det är samma sak som vid alla andra försäljningar som sker i staden; man säljer en gång och får in pengar. Nästa år får man inte in de pengarna, för då har man redan sålt det som har varit en tillgång.

Vi har varit kritiska till informationen. Det handlar framför allt om värderingen av stuveribolaget och hur den har gått till. Hur har man kommit fram till just den här summan? Vad är fördelen med försäljningen? Man får in lite pengar, och det finns nya möjligheter. Det är väl i stort sett det som borgarrådet säger. Men de nya möjligheterna tror jag skulle kunna utvecklas även inom hamnens regi.

Vi har inte heller fått någon direkt redovisning av värderingen av maskiner och sådant. Framför allt har vi inte heller fått någon konsekvensanalys av vad som skulle ske om bolaget var kvar som vi har det i dag. Det är sådana saker som vi har diskuterat i styrelsen, men vi har inte fått några direkta svar på det.

Borgarrådet drar alltid upp Göteborgs hamn och säger att Socialdemokraterna och andra partier säljer ut detta i Göteborgs hamn. Man skulle kunna kontra till borgarrådet och säga att det i dag finns kommuner som är borgerligt styrda och som definitivt inte vill införa vårdnadsbidrag. Vad säger du till dem? Det är vi som fattar beslut om vilken organisation vi ska ha i Stockholm i detta fullmäktige. Då måste vi ändå kunna resonera utifrån det som skulle kunna vara det försäljningsalternativ som i dag föreligger.

Det finns i dag, och har funnits, en stor oro bland personalen i stuveridelen. Ett bemanningsföretag som har att hyra ut personal – vilken kompetens har det för att kunna bedöma och driva den verksamhet som bedrivs i dag?

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 69

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag tycker att Malte Sigemalms inlägg var ganska avslöjande. Det faktum att man har fördubblat omsättningen och säkrat jobben inom Stehab tycker han inte spelar någon roll, utan det viktiga för honom är att man skulle ha behållit verksamheten i stadens regi. Jag tycker att det är väldigt bra att man har kunnat säkra jobben och fördubbla omsättningen inom Stockholms hamnentreprenad.

Det som är grejen för det här området – och det är det som är så viktigt att förstå – är precis det som sägs i den här artikeln i det senaste numret av Stockholms Hamnars egen tidning. Utvecklingen under de senaste åren har gått mot mindre personal och färre arbetsuppgifter, säger Peter ”Raketen” Wester, som har jobbat på stuveriet i många år. Han hoppas att den nya ägaren ska kunna innebära att den kompetens som finns inom stuveriet ska kunna fortsätta att utvecklas. Det är duktiga medarbetare här, och det är naturligtvis därför det är intressant att köpa verksamheten. Man hoppas nu att de ska kunna ta ännu mer jobb utanför Stockholms gränser. Det borde ni tycka vore bra.

Anförande nr 70

M a l t e S i g e m a l m (s): Det kommer att uppstå en konkurrenssituation när det gäller till exempel den verksamhet som finns i dag när stuveriet ibland går in och hjälper till med vissa saker i containerhamnen. Man har ett samarbete i dag, men där kommer det att bli en total konkurrenssituation som kommer att vara svår att kunna klara av.

När det gäller Stehab och det som ni har tagit fram som ert stora märke för att försäljning är så bra var det ingenting som handlade om arbetsbrist när entreprenad-

erna var i hamnens regi. Det rådde ingen arbetsbrist; de hade otroligt mycket att göra även åt hamnen! Den diskussionen tycker jag är irrelevant i sammanhanget.

Det hela beror också på hur många linjer och hur många båtar och fartyg som kommer till Stockholm. Det har att göra med arbetstillfällen och intensiteten av arbete för hamnarbetarna.

Anförande nr 71

Å s a R o m s o n (mp): Det är ingen självklarhet hur man ska agera i sin roll som företagsledare och kommunalpolitiker. För Ulla Hamilton verkar det väldigt enkelt; man ska maximera vinsten i bolaget. Om man ser att den kanske är större någon annanstans ska man sträva dit, oavsett om den kommunala verksamheten eller moderbolaget mår bra av det. Framför allt är det den här processen som jag tycker är ganska avgörande för att urskilja om det här är ett lämpligt sätt att hantera det hela eller inte.

Vi står i dag inför en försäljning där vi fattar ett irreversibelt beslut. Om vi har sålt det här så har vi sålt det. Det går inte att få tillbaka. Därför tycker jag att viss försiktighet är påkallad från fullmäktige.

Vi vet i dag att det finns ganska många hamnar i Sverige och världen som erbjuder både hamn- och stuveriverksamheter integrerat, och det finns många hamnar som har valt vägen att erbjuda det separat. När man anländer får man köpa hamntjänsten från den ena och stuveriverksamheten från den andra. Det finns olika lösningar. De analyser som ligger till grund för det här ärendet visar inte på vilket sätt det skulle vara bättre för Stockholms hamns verksamhet att man erbjuder stuveritjänsten separat än att man gör det i ett integrerat skede.

Jag var med i hamnstyrelsen när vi bolagiserade stuveriet. Jag var positivt till det, för jag trodde också att det skulle bli en bättre organisation inom Stockholms hamns koncern och att man skulle kunna inrikta sig på att styra den organisationen tydligare på ett stuveri. Däremot är jag inte alls lika säker på detta, och jag tycker att det är ett helt undermåligt underlag när man nu drar slutsatsen att man ska försälja stuveriet till en privat köpare. Dessutom är en del frågetecken vad gäller köparen inte helt utredda.

Processen har varit förhastad, som framgår av ärendet, och köparen är osäker. Möjligen kan man som hamnstyrelsens ordförande stå och säga att stuveriarbetarna känner sig mer osäkra med den ägare hamnen har. Det skulle möjligen jag också göra med tanke på att det är en ägare som redan från början har sagt att de inte vill ha med stuveriet att göra.

Man skulle önska sig att processen hade skett i lite större harmoni med de institut som vi har här från fullmäktige när det gäller vad som är hamnens verksamhet. Varför har vi en hamn? Vad ska den erbjuda? Och vilken lösning är bra i en viss hamn? Jag kan inte dra någon annan slutsats av det agerande som Ulla Hamilton med flera från majoriteten har haft när det gäller det här ärendet sedan flera år än att detta

är en rent ideologisk utförsäljning. Man vill sälja därför att man anser att det affärsmässigt är bättre för bolaget. Jag får respektera den åsikten, men jag tycker inte att den grundar sig på det beslutsfattande som vi ska ha här i fullmäktige. Det borde byggas på en analys av vad som är bra verksamhet för den service och den verksamhet som kommunen har.

Jag yrkar bifall till den rödgröna reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 72

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det vore intressant att höra om Åsa Romson då uppfattar också Miljöpartiets ställningstagande i Göteborg som ett rent ideologiskt ställningstagande. De har kommit till exakt samma slutsats som undertecknad med flera har gjort i det här ärendet. Det vore verkligen intressant att höra.

Jag skulle också vilja påpeka att när Åsa Romson påstår att vi över huvud taget inte vill ha med stuveriet att göra är det med förlov sagt struntprat. Det vi ser är att det finns en enorm kompetens inom ramen för stuveriet och de medarbetare som finns där. Det finns en jättefin möjlighet för dem att utvecklas om de kan få göra det även utanför hamnens verksamhetsområde. Det kan man inte göra såsom situationen är i dag. Det är därför vi i majoriteten i kommunfullmäktige har fattat beslut om att stuveriet ska bolagiseras och även säljas. Vi är nämligen helt övertygade om att den kompetens som finns inom stuveriet kan utvecklas helt fantastiskt. Därmed kan man också trygga de jobben på ett helt annat sätt än inom ramen för handelns verksamhet.

Anförande nr 73

Å s a R o m s o n (mp): Jag noterar att hamnstyrelsens ordförande fortfarande inte svarar på frågan om vilka för- och nackdelar detta har för hamnens verksamhet. Jag håller absolut med om att man som högsta arbetsgivare i en styrelse för ett företag ska värna arbetarnas möjlighet att utvecklas någon annanstans. Men det är inte så att den möjligheten inte finns nu. Det finns privata stuverier, och man får ta anställning där. Stuveriarbetarna är inte livegna. Det finns en stor utvecklingspotential på en öppen marknad med privata stuverier.

När det gäller Göteborgs beslut förutsätter jag att det fattades i ganska stor enighet. Jag hade hoppats att vi kunde ha haft en större enighet om hur våra företagskonstellationer skulle ha gjorts i den här salen också. Om det är något som skapar osäkerhet för arbetarna inom de företag som vi driver här från fullmäktige är det att vi aldrig är överens och aldrig vill bedriva en process för att komma över den klyfta som vi har. Och jag kan säga att den här processen verkligen inte har bidragit till det.

Anförande nr 74

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag kanske blir lite väl ideologisk i det här inlägget. Men om man skulle starta en hamn i dag skulle man fundera på vad det är för verksamhet vi behöver. Vad måste vi göra själva, och vad kan andra göra? Då tycker jag att det är ganska naturligt att man har en hamn och att

man sedan bestämmer sig för att köpa eller upphandla de tjänster som behövs beroende på vilka behov man har för stunden och som kan förändras över tid.

Jag kan göra en jämförelse med flyget. När jag flyger bryr jag mig egentligen inte om vem som sköter markservicen när planet landar – om det råkar vara SAS personal eller några andra. Huvudsaken är att det är ett bra företag med bra anställda som ser till att väskan kommer fram i tid och att det är bra mat på flyget.

Det är lite grann detta jag menar. Det låter oftast ganska bra på den rödgröna sidan; så länge en verksamhet går med överskott är det jättebra. Men den dag den inte råkar gå med överskott, då? Det är då skattebetalarna står där. Det är den fråga man måste ställa sig. Vilka risker är det rimligt att vi som medborgare tar i sådana här saker?

Dessutom har ett kommunalt bolag en del restriktioner som inte ett vanligt privat bolag har. Därmed kan ett privat bolag hitta andra och fler affärsmöjligheter än vad ett rent kommunalt bolag kan göra. Därför har även de som är anställda en större trygghet i och med att det finns fler möjligheter att utveckla sig. Det som bemaningsföretag generellt är duktiga på är att hitta tjänster och uppgifter för sina anställda så att man fyller ut tiden till heltid. Annars står man med kostnader för sina anställda men utan intäkter. Detta utvecklar totalt sett oftast affärerna och tryggar därmed jobben på ett helt annat sätt.

Staden behåller hamnen. Det är inte det vi håller på med. Frågan är vem som ska utföra stuveritjänsterna. Ska vi göra det i egen regi eller ska vi köpa de tjänsterna? Då tycker jag att det är ganska givet att det bästa är att köpa sådana tjänster. Det man däremot ibland kan diskutera är att om vi nu har ett bolag och sedan ska gå till något vi vill ha – vad är då bästa vägen att gå dit och hur snabbt och på vilket sätt ska det ske? Jag tycker att det sätt vi har hittat är ett ganska rimligt sätt.

Därför, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 75

A n n M a r i E n g e l (v): Anders! Man kan alltid resonera om vilken verksamhet man ska ha i en stad och vem man ska köpa tjänster av. Man kan också säga att det är klokt att man har rådighet över sådana tjänster som man anser att man vet att man kommer att behöva. Vi har en del ganska förskräckande exempel, energibolag och annat, där man gör sig av med nödvändig infrastruktur. Sedan måste man köpa den, och då har man ingen garanti för priserna.

Jag vill ställa en fråga till dig. Du sade att de anställda får större trygghet i ett privat bolag än i ett kommunalt. Det hade jag lite svårt att förstå. Det är väl även, och framför allt, så i ett privat bolag att om det inte går bra så förlorar personalen jobben. Om de är anställda i staden har de väl en större anställningstrygghet, vad jag förstår. Eller hur är det?

Anförande nr 76

A n d e r s B r o b e r g (kd): När det gäller energibolag kan jag konstatera att på statlig nivå finns Vattenfall. Jag kan inte påstå att priserna känns så mycket bättre där trots att det är staten som äger det, även om man kanske skulle önska det.

Det viktiga är att man har möjlighet att hitta nya affärer och att hela tiden hitta expansionsmöjligheter och utvecklingsmöjligheter. Där säger jag att kommunala bolag verkar under vissa restriktioner som inte privata bolag har, och därför har privata bolag en större möjlighet att hitta nya saker. Det behöver inte betyda att de lyckas när det går så.

Men jag blir så trött på att ni alltid är så oroliga för allting. Det är kännetecknande för hela er sida. I nästan alla beslut är ni oroliga. Man måste se vad som är medborgarnas bästa. Vad ska vi hitta för bra verktyg för att driva detta på ett bra sätt? Jag tycker att det här är en bra avvägning mellan att medborgarna tar en rimlig risk och att anställda och andra i ett bolag tar en rimlig risk.

Bifall!

Anförande nr 77

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle gärna vilja ta del av den undersökning som Anders Broberg nyss refererade till. Han talade ju om att privata företag skapar mer trygghet. Jag skulle gärna vilja läsa den undersökningen. Om jag inte får läsa den vill jag gärna veta varifrån han har hämtat sina faktauppgifter.

Det började med att man skulle göra en bolagsbildning av stuveriet. Det skulle bli mer transparent. Man hade från hamnbolagets sida jobbat intensivt och bra under många år, också med att få ekonomi i stuveriet. Det är ett hårt arbete som har legat bakom detta både från dem som jobbar inom stuveriet och dem som har lett det. Hela den resan har varit bra gjord.

Nu säljer man ett bolag till ett pris som är två års överskott. Vi har inte fått någon redovisning av hur mycket man övertar i lån. Hur mycket övertar man i värde av dragtruckar och andra inventarier? Det vet vi inte, för det framgår inte någonstans hur stora de värdena är. Det enda vi kan utläsa är att man säljer ett väl fungerande och bra kommunalt bolag inom Stockholms Hamnar för summan av två års överskott.

Efter tre år kommer det inget överskott från stuveriet, för då har man sålt det. Det är ganska enkelt. Det är precis som all annan utförsäljning av stadens egendom. Det är detta vi vänder oss emot så mycket – man säljer ett bolag eller en verksamhet en gång för att få in pengar. Men år fyra och fem får man inte in de där pengarna från bolaget.

Jag tror att om stuveribolaget hade varit helt i privat ägo under de år då man inte hade ekonomiska problem men när det inte gick så bra skulle man ha avskedat

många hamnarbetare. Tryggheten för de här personerna var att de var anställda i ett kommunalt bolag. Det var en trygghet att de inte var privatiserade vid de tillfällena. Det är det här vi vänder oss emot.

Vi har fortfarande inte fått information om hur värderingarna har gått till. Hur har man räknat fram försäljningssumman? Det finns ingen redovisning av vilka fördelar det skulle vara med att ha bolaget kvar. Hur har värderingen av maskiner gjorts? Var finns konsekvensanalysen av hur det blir om försäljningen inte sker? Ulla Hamilton säger att det är många andra som säljer. Det kanske det är, men vi vill veta vad konsekvenserna blir för detta bolag inom Stockholms hamnar.

Anförande nr 78

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag skulle vilja veta om Malte Sigemalm har blivit förvägrad att få något av den information som han efterfrågade nu. Har du ställt de frågorna till företagsledningen, och har de då sagt att du inte får den informationen över huvud taget?

Du ger inte heller en historisk korrekt beskrivning. Stuveriet har gjort sig av med personal under de senaste åren på grund av att det har varit en tuff verksamhet. Det du säger är inte korrekt.

Det tredje jag skulle vilja tillägga är att jag vill återge vad Hamnarbetareförbundets ordförande Björn A. Borg har sagt: Intentionerna övergår nu i handling! Han ser stora möjligheter för stuveriet att ta på sig nya arbetsuppgifter. Det finns mycket vi skulle kunna göra, säger han. Se bara på det enormt stora bygget av Norra Djurgårdsstaden! Där skulle vi gärna se att de lossade byggmaterial här i hamnen, fortsätter han. Och han har helt rätt. Det finns en jättestor potential.

Anförande nr 79

M a l t e S i g e m a l m (s): Det görs redan i dag. Ibland kommer det faktiskt styckegods via containerhamnen där hamnarbetarna i dag hjälper till med lossningen. Det kan vara betongelement eller andra saker som kommer in. Detta gör man alltså redan i dag.

Men med den politiska ledning vi har i dag i Stockholm är det klart att man även från de fackligas sida försöker göra det bästa möjliga av rådande situation. Det är lite grann detta det handlar om; man har nästan givit upp hoppet att få behålla detta bolag i kommunens regi. Jag ser detta bara som ideologiska beslut. Borgarrådet säger med stolthet att hon har varit med och sålt sex olika bolag. Jaha, än sen? Nu är det här bolaget på tur. Vilka bolag står näst på tur?

Anförande nr 80

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Anders Broberg pratade nyss för att privatisera verksamheten i hamnen. Det är vanligt i sådana här privatiseringsdebatter

att man från borgerligt håll bara slänger upp något slags argument för att privatisering är så bra.

I det här fallet var det Vattenfall. Jag tror att även Anders känner till att energiproduktionen är en kraftigt statligt reglerad verksamhet. Det är ingen fri marknad. Tack vare de statliga ingripandena har vi skapat ett system som gör att vi tvingar in miljövänlig produktion i hela systemet. Därmed tvingar vi också privata bolag att ta del av kostnaderna. I slutändan står ju alla vi konsumenter för detta. Det är ganska märkligt att hänga ut Vattenfall för att de inte sänker priserna när de ingår i ett system som jag dessutom tror att alla partier har varit med om att skapa.

Anförande nr 81

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det var inte jag som tog upp Vattenfall från början. Grejen var att det var din partikollega som gav intrycket av att om bara staden hade behållit Fortum skulle vi ha haft mycket lägre energipriser. Jag ville bara påvisa att ett energibolag som ägs statligt inte heller garanterar lägre priser.

Anförande nr 82

S t e l l a n H a m r i n (v): Nej, men genom en statligt styrd verksamhet garanterar man att man kan uppnå de mål man vill. I det här fallet handlar det om att skapa en miljövänlig energiproduktion som vi annars inte hade fått. Här har det i viss utsträckning skett på bekostnad av enskilda konsumenters priser. Men det är något vi alla har varit överens om – att det är den bästa vägen att gå.

Anförande nr 83

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har en fråga till borgarrådet Hamilton, även ordförande i Stockholms hamnar. Det är inte hela stuveriet som säljs. En del av hamnarbetarna kommer att vara kvar i en organisation. Då är frågan: Varför vill inte Hutchison, som eventuellt är den som kommer att driva Norvik, ha hamnarbetarna från något privat bolag? De tycker att det är bra att de kommer från Stockholms Hamnar. Det är en intressant fråga.

Anförande nr 84

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Tack så mycket för den frågan, Malte! Det var bra att du ställde just den. Det är nämligen så att Hutchison inte alls har någonting emot att köpa tjänster från privata bolag. Det är bara det att de har en ganska tuff situation just nu, där de har tagit över Frihamnens containerterminalverksamhet. De kände att de inte kunde gå ut på marknaden och upphandla tjänster samtidigt som de skulle försöka få upp volymerna i en av de värsta lågkonjunkturer som har varit under de senaste hundra åren. Därför gjorde vi en sådan lösning som vi har gjort här nu.

Däremot har de mycket, mycket tydligt understrukt – vilket du också har hört, Malte – på de seminarier som vi har haft där Hutchisons representanter har varit närvarande

att de inte har något som helst emot att upphandla alla stuveritjänster när Norvik är på plats. Du behöver inte misstänkliggöra dem i det här sammanhanget.

Anförande nr 85

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har definitivt ingen ambition att misstänkliggöra de nya operatörerna i Norvik. Det är ett stort, välrenommerat världsföretag, kan man säga – milt uttryckt. Det intressanta här är att de inte hade resurser att i samband med att de skulle ta över detta börja diskutera det hela från den privata synvinkeln. Då tycker de att det är bättre att använda sig av de personer som i dag är anställda inom stuveriet. Jag tycker att det lite grann visar att de litar på den verksamhet som har funnits inom hamnen.

Anförande nr 86

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag vill bara korrigera Malte Sigemalm i frågan om att företaget inte hade resurser att ägna sig åt detta. Hutchison har tagit över Frihamnen och containerverksamheten i ett läge där världshandeln med containrar har rasat med mer än 30 procent. Då tycker jag att det är ytterst rimligt att de får fokusera på att få upp volymerna så att vi verkligen kan se till att garantera att Frihamnen och containerverksamheten kan få goda förutsättningar framöver och att vi även får en bra grund att stå på när Norvik väl är på plats, om inte dina kompisar i oppositionen förhindrar denna utveckling.

Därmed har jag full förståelse för att de vill jobba till 100 procent med att fokusera på att just skaffa de här volymerna till Stockholm i stället för att gå ut och upphandla stuveritjänsterna. Det var därför vi gjorde en sådan här mycket praktisk lösning, som jag ser det. Vi skapade därmed också en win-win-situation som innebär att Hutchison kan jobba vidare för att se till att öka volymerna i Frihamnen. De har också lyckats få två stycken nya linjer till Stockholm. De har tagit en från Södertälje och de har tagit hit en helt ny linje. Det tycker jag är glädjande. Men det behövs mycket mer, för det är en otroligt tuff lågkonjunktur som vi fortfarande är mitt uppe i i Stockholm och världen.

Anförande nr 87

M a l t e S i g e m a l m (s): Ja, det är rätt. Det är fortfarande en problematisk situation på världsmarknaden. Men det hela ökar, och det är en större andel på gång. Det är bra att Hutchison har tagit hit två nya linjer. Men jag tycker fortfarande att det är intressant att de faktiskt tog över containerverksamheten innan lågkonjunkturen slog till. De tog över långt innan dess.

§ 17 Upprustning och modernisering av Farsta-, Åkeshovs-, Västertorps- och Vällingby sim- och idrottshallar
Inriktningsbeslut (utl. 2010:30)

Anförande nr 88

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är bra att det här ärendet kommer på bordet. Vi har många idrotts- och simhallar i Stockholm. Det är bra, och de är uppskattade. Men detta gör också att de slits. Vi försöker nu vara proaktiva här i staden genom att se till att upprusta de hallar vi nu har för en stor summa pengar. Detta är ett inriktningsärende. Sedan kommer genomförandebeslut för de olika hallarna som ett pärlband. Vi håller på att förbereda flera av dem redan nu.

När man använder en sim- och idrottshall blir det stort slitage. Risken finns att om man inte gör någonting kommer hallen inte att kunna användas. Det har hänt i till exempel Malmö. Om man inte kan använda eller upprusta hallarna är det ren kapitalförstöring för Stockholms stad. Därför är det extremt viktigt att ärendet går igenom, och jag är glad att vi har fått det hela på fötter. Jag kan konstatera att politiker ofta är sådana att de tycker att det är mycket roligare att bygga nytt än att ta hand om det vi har. Men låt oss försöka vara lite förståndigare här i Stadshuset och kommunfullmäktige i dag. Låt oss besluta att vi ska ta hand om det vi har och säga ja till det här ärendet!

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 89

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker att det är bra att våra idrottsanläggningar, simhallar och så vidare upprustas. Det är nödvändigt, som ansvarigt borgarråd påpekade. Vi har i borgarrådsberedningen reserverat oss emot en sak. Vi tycker nämligen att det finns behov av att man vid upprustning av Åkeshovshallen bygger till ett äventyrsbad. Dessutom skulle det vara prioriterat för vår del att bygga ett familjebad där.

Det är viktigt att man ändrar inriktning för reningen och använder sig av miljövänlig rengöring. I stället för att använda klor, till exempel, kan man använda sig av UV-strålning. Det används bland annat i Sundbybergs kommun. För energieffektivisering ser vi inte heller någon prioritet i ärendet. Det tycker vi är lite synd.

Därför, herr ordförande, hänvisar jag till vår reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 90

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag vill gärna att Mehdi läser de yrkanden som finns, där det bland annat finns en översyn av vad som behövs i Åkeshov. Där finns ett särskilt yrkande, och man återkommer i en särskild del om detta.

Det är glädjande att höra att även oppositionen engagerar sig i energibesparingar i Stockholms stad. Det har vi inte sett så mycket av den här vintern inom idrottsområdet, kan jag säga. Det är mycket glädjande! Även när det gäller detta pågår ett stort arbete inom idrottsförvaltningen. Det ligger i uppdraget.

Anförande nr 91

M e h d i O g u z s o y (v): Tyvärr kan man inte se i ärendet att energieffektiviseringen av de anläggningar som är föremål för upprustning är prioritet nummer ett för den styrande högeralliansen.

Det är konstigt att Madeleine Sjöstedt hänvisar till andra saker när hon inte har några argument. När hon till exempel inte lyckades rengöra fotbollsplanerna för elitdamfotbollen hänvisade hon till att det inte var miljövänligt. När vi sedan häromveckan debatterade tillkomsten av en ny bandyhall, som vi gemensamt från oppositionen vill att man ska bygga, hänvisar hon minsann till att bandy främst är en herridrott. Då använder hon jämställdheten. Dina argument håller inte riktigt, Madeleine Sjöstedt.

Anförande nr 92

B i l l y Ö s t h (m): Vi ser det självfallet som positivt att man rustar upp de här fyra ganska nedslitna baden. 500 miljoner kronor är rätt mycket pengar att lägga till de vanliga investeringspengar på 300–350 miljoner som vi varje år använder till idrottsinvesteringar. Liksom det inriktningsbeslut som fattades i december om den nya arenan på flera miljarder kronor är detta en unik satsning med en galen massa hundratals miljoner kronor som vi satsar framöver. Vi tycker att det är bra att vi gör det. Det är som sagt stora pengar.

Det är också bra att vi gör så som det står i ärendet och undersöker intresset av att andra, privata aktörer kommer med i planeringsprocessen. De kanske kan ta över något bad framöver. Det här är ett jättebra ärende, som vi är positivt inställda till.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 93

M e h d i O g u z s o y (v): Herr ordförande, fullmäktige! Billy Östh nämnde privata aktörer. Badanläggningen i Skarpnäck, som den här församlingen gemensamt har beslutat att bygga, väntar vi fortfarande på att en privat aktör ska komma och bygga. Staden ska sedan i sin tur hyra av denne. Vad har hänt med det, Billy Östh?

Anförande nr 94

B i l l y Ö s t h (m): Det har inte kommit så många privata intressenter ännu. Vi får väl avvakta tills det kommer fram någon sådan. Vi får helt enkelt vänta och se. Det kan dröja länge till; inte vet jag. Men målsättningen är naturligtvis att någon kan bygga ett bad så småningom. Det vore positivt. Men jag tror kanske inte att det är den första grej som kommer att hända i världshistorien under det närmaste året.

Anförande nr 95

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Från Miljöpartiets sida är vi glada att det här arbetet nu fortskrider. Det kommer att leda till en upprustning och modernisering av sim- och idrottshallarna i Farsta, Åkeshov, Västertorp och Vällingby plus ersättningsanläggningen i Nälstabadet.

Idrott är en viktig hälsofråga. Man kan inte överskatta de positiva hälsovinster som samhället och man själv som individ gör genom att idrott och motionera. Därför måste vi i kommunen se till att man har möjligheter att göra det. När det gäller Åkeshov tycker vi att man bör titta lite på det här med familjebassäng och äventyrslandskap. Jag vill framför allt poängtera tre saker i det här korta inlägget.

Det första handlar om metoder att rena bassängernas vatten. Det finns miljövänliga och hållbara sätt att rena vatten. Vi hoppas att man kommer att titta på det ordentligt nu under den fortsatta processen. Det andra handlar om att vi måste bli bättre på energieffektivisering, till exempel energiåtervinning i uppvärmningssystem. Det finns bra sådana exempel att titta på. Det här är en utredningsprocess. Vi utgår ifrån att man kommer att titta noga på detta. Det tredje, och inte minst viktiga, som jag vill nämna handlar om tillgänglighet. Fortfarande finns det en del övrigt att önska i många av våra bad- och idrottsanläggningar – även de här – när det gäller tillgänglighet för människor med olika typer av funktionsnedsättningar. Vi hoppas verkligen att vi efter upprustningarna kommer att ha en god tillgänglighet för alla stockholmare.

Bifall till oppositionens reservation!

Anförande nr 96

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Stockholmare gillar att bada. Det har konsekvensen att många av våra bad är ganska slitna. Det är ganska fullbelagt på de flesta av dem. I samband med upprustningen som vi i huvudsak är överens om här i salen vill vi ändå passa på att titta på om det inte finns möjligheter att utöka kapaciteten på våra anläggningar. Det gäller framför allt Åkeshov. Detta står i ärendet, och det kommer säkert tillbaka som ett separat ärende. Vi vill ändå göra det medskicket redan nu – vi ser det som prioriterat att man om möjligt utökar verksamheten på Åkeshov.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

*§ 20 Försäljning av Stockholm Vatten AB:s aktieinnehav i dotterbolaget Stockholm Vatten Utveckling AB
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 15 mars 2010 (utl. 2010:36)*

Anförande nr 97

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Stockholm Vatten är ett av de viktigaste bolag som vi har i Stockholm. Sedan den borgerliga majoriteten fick makten 2006 har bolagisering skett av Stockholm Vatten. Stockholm Vatten har med verksamhet efter verksamhet hamnat i en basar.

Man har privatiserat och sålt ut utan att dra lärdom av historien. Vi kan börja med gasproduktion. Krister Skånberg, före detta borgarråd för Miljöpartiet, började med det projektet i Stockholm Vatten. Under förra mandatperioden började vi med olika projekt från Miljömiljarden. Vi startade med de projekt som har koppling till biogasproduktion och ökning av den.

Men majoriteten har samma gamla recept – att bolagisera och sedan sälja och privatisera. Nu får vi ytterligare ett privat monopol där priserna sätts utifrån maximalt vinstintresse. Det riskerar att välta stora delar av miljöbilsmarknaden i Stockholm.

Ordförande! I andra delar av världen och i andra städer tar man tillbaka ägandet i all verksamhet som har koppling till vatten för att få helhetsansvaret. Det är bättre med en helhetslösning. I Stockholm gör vi tvärtom. Alliansen har styckat upp Stockholm Vatten och sålt ut delar av bolaget. Nu handlar det om försäljning av biogasbolaget. Det är en viktig strategisk fråga. Som vi har hört vill majoriteten sälja bolaget för att öka konkurrensen. Men det blir inte fler aktörer. Vi vet inte heller om det blir en investering. Det blir ingen ökning av biogasproduktion. Hur ska vi producera mer biogas? Det är min fråga till Ulla Hamilton.

Eftersom det gäller kollektivt ägande är själva slammet en kollektiv råvara. Det blir ingen konkurrens. Jag är grön och liberal. Jag är för konkurrens. Om Ulla Hamilton kan övertyga mig och säga att det blir mer konkurrens och inte monopol skulle jag tycka att det här på något sätt är bra. Men jag ser inte detta i det svar som jag läser nu. Man blir inte klok av det svaret.

Ibland går det att finna en marknadslösning för vissa verksamheter. Men jag tror att det blir ett marknadsmisslyckande i denna fråga. Det handlar om offentliga åtaganden. Det handlar också om att jämföra med miljöskulden, som de borgerliga ofta vill lägga på marknaden. Det är samma fråga.

Anförande nr 98

E r i k W a s s é n (fp): Frågan var i och för sig ställd till borgarrådet Ulla Hamilton, men den handlade om hur vi ska producera mer biogas. Sanningen är att vi samlar in dubbelt så mycket matavfall med den borgerliga majoriteten som ni gjorde

under den tid som ni styrde. Det finns förstås ett kommersiellt intresse i det företag som nu förvärvar vår biogasproduktion av att utveckla den och att producera mer biogas.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Rebwar Hassan. Miljöpartiet ska styra tillsammans med en majoritet där Socialdemokraterna tycker att det är fel tidpunkt att sälja nu men där du tycker att man aldrig kan sälja. Hur ska ni egentligen ha det?

Anförande nr 99

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Den här frågan handlar om kollektivt ägande. Slammet är en kollektiv råvara. Jag har inte fått svar från Ulla Hamilton. Jag vill att hon ska svara på min fråga. Sedan kan jag svara på Erik Wasséns fråga. Slammet är stockholmarnas råvara. Det blir ingen konkurrens på marknaden. Det finns inga andra aktörer. Det blir inte fler aktörer. Kan du säga till mig att det blir fler aktörer?

Vi har startat biogasproduktion. Vi hade miljömiljarden. Det är många projekt som har kommit i gång tack vare miljömiljarden. Det här miljömiljardprojektet har koppling till biogasproduktionen. Det vet du. På det senaste sammanträdet fick vi en redovisning av många miljömiljardprojekt som har koppling till biogasproduktionen.

Anförande nr 100

J a n V a l e s k o g (s): Det har gått mycket trögt för majoriteten att åstadkomma tillräckligt med fordonsgas till den här regionen. Vi ser nästan dagligen tidningsartiklar om att gasbristen kostar yrkestrafiken och privatbilismen många miljoner kronor. Då är det intressant om den här affären gagnar produktionen och underlättar distributionen av biogas i Stockholm eller inte. Svaret är troligtvis nej. I stället för samhällsnytta och ökad gastillgång i Stockholm är det viktigare att före valet genomföra den här kapitalöverföringen, kan vi väl kalla den, till privata intressen. Det är viktigare än att på sikt till exempel sänka vattentaxan.

Genom försäljningen behöver inte Stockholm längre ta ansvar för biogasproduktionen, och biogasen kan på sikt hamna någon helt annanstans än hos SL:s bussar om företaget bestämmer det längre fram. Det finns kommunala företag på gasmarknaden i länet som har haft samarbete med Scandinavian Biogas men avbrutit det då företaget inte skött sina åtaganden, struntat i att betala räkningar med mera. De företag inom gasbranschen som vi har pratat med säger att man på andra orter i Sverige har dåliga erfarenheter av företaget och inte kan tänka sig att samarbeta med det. Det är illavarslande om den uppfattningen finns på marknaden. Vi har ingen möjlighet att bedöma företagets seriositet genom att titta i handlingarna.

Borgarrådet använde sig av argumentet att nya styrelseledamöter i form av Persson och Wijkman ska förändra situationen. Det kanske är det hon hoppas på. Vi får kanske hoppas på det allihop. När det gäller privatpersoner är det noga att ta referenser, men när försäljningspiskan viner får inte ansvariga politiker och tjänstemän kontrollera historia eller ekonomisk ställning. Det visar det här ärendet.

Stockholm äger fram till i dag två gasbolag som har stor potential för produktion av biogas. Förutom det här bolaget inom Stockholm Vatten finns också ett dotterbolag inom Fortum som staden äger till hälften och som svarar för all stadsgas. De investerar också i omfattande biogasproduktion och i nätet för distribution av fordonsgas. Här stoppade majoriteten alla diskussioner om samverkan av ideologiska skäl fast produktions- och distributionsresurserna skulle ha blivit enastående genom ett sådant samarbete.

Jag menar att ni vägrar inse vad som krävs för att få fart på biogasproduktionen i Stockholm. Ni stoppar insamling av matavfall från enskilda hushåll och har låga ambitioner för insamling från storhushållen. Ni vägrar acceptera att det krävs omfattande offentliga investeringar i biogasproduktion med användning av till exempel grödor för att få fram mer biogas. Ni säljer anläggningar i staden till ett företag som många inom branschen anser vara oseriöst. Ni stoppar samverkan mellan gasbolagen inom Fortum Värme och Stockholm Vattens avfallsbolag till stora kostnader. Resultatet av alltihop blir en svag biogasproduktion i Stockholm, och för det har ni ansvaret.

Anförande nr 101

E r i k W a s s é n (fp): Herr ordförande! Valeskog bekymrar sig för tre saker. För det första bekymrar han sig för att det är en kapitalöverföring, vilket inte är sant. Vi gör en reavinst på närmare 50 miljoner kronor. För det andra är han oroad över att det här nya företaget skulle bryta ett avtal med SL. Det tror jag inte på. Det är drygt 20 år kvar på det avtal med SL som det här företaget tar över. För det tredje oroar han sig för att det är ett dåligt företag. Han noterade själv att hans före detta partiledare är styrelseordförande i det här bolaget. Det finns en annan mycket namnkunnig politiker, Anders Wijkman, som har passerat genom tre partier vad jag vet innan han hamnade där han är nu.

Det finns ingen som helst anledning att ifrågasätta det här bolaget. För att misskreditera bolaget hänvisar man gärna till att det har brutits avtal med det. Rebwar Hassan kan nog närmare redogöra för turerna kring det. Han sitter nämligen som styrelsesuppleant i det bolag som bröt avtalet med Scandinavian Biogas.

Anförande nr 102

J a n V a l e s k o g (s): För det första är det lite förfärande att ordförande i Stockholm Vatten inte vet hur långt avtalet sträcker sig om jag har förstått det rätt. Du säger att det är 20 år. Jag har fått uppgiften att det sträcker sig till 2023. Det är inga 20 år. Jag vet inte om det stämmer. Det finns de som påstår det. Jag har inte sett det själv.

Sedan har vi detta med förtroendefrågan. Det finns något som heter trepartsavtal där SL ingår, och de verkar inte heller ha så stort förtroende för detta eftersom de har satt på sig både livrem och hängslan i det fall det här företaget inte klarar av att leverera. Stockholm Vatten ska nämligen leverera rågas – hur det nu ska gå till och till vilka kostnader – om det här bolaget inte klarar av att hantera den här verksamheten. Man

har alltså försäkrat sig med avtal som fullmäktige inte har fått se och som ligger vid sidan av i styrelsen, vad jag förstår. Hos SL är man uppenbarligen också orolig för framgången i detta. Jag hoppas naturligtvis att det ska gå bra för dem och att de får kompetent personal, men jag tycker att det borde spela roll att man har så pass dåligt rykte som man har och att man har visat upp ett antal misslyckanden på flera ställen. Det borde också tas i beaktande när man skriver avtal med ett sådant företag.

Anförande nr 103

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det här är ett viktigt ärende för att få en bättre fungerande fordonsgasmarknad i Stockholm. Oppositionen är orolig för att det kommer att bli en monopolsituation om man säljer till ett privat bolag. Vi har nästintill en monopolsituation i dag där distributören AGA utnyttjar den position som man har på marknaden genom att man i princip har avtal med alla bolag som är återförsäljare av gas. Man har inte tagit det ansvar som jag tycker att man borde ta för att utveckla marknaden i Stockholmsregionen. Det är också grunden till varför vi i den borgerliga majoriteten fattade beslutet att bilda det här gasbolaget inom ramen för Stockholm Vatten.

Vi såg att det var oerhört viktigt att få en bättre fungerande gasmarknad i Stockholmsregionen. Vi hade en gasmarknad som den tidigare majoriteten nästintill hade tagit död på eftersom ni vägrade att se till att man skulle komplettera med backup i form av naturgas. Det har vi ändrat på. Nu ser vi också till att vi skapar en bättre konkurrens när det gäller distributionen på marknaden i Stockholmsregionen.

Vi har också sett till att Stockholm Vatten har ökat biogasproduktionen med 30 procent. Det är ett mycket medvetet arbete som pågår nu inom ramen för många olika bolag i Stockholmsregionen för att se till att det blir en bättre fungerande marknad. Det är naturligtvis Stockholm Vatten som äger avloppsslammet eftersom man tar in det i sin verksamhet. Man säljer rågasen till den köpare som kommer att ta hand om den fortsatta biogasproduktionen och som ska förädla den till biogas.

Detta är också en köpare som är väldigt duktig på att utveckla produktionen och se till att kräma ur, om jag uttrycker det så vanvördigt, mer biogas ur befintlig råvara. Det finns också ett utvecklingssamarbete mellan Stockholm Vatten och det här bolaget som kommer att fortsätta framöver. Det finns med avtalet, och jag hoppas att man kommer fram till ett avslut i den delen.

Jag är inte ett dugg förvånad över att SL har velat försäkra sig om att man kommer att få de leveranser som de har tecknat avtal om. Det är väl självklart att man vill se till att de leveranserna är säkrade. Det behöver inte innebära att det finns ett misstroende gentemot köparen av bolaget. De är tvärtom sunt intresserade av säkra sina leveranser eftersom de är beroende av dem.

Det här bolaget, som många misstänkliggör på ett väldigt märkligt sätt i debatten, är ett av de ledande bolagen i världen när det gäller utveckling av biogas. Ordförande i bolaget är, som flera har varit inne på, Göran Persson. Jag skulle vilja avsluta med att citera honom, men jag får återkomma med det.

Anförande nr 104

J a n V a l e s k o g (s): Jag tycker att det är väldigt rörande att Ulla Hamilton hoppas att Göran Persson ska fixa detta. Det är mycket möjligt att han gör det. Han har ju fixat mycket annat förut som har varit eländigt och inte fungerat, bland annat den svenska ekonomin efter den borgerliga regeringens tid för ett antal år sedan.

Det finns mycket som jag skulle vilja kommentera. Jag och ordföranden är överens om att år 2023 kommer SL inte ha säkra leveranser från det här bolaget längre. Då är det nya avtal som ska gälla. De kommer naturligtvis att sälja till högstbjudande, vilka det nu kan vara, i landet. SL kan inte vara säkert på att få biogas från det året. Grundproblemet när det gäller våra olika synsätt är att ni inte anser att det ska investeras offentliga medel i någon större omfattning. Ni anlitar till och med ett bolag som har en mycket svag ekonomisk ställning. Ni säger till och med nej till samarbete med Fortum som hade kunnat få fram lite pengar. Ni säger nej till detta av ideologiska skäl. Det är tyvärr en svag situation vi kommer att befinna oss i efter den här affären.

Anförande nr 105

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Om det är någon som säger nej av ideologiska skäl är det väl oppositionen som tidigare inte ens har bemödade sig om att ta reda på vilket bolag det är som äger detta eftersom ni uppenbarligen inte vid förra fullmäktigesammanträdet kände till att Göran Persson var ordförande i bolaget. Så intresserade var ni av att ta reda på vad det var för bolag som var köpare.

Jag tror inte att Göran Persson är den allena saliggörande räddaren av allting, men i det här sammanhanget tycker jag faktiskt att han har rätt när han säger: Många kommuner kommer att vilja koppla kollektivtrafik till sina egna reningsverk. Några av de 37 000 reningsverk som finns världen över och producerar rötslam finns i Sverige. Kan man göra biogas av detta som kan användas till kollektivtrafik har man verkligen slutit kretsloppet. Det är många kommuner som redan har börjat med det. Vi kan hjälpa dem med att göra den processen ännu effektivare. Det är precis vad det här avtalet handlar om.

SL har också avtal med andra bolag. De avtalen löper också ut, och då måste SL omförhandla de avtalen.

Anförande nr 106

Å s a R o m s o n (mp): Nu fick vi nya uppgifter om att själva motiveringen till den här försäljningen är att det är så dåligt med AGA:s distribution av gas i Stockholmsområdet. Då undrar jag varför man inte hittar en annan distributör i stället. I dagsläget är det trots allt Stockholm Vatten som säljer sin fordonsgas till AGA. Det borde vara bättre att hitta en annan distributör. Såvitt jag vet kommer Scandinavian Biogas inte att starta distributionsledet i Stockholm inom den närmaste framtiden. Det lär de inte göra med den svacka som de har haft i sin produktion.

Anledningen till detta, Ulla Hamilton, är inte att vi inte kände till att Anders Wijkman, som jag har stort förtroende för som politiker, och Göran Persson, som jag också har stort förtroende för som politiker, är prominenta personer i styrelsen. Det kände vi mycket väl till vid förra sammanträdet. Det handlar ju om att de faktiskt har spräckt avtal på Södertörn, i Södertälje. Det skedde på grund av att de helt enkelt inte klarade likviditeten. Här är ju likviditeten det viktiga, men det har ni helt missat. Ni är inte intresserade av att staden ska bidra till mer biogas, utan ni vill bara skjuta över det här ansvaret på någon annan.

Anförande nr 107

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Om vi inte vore intresserade av mer biogas skulle vi väl inte över huvud taget lägga ned någon möda på hela den här processen. Det är precis det som hela den här processen handlar om. Den handlar om att se till att vi får en bättre fungerande biogasmarknad i Stockholm. Den marknaden hade ni nästintill dödat när vi trädde till. Det är rent ut sagt bara skitsnack att påstå att vi inte är intresserade av detta.

Den köpare som kommer att ta över den här verksamheten har också som ambition att titta på distributionsnätet. AGA kommer nog att få känna av den konkurrens som det kommer att leda till.

Anförande nr 108

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Efter den här återremissen har jag en del frågor som inte är besvarade. Jag förstår inte att det fortfarande är så att när majoriteten säljer ett bolag som man egentligen inte vet någonting om hur det kommer att utveckla sig och vad som kommer att ske säger man att det är väldigt glädjande att den här affären blir av. Jag undrar vad det är för glädje med det med tanke på tidigare affärer. Vem har de glatt? Jag kan bara nämna Birka Energi och Centrumkompaniet.

Mina synpunkter om försäljningen av det här bolaget är väl kända. Det har redan tagits upp av Erik Wassén från Folkpartiet att vi har sagt i Stockholm Vatten att det här inte är rätt tidpunkt, och det är verkligen inte rätt tidpunkt att sälja det här bolaget. Det vet du, Erik. Med tanke på de intäkter som vi har av biogasen och med tanke på de intäkter som vi går förlustiga när man jämför med treåringen framåt, den prognos som vi har för Stockholm Vatten, är detta inte så uppmuntrande.

Det som jag undrar över och som bekymrar mig väldigt mycket är att man vid den här försäljningen också på två ställen säljer marken som ligger inom Stockholm Vattens område. Vilka konsekvenser får det när vi behöver utöka vår verksamhet? Då råder vi inte längre över marken. Med tanke på den befolkningsexplosion som sker i länet kan man tänka sig att vi kommer att behöva utöka reningsverksamheten. Jag blir inte särskilt lugnad av att det står i handlingarna att det är den här tredimensionella fastighetsbildningen och att vi fortfarande kommer att äga utrymmen under jord. Jag tycker inte att det är ett tillfredsställande svar. Jag skulle

vilja veta mer om vad det blir för konsekvenser när de här två reningsverken där vi säljer mark i framtiden kommer att behöva byggas ut.

I borgarrådets synpunkter efter återremissen när det gäller leveransen av fordonsgas till SL säger du, Ulla Hamilton, att om Stockholm Vatten inte har eller får tillgång till gasreningskapacitet ska Stockholm Vatten till SL leverera en rötgasmängd som motsvarar den uttalade volymen fordonsgas. Jaha, och hur ska den levereras och vem ska rena den?

Anförande nr 109

E r i k W a s s é n (fp): Det vore intressant att få höra från oppositionen när det är rätt tid att sälja. Enligt Miljöpartiet och Vänsterpartiet är det aldrig rätt tid att sälja, men enligt er uppfattning finns det åtminstone någon tidpunkt framöver där det är rätt tid att sälja.

När det gäller din oro över rådigheten över de markområden som medföljer försäljning är det redovisat i ärendet att det över huvud taget inte har planerats för reningsverksamhet där utan bara för den här gasverksamheten. Du nämnde själv den tredimensionella fastighetsreglering som vi har i dag. Vi säljer bara ytskiktet av marken och inte det som är under. I Henriksdal kommer det aldrig att bli tal om att ha en reningsanläggning ovanpå marken, inte med den bebyggelse som vi planerar runt omkring där.

Anförande nr 110

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det kanske aldrig blir rätt tillfälle att sälja, Erik, och just nu är det definitivt fel tillfälle. Vi går miste om intäkter som vi har av den här biogasen. Vi har inte utrett varför vi ska sälja just biogasbolaget. Det kommer sig av att vi äger slammet som vi i viss mån förädlar till rågas som sedan förädlas till biogas. Det finns ingen utredning som säger när i den här kedjan som är bästa tidpunkten att sälja. Det går så otroligt fort hela tiden. Det är möjligt att det aldrig blir rätt tillfälle, och just nu är helt fel tillfälle.

Anförande nr 111

Borgarrådet H a m i l t o n (m): För det första kan jag trösta Catharina Tarras-Wahlberg med att förädlingen av rågasen inte är någonting som kommer att belasta Stockholm Vatten. För det andra kan jag trösta Catharina Tarras-Wahlberg med att vi inte kommer att bygga några nya vattenbassänger i reningsverket ovanpå berget i Henriksdal. För det tredje kan jag trösta Catharina Tarras-Wahlberg med det som Stadshus AB säger här, nämligen att när det gäller bolagets totala ekonomiska ställning inom en tioårsperiod kommer den inte att påverkas i någon större utsträckning oberoende av om fordonsgasbolaget säljs eller ej. Däremot skulle ett behållande av fordonsgasbolaget kräva stora investeringar i bland annat gasledningar för att utnyttja den fulla potentialen för produktion av rågas. Dessa investeringar skulle minska utrymmet för investeringar i Stockholm Vattens övriga verksamheter, till

exempel investeringar i ledningsnätet, och innebära ett betydande risktagande, vilket också ett köp av Fortums fordonsgasnät skulle innebära.

Anförande nr 112

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Du kan väl inte på allvar mena att de där raderna skulle vara en utredning som motsvarar en bedömning av vad som sker på fem respektive tio års sikt, Ulla. Det där har man fått ihop på en vecka kanske. Jag betraktar inte det som en utredning av konsekvenserna.

Det finns ytterligare saker som är oroande. Både stadsledningskontoret och koncernledningen säger att den här affären är godtagbar samtidigt som du säger att det är glädjande att den nu blir av. Borde det inte ha stått att stadens tjänstemän tycker att det är en lysande affär för att man ska bli glad?

Anförande nr 113

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Vatten cirkulerar i ett ständigt kretslopp, som ni vet, och Stockholm Vatten är sin egna lilla del av det här kretsloppet. Vi ansvarar för den del som vi tar från Mälaren och transporterar via råvattenledningar, konsumenter, nya ledningar och oftast också ett avloppsreningsverk ute i skärgården. Det är viktigt att sköta detta. Vänsterpartiet har som enda parti föreslagit att vi skaffar de resurser som behövs för att vi ska kunna ta det här ansvaret fullt ut och långsiktigt både för konsumenter och för miljö. För att det här ska ske måste vi ta ansvar för hela kedjan, hela processen, genom att stå för verksamheten. Vi har konsekvent varit emot den styckning av bolag som nu sker.

För något år sedan skapades Stockholm Vatten Utveckling för att vi på bästa sätt och utan de begränsningar som vattenlagen innebär skulle utveckla delar av bolaget och dess verksamheter i ett vidare perspektiv. Det var ett perspektiv som tar hänsyn till både stad och miljö och inte bara till Stockholm Vatten. Vi förstod självfallet att det här inte var majoritetens avsikt. Majoriteten har inte förstått vikten av att hela kedjan hålls ihop, utan man delar upp också vårt eget lilla kretslopp i kärnverksamhet och annan verksamhet. Det som man på lite oklara grunder kallar för icke-kärnverksamhet säljer man bort. Stockholms vattenkedja består nu av ett antal delar som hänger ihop med mer eller mindre tydliga avtal och ägs av olika bolag. Ur beslutssynpunkt har kedjan brutits och ansvaret har splittrats upp.

Vänsterpartiet var det parti som påbörjade arbetet med att skapa biogas av rötslam och avfall. Redan på 90-talet var vi med om att köra i gång Ecoferm. Sedan dess har vi konsekvent arbetat för att utveckla den här verksamheten. Vår tanke med utvecklingsbolaget var även att påbörja det ganska svåra arbetet med att skapa ett nytt eget energibolag i stället för det som borgarna sålde ut för att gottgöra att vi förlorade äganderätten till det distributionsmonopol som fjärrvärmens utgjorde och som nu är privatiserat och för att gottgöra att Fortum och inte stadens invånare kunde håva hem de mycket stora vinster som de kunde göra. Det är just det som händer när man säljer kommunal monopolverksamhet till privata intressen. De gör det de ska, de maximerar vinsten.

Nu gör majoriteten det här misstaget en gång till. Den verksamhet som fullt utbyggd hade kunnat bli en viktig samhällsägd energiproducent som satt priset utifrån miljöns och invånarnas intressen i stället för utifrån bolagets, den energiverksamheten säljer man ut en gång till, skulle man kunna säga. Dessutom säljs rent fysiskt delar av Stockholms stads mark och fastigheter inne på själva reningsverksområdet. Konsekvensen av det är rimligen omöjlig att bedöma på lång sikt. Vem vet vilket bolag och vilka intressen som i nästa steg köper det bolag som vi nu säljer till. Inte minst ur säkerhetssynpunkt verkar det här orimligt.

Stoppa det här misstaget! Stöd Vänsterpartiets och Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 114

E r i k W a s s é n (fp): Vi kanske kan få ett svar från Stellan Hamrin på frågan när det är en lämplig tidpunkt att sälja ut bolaget om den där sidan av den här salen får makten. Jag vet att du inte vill det. Inte ens dina partikamrater i Ryssland tycker att energiproduktionen ska vara förstatligad, men vi har fått besked från Vänsterpartiet i staden.

Anförande nr 115

S t e l l a n H a m r i n (v): Det var en nyhet att vi har partikamrater i Ryssland. Vi kanske har ett litet parti där med. Vem vet? Det blir aldrig rätt tid att sälja detta.

Anförande nr 116

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan bara konstatera, Stellan, att det måste vara en väldigt stor brist på argument om du använder parallellen med fjärrvärmen när du pratar om biogasen. Det är faktiskt inte helt relevant att jämföra en biogasdistribution, där det finns flera olika distributörer och flera olika mackar där man kan handla, med ett monopoldistributionssystem som fjärrvärmen. Det kommer förhoppningsvis också att komma in fler aktörer på marknaden. Det är brist på argument att använda fjärrvärmen som parallell i det här sammanhanget.

Anförande nr 117

S t e l l a n H a m r i n (v): Tanken var nog i första hand att visa på vad som händer när vi säljer ut verksamhet som vi själva har kontroll över och där andra intressen sedan kan ta över och skapa en helt annan situation. Den biogas som vi producerar råder vi över så länge vi äger den själva. Vi har också möjlighet att sälja den till det pris vi själva väljer om vi fortsätter att ha den verksamheten på egen hand. Vi förespråkade också detta när det var aktuellt i Stockholm Vatten för ett par år sedan. Då fanns möjligheten att sänka priset. Det hade man kunnat göra nu också.

Anförande nr 118

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag ska börja med att tala om att det har blivit något fel i papperen. Miljöpartiet är naturligtvis också med på den reservation

som ligger i kommunstyrelsen även i det nya ärende som vi har i dag. Det är en rödgrön reservation som vi har gemensamt.

Det är väldigt bra att vi är ense om att biogas är ett bra och rent bränsle för bilar. Det är väldigt bra att en större och större del av bussflottan i Stockholm går på biogas. En bil som går på biogas släpper ut 80 procent mindre koldioxid än vad en bensindriven bil gör, och det är ändå dubbelt så bra som en etanolbil. Jag är glad att miljöborgarrådet i första hand poängterar att det här är bra för biogasmarknaden. Jag förstår det så att det är till för att vi ska få mer biogas i bilarna i Stockholm. Men jag blir lite förvånad när hon sedan går över till att det handlar om en bättre distribution och att det egentligen handlar om en distributionskedja och säger att det är där vi behöver få konkurrens. Jag kan hålla med om att vi behöver bättre konkurrens i distributionsledet. Såvitt jag vet har kommunen aldrig haft någon del i distributionsledet. Det enda vi har distribuerat direkt till är sopbilar och bussar. Såvitt jag vet har vi aldrig distribuerat direkt till privata bilar i den här staden. Man gör det i Uppsala och i någon annan stad. Jag håller helt med om att det är naturligt att det sköts av privata entreprenörer.

Det finns städer där de blir duktiga på att få fram väldigt mycket biogas, och då ska vi tala om att Stockholm inte ligger i framkant i Sverige än så länge när det gäller detta. Jag hoppas att vi kan göra det, och jag tror att vi kan göra det om vi får vara med och bestämma. Man behöver helt enkelt titta på hur kedjan kan byggas upp så att man kan öka produktionen från de råmaterial som i dag är bäst att producera av. 100 procent av den biogas vi producerar i Stockholm i dag kommer från restprodukter i kommunala monopol. Det är där monopol ligger oss i fatet, och det hörde jag även miljöborgarrådet erkänna här. Det är väldigt skönt att vi är överens om den verklighetsbilden.

Problemet är vem som kommer att investera för att få det här privata bioavfallet eller slammet att bli biogas. Hittills har det varit offentliga initiativ. Det har varit staten som har bidragit med finansiering via Klimp. Stockholm har haft LIP, och ni verkar inte tycka att det är bra längre trots att det har fått fart på detta, annars hade vi inte haft någon biogasproduktion i Stockholms stad över huvud taget. Nu tycker ni att kommunen i dagsläget, 2010, ska kliva av och säga att vi inte har någonting med den här produktionen att göra. Vi kommer fortfarande att ha hela rågasproduktionen, men vi ska tydligen inte ha några som helst incitament för att i förädlingsledet se till att det här kommer ut till bilägarna. Ni är så desperata att kliva av från ansvaret att öka biogasproduktionen i Stockholm att ni till och med säljer ut ett helt integrerat berggrum i vårt största och viktigaste reningsverk. Jag tycker att det är ganska anmärkningsvärt att man är beredd att gå så långt att man föreslår detta.

Jag yrkar avslag på majoritetens förslag och bifall till den reservation som de rödgröna har lagt i kommunstyrelsen.

Anförande nr 119

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! Jag har uppfattat Ulla Hamilton så att man har velat skapa en marknad för biogas. Som jag har påpekat är det här slammet

en kollektiv råvara. En utförsäljning av bolaget skapar inte en marknad. Marknaden kan inte skapas i vakuum. Som jag sade i början är jag för att man skapar konkurrens, men det finns inga möjligheter för detta. Det kunde vara bra om det fanns möjlighet för fler aktörer för minska maktkoncentrationen, men i dagsläget kommer maktkoncentrationen att hamna på något annat ställe på marknaden. Det blir inte fler aktörer. Jag förstår inte varför Ulla Hamilton vill sälja bolaget.

I dag finns det möjligheter för staden att ta mer ansvar för att öka biogasproduktionen. Fram tills nu har Stockholms stad bara samlat in ungefär 14 procent av det totala matavfallet för att producera biogas. Det är en indikation på att majoriteten inte vill ta ansvar för att öka biogasproduktionen. Om man jämför Stockholms stad med andra städer, till exempel Västerås, kan man se att där samlas 70 procent av stadens matavfall in för biogasproduktion. Stockholm Vatten kan vara en stor aktör i detta för att öka biogasproduktionen i Stockholms stad. På det sättet skulle man kunna lösa biogasbristen i Stockholms stad. Jag tror inte Biogas Fuel kommer att investera för att öka biogasproduktionen. Detta är ett tecken på att majoriteten inte bryr sig om biogasproduktionen. Ni vet att Biogas Fuel inte kommer att investera för att öka biogasproduktionen. Det finns ingen indikation på det. Det finns ingen skrivelse om detta.

Anförande nr 120

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag skulle vilja att Rebwar Hassan förklarade för mig varför ett privat bolag vars affärsidé är att effektivisera biogasproduktionen skulle vilja köpa dotterbolaget till Stockholm Vatten för att sedan i princip bara missköta det och inte utveckla biogasproduktionen och inte utveckla bolaget över huvud taget. De vet att de har ögonen på sig från Sydkorea och från Europa. De har en styrelse som är väldigt välrenommerad. De har ett samarbete i Varberg. De har en enorm potential i hela världen. Varför skulle de vilja någonting annat än att göra det absolut bästa möjliga av den här situationen och samarbeta med Stockholm Vatten för att se till att man kan kräma ut så mycket biogas som möjligt ur rågasslammet? Varför skulle de göra en sådan urusel affär?

Anförande nr 121

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! I dagsläget finns det bara biogasproduktion inom Stockholm Vattens verksamhet. Stockholm Vatten har monopol på marknaden. Biogas Fuel kommer att ha den marknaden. Det kommer att finnas ett vinstintresse. Det är anledningen till att de har velat ta över detta. Det handlar inte om intresse för biogasproduktion. Det blir en maktkoncentration. I stället för ett monopol när det gäller biogasproduktion i Stockholms stad kommer Biogas Fuel att ha makt över biogasproduktionen i Stockholms stad. Det kommer att öka priserna i framtiden.

Anförande nr 122

E r i k W a s s é n (fp): Herr ordförande! Låt mig börja med det sista. Det finns inte något monopol. Biogas produceras i Käppala. Syvab, i vars styrelse du själv

sitter, producerar biogas. Fortum köper från Örebro och vi tror att de kommer att börja producera i en anläggning i Skarpnäck.

Låt mig ta upp några missförstånd här. Catharina Tarras-Wahlberg säger att vi kommer att gå miste om intäkter från biogasverksamheten. Det är rent snurr. Vi säljer ett bolag där de här vinsterna har kapitaliserats. De ligger i de 50 miljoner kronor som vi får i reavinst för det här bolaget. Du är orolig för treåringen, men det är så att vi får de här pengarna nu i stället för att behöva vänta på dem under lång tid framöver.

Det har pekats på likviditetsbrist i det köpande bolaget tidigare år. Det ska sägas till protokollet att det berodde att deras finansiär, Kaupthing Bank, närmast gick omkull. Hela den isländska befolkningen straffas ju för detta i dag. Det försökte Syvab utnyttja. Man slutade betala för tjänster som hade utförts och för material som hade levererats. Jag tror att man gjorde det i syfte att försöka få vårt köparbolag att gå i konkurs. Det lyckades man inte med därför att Syvabs styrelse sade nej. Man sade nej till att bolagsledningen skulle agera på det här sättet, man betalade och gjorde rätt för sig från Syvabs sida. Nu i efterhand kan man se att investeringarna helt håller den budget som köparen har haft.

Herr ordförande! Med dessa försök till tillrättalägganden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 123

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag är nog inte lika säker som du, Erik, på att man kan använda det kapital som kommer in i underskott i driften på det sätt som du anger. Jag menar att vi gör oss förlustiga intäkter för lång tid framåt. De intäkterna skulle vi behöva i Stockholm Vatten.

Anförande nr 124

E r i k W a s s é n (fp): Vi driver inte Stockholm Vatten med underskott. För nästa år budgeterar vi med ett nollresultat. Vad vi vet nu kommer det möjligen att bli underskott framöver, men då ska man veta att enligt prognosen T2:an i år skulle vi gå med 20 miljoner kronor i vinst, och i själva verket blev utfallet 64. Det här är ett bolag som det är oerhört svårt att prognostisera den ekonomiska utvecklingen i. Jag tror inte att man ska dra för stora slutsatser av den treåring som Catharina Tarras-Wahlberg hänvisar till.

Anförande nr 125

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag glömde de frågor som jag har till majoriteten. Jag tycker att det är ganska uppenbart att det här handlar om vår framtida biogasproduktion i Stockholm. Det finns ett antal stora frågor som ni försöker komma runt utan att riktigt klara av det i det här ärendet. Det handlar inte så mycket om hur många bolag det finns som distribuerar ut till mackarna. Det vore naturligtvis bra om det var fler, men det handlar inte det här ärendet om. Det här

ärendet pekar på att det är investeringar som krävs för att få till en ökad produktion från de råvaror som i dag enbart är kommunala och som behöver komma till. Jag kan inte komma till någon annan slutsats än att även i det här ärendet skulle det behövas kommunala investeringar för att öka rågasproduktionen.

Jag har ingenting emot att en sådan utveckling av gasbolaget inom den kommunala koncernen skulle ske i samarbete för att man ska få teknisk kompetens i samverkan med privata parter. Jag har sett andra kommuner som är duktiga på att hitta sådana samverkansmöjligheter. Men jag har inte sett en enda kommun som har blivit duktig på att producera mycket biogas som väljer den här ultraliberala lösningen där man säljer till varje pris, och dessutom i en ganska kort process.

Varför ratar majoriteten den modell som andra kommuner har tittat på där man stegvis kan ha ett samarbete? Vi har hyressamarbetet när det gäller Loudden och den samverkan som miljöborgarrådet pratade om som finns för att öka rågasen i Bromma, som ligger inom stadens hägn, i den kommunala sektorn. Det kan man göra tillsammans med det här bolaget. Det skulle vara jättebra. Men varför ska vi sälja aktierna och varför ska vi sälja det här bergrummet inne i vårt största och viktigaste reningsverk? Varför tar man den risken när man tar fram ett sådant här koncept om man inte återigen kommer tillbaka till att vi gör en försäljning som är rent ideologisk?

Hade man varit seriös som stor biogasaktör, som biogaskommun, hade man gjort en helhetsstrategi. Det är fortfarande så att Stockholms biogasproduktion i väldigt stor utsträckning bygger på en råvara som vi helt har inom vårt hägn och som vi kommer att fortsätta att ha inom vårt hägn eftersom rågasen stannar kvar hos oss. Det är fortfarande vi som kommer att ha ansvar för att försöka öka den. Om inte den nuvarande majoriteten vill öka investeringarna för att öka rågasproduktionen önskar jag faktiskt att vi byter majoritet så att en annan majoritet kan få möjlighet att göra det vi gjorde tidigare, det vill säga sätta i gång biogasproduktionen från råvarorna i Stockholm Vatten. Dessa råvaror har vi i staden från bioavfall och från slam. Byt majoritet om ni inte själva vill investera, så kan vi göra det i stället. Vi tror på att det behövs fler år där det är ett samarbete om biogasen mellan privata och kommunala aktörer.

Anförande nr 126

E r i k W a s s é n (fp): Ordförande! Åsa Romson säger att vi i majoriteten får frågor som vi försöker komma runt. I själva verket är det så att ni på den sidan inte har svarat på den fråga jag har ställt. När är det rätt läge att sälja gasbolaget? Är det som Miljöpartiet och Vänsterpartiet säger i styrelsen för Stockholm Vatten aldrig? Eller är det som Socialdemokraterna säger att det inte är rätt tid just nu?

Åsa Romson pratar om en ultraliberal lösning. Vi pratar om någonting som inte är kommunal kärnverksamhet. Vad vi aldrig skulle göra och som dina kompisar på den sidan, det vill säga Socialdemokraterna, har gjort är att sälja kärnverksamhet. Jag vill påminna om att det enda parti i det här landet som har sålt kommunal kärnverksamhet är Socialdemokraterna när de sålde reningsverket i Norrköping.

Anförande nr 127

Å s a R o m s o n (mp): Nu säljer ni delar av Henriksdal, och det skulle jag kalla vårt reningsverk.

Frågan är fel ställd. Du ställer bara frågan: När kan vi sälja? Vi försöker sälja allt som vi kan. När ska vi sälja det? Vi säger att vi ska ha en bra biogasproduktion i Stockholm, och hittills har garanten för en sådan produktion varit att de kommunala bolagen tar sitt ansvar. Det var så vi började biogasproduktionen. Det är så vi har fortsatt biogasproduktionen. Och vi kommer att behöva hantera frågan så också efter ert försäljningsärende, bara med mycket mindre incitament eftersom vi inte sitter på den integrerade förädlingsanläggningen som ligger inne i våra reningsverk.

Jag har ingenting emot Scandinavian Biogas. Jag välkomnar att de vill testa biogasproduktion från grödor eller annat i Stockholmsregionen. Stockholm kan naturligtvis, och det står också i ert ärende, sälja rågasen om det här bolaget skulle gå omkull. Om bolaget inte klarar sina åtaganden kan man sälja rågasen till någon annan som kan förädla den. Men då vore det väldigt dumt att vi just har sålt vår integrerade förädlingsanläggning inne i Henriksdal. Om man bygger en ny kan det ske via privata aktörer, men att sälja den man redan har är bara dumt.

Anförande nr 128

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande! I vår reservation, Erik, säger vi att vi avstyrker det här förslaget till beslut. Jag har också klargjort för dig att det kanske aldrig blir rätt tillfälle att sälja det här gasbolaget.

§ 22 Interpellation om stadens kostnader för avknoppningar (nr 2010:8)

Anförande nr 129

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 130

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige och Sten Nordin! Jag ber att få tacka för svaret. Min interpellation handlar om stadens kostnader för avknoppningar. Som svar har jag mest fått en harang om stockholmarnas vana att få välja. Något egentligt svar får jag inte. Jag trodde, kanske i min enfald, att jag genom en interpellation till finansborgarrådet kunde få veta hur mycket det faktiskt kostar med avknoppningar. Men det finansborgarrådet har lyckats redovisa i sitt svar är en kostnad på 350 000 kronor per år i utbildningskostnader och en engångssumma för externa advokatkostnader på 140 000 kronor.

På min fråga om vad enheten för kvalitetsutveckling och avknoppningar kostar väljer finansborgarrådet att inte svara alls. Eller han svarar att de jobbar med fler saker än bara avknoppningar. På frågan om kostnaden för utbildning och information får jag svaret 350 000 kronor. Han svarar att det rättsliga stödet för den advokat man använt är 140 000 kronor. De här siffrorna är säkert helt korrekta. Jag betvivlar inte det. Men problemet är att det inte finns någon reell kostnadsanalys. Svaret säger ingenting om stadens egna utlägg. Det säger ingenting om de indirekta kostnaderna utan bara om två rent specifika.

Anställda i staden är ju i det här sammanhanget, och i de flesta andra sammanhang, också en kostnad. Det är det som huvuddelen av våra skattepengar går till. Det känns inte helt tryggt att inte ens finansborgarrådet kan få fram kostnaden för det här kansliet. Det säger sig självt att i exemplet med hemtjänsten i Rågsved och Hagsätra måste det finnas stora kostnader som inte kan härledas direkt till en advokatfaktura. På min sista fråga om kostnader förknippade med avknoppningar väljer finansborgarrådet att svara att det inte finns några.

Ordförande, fullmäktige och Sten Nordin! Jag ber att få upprepa min första fråga: Hur stora har kostnaderna varit för enheten för kvalitetsutveckling och avknoppningar från och med år 2006?

Anförande nr 131

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Teres Lindberg är inte nöjd, men jag tycker att jag har ansträngt mig att verkligen punkt för punkt besvara de frågor som ställts och att vara väldigt tydlig i mina svar. Sedan är det väl upp till läsaren att vara nöjd eller inte. Under det här ligger väl snarare den politiska debatten om att personalen får möjlighet att ta över verksamheter, men det är en annan diskussion.

Det är inte det som Teres Lindberg har ställt frågor om, utan Teres Lindberg har ställt frågor om kostnaderna, och dem har jag redovisat här.

Under den tid enheten för kvalitetsutveckling och personalövertagande fanns har den jobbat med olika frågor. Jag har också redovisat ungefär hur många tjänster som man bedömer har behövt användas till frågor om avknoppningar. Jag tror snarare att Teres Lindbergs reaktion bottnar i en viss besvikelse. Hon hade kanske hoppats att här skulle det dölja sig betydligt större centrala kostnader än vad det faktiskt gör. Hon trodde kanske att vi skulle ha lagt ut betydligt mycket mer pengar på den här verksamheten som Socialdemokraterna ogillar rent politiskt. Men det är inte fallet, utan vi har kunnat hantera de här frågorna inom ramen för de kostnader som jag redovisar. Jag kan inte plussa på kostnader bara för att göra Teres Lindberg nöjd. Jag kan bara redovisa de kostnader vi faktiskt har haft.

Anförande nr 132

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är det som är problemet. Vi får faktiskt inte något svar på vad det egentligen kostar. Du säger själv att det handlar om tre personer till att börja med. Med en hastig överslagsräkning kan man räkna ut att tre heltidsanställda som tjänar ungefär 35 000 i månaden med sociala avgifter skulle ha kostat 2,1 miljoner per år till att börja med. Det går ju faktiskt att få fram de här siffrorna. Problemet är att du inte har ansträngt dig över huvud taget eller också bryr du dig inte om att anstränga dig.

Vad vi däremot vet om de här avknoppningarna är att Vantörs hemtjänst såldes för 69 500 kronor för inventarierna, och redan första året gjorde man en vinst på 4 miljoner. Här har ni också fått bassning i Kammarrätten. Det är samma sak i Årsta och de avknoppningar som har gjorts där av förskolan. Den sålde man för 634 650 kronor, och bortsett från att man plockar ut en hög lön och höga arvoden till familjemedlemmar gör man en vinst på 3,2 miljoner. Det hade också konsekvenser för valfriheten, det som du vurmar för i ditt svar. Det enda som du egentligen säger är att stockholmarna är vana vid en hög valfrihet. Den avknoppningen betydde att man undergrävde stockholmarnas valfrihet eftersom det inte längre finns några offentliga förskolor att välja på i Årsta.

På något sätt måste man ändå uppfatta er som något förblindade av avknoppningar. Det verkar som om ni tror att det är någonting vackert och fint, som att låta alla blommor blomma. Men i verkligheten handlar det om överlåtelse och ingenting annat än överlåtelse, och väldigt ofta sker det till stor nackdel för stockholmarna. Det gäller inte minst de prislappar man sätter på de här verksamheterna. Däri ligger kanske det allra största problemet. Dessutom besvärar man sig inte med att räkna ut lönekostnaderna för de människor som jobbar med det. Jag tycker att det är tråkigt att man inte kan få ett bättre svar än så.

Anförande nr 133

Borgarrådet L i v h (v): Jag blev också besviken på finansborgarrådets svar. Det var över huvud taget inte klarläggande. En sak som absolut saknas i svaret är all

övertalig personal som uppstår både när det gäller avknoppning och annan privatisering. Vad kostar det? Det handlar om personal som inte följer med, personal som blir övertalig i staden, personal som ska omplaceras, personal som ska ha avtal och kanske coach och personal som väljer frivilliglösningen. Jag skulle vilja se en redogörelse för vad det kostar. Det saknas i den här redogörelsen precis som så mycket annat.

Anförande nr 134

Borgarrådet N o r d i n (m): Frågeställaren och även nu den senaste talaren blandar ihop den politiska debatten om personalövertagande med de frågor som faktiskt har ställts och som jag har besvarat om vilka kostnader vi har haft. Det har varit väldigt specificerat här vilka kostnader som har varit.

För vår del tycker vi i grunden att det är en väsentlig resurs och utveckling att ge personal möjlighet att också driva verksamheter själva och förverkliga sina idéer på det sättet. Jag tycker att den grundidén är mycket väl värd att försvara. Den har varit väldigt bra och framgångsrik. Vi kan också se att vi i Stockholm över lag har nöjda brukare både med verksamheter som drivs av staden, av tidigare personal och av andra, enskilda företag. Över lag har vi mycket nöjda brukare.

Jag tycker att vi ska uttrycka respekt för det arbete som man utför till exempel i hemtjänstenheter som har fått avknoppas. Jag tycker att det är lite otrevligt med de svepande anklagelser mot alla som görs i den här salen. Det stämmer verkligen inte överens med den verklighetsbild som jag har. Jag tror att den inte heller stämmer överens med den verklighetsbild som brukarna har.

När det däremot gäller själva tekniken och frågan om hur man gör personalövertaganden vet ni mycket väl att vi efter det rättsliga läge som uppstod har förändrat arbetet. För framtiden tror jag att vi måste hitta nya ordentliga former för personalövertaganden, för jag tycker att det är viktigt att möjligheten för personal att ta över verksamhet finns kvar. Det kan man göra till exempel genom att bilda företag och lägga anbud när vi har upphandling eller genom att bli upphandlad inom ramen för pengssystem. Det är ju ännu bättre, när brukarna sedan kan välja fritt.

Detta kommer jag att fortsätta arbeta för så att vi ska kunna ha både en mångfald för brukarna – vilket är det viktiga – och möjligheter för personal om de så vill förverkliga idéer genom att själva ta ansvar för en verksamhet.

När det gäller kostnader tror jag att ni är beredda att stapla hur många kostnader som helst som ni uppfattar som nödvändiga utan att då se till den verksamhet som drivs. Ni ogillar nämligen själva formen. Det är inte kommunalt, och det är det ni vänder er emot. Det är monopoliet som ni vill värna. Det värnar inte jag, utan jag värnar mångfalden för brukarna.

Jag har redovisat och svarat på Teres Lindbergs frågor om kostnaderna. Det har varit mycket noggrant specificerat, och jag har svarat på samma sätt.

Anförande nr 135

Borgarrådet L i v h (v): Sten! Jag protesterar verkligen mot ditt uttryck att man kommer med svepande negativa formuleringar. Det finns en politisk dimension i detta; det har du fullständigt rätt i. Vi tycker inte att det är helt okej att kommunens och skattebetalarnas pengar går till privata vinster i de här företagen. Det är det som vi betalar i skatt. Annars är ni ju så överens om att det är noga hur vi använder varenda skattekrona. Det är helt politiskt.

Du har inte svarat på frågorna i interpellationen. Du har inte svarat på hur mycket de stora personalomställningarna kostar. Hur mycket kostar övertalig personal? Hur mycket kostar utbildning, omskolning och så vidare? Det har du faktiskt inte svarat på. Detta är inget svepande omdöme, utan det är en ren, rak och konkret fråga som du inte svarar på.

Anförande nr 136

T e r e s L i n d b e r g (s): Det här blir lite tråkigt. Jag hade en ganska konkret interpellation. Jag har försökt få svar från tjänstemannaorganisationen. Men vi får inga svar utöver det som du själv svarar. De faktiska kostnaderna är inte de här 350 000 plus 140 000. Det blir löjligt i sammanhanget. Det handlar om personalkostnader. Men det handlar också om kringkostnader som du väljer att helt blunda för.

Du började själv i ditt svar med att lyfta in den politiska dimensionen i frågan. Du säger ju att stockholmarna är vana att välja och att de ställer krav på valfrihet. Men varför, för Guds skull, låter ni då avknoppningen gå före stockholmarnas möjlighet till valfrihet? Det är ju det som blir konsekvensen av din politik. Det är så tråkigt att se hur man sätter sig själv, privatiseringen, avknoppningen och minskningen av den offentliga sektorn framför att göra en god, eller åtminstone en vettig, affär. Ni säljer en verksamhet för 69 000 som ekonomiexperter säger är värd minst 20 miljoner, lågt räknat. Det kan också handla om det som vi har pratat om tidigare i dag – en bostadsrättsomvandling på Norr Mälarstrand där man över en natt gör 6 miljoner som enskild. Det är precis lika illa.

Det är själva den ideologiska fundamentalismen – att göra sig av med den här skiten till vilket pris som helst bara man själv slipper ta i det och bara man själv slipper ta ansvar. Jag tycker att det är så tråkigt. Det du gör är att lägga politik i det. De som får betala är stockholmarna. Det är vi som är skattebetalare.

Anförande nr 137

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! För mig skulle det vara ganska främmande att kalla den offentliga verksamheten eller den enskilt drivna verksamheten för skiten. Oavsett vem som driver den har vi här i staden en bra verksamhet som brukarna känner stort förtroende för. Men för mig är det självklart att driva en politik där man ger brukarna ett stort inflytande. En del i detta är möjligheten att välja. Den är oerhört viktig.

En annan viktig del i politiken är just att frigöra personalens skaparkraft, kunnande och kreativitet. Det kan mycket väl ske inom ramen för fortsatt kommunalt driven verksamhet. Det har vi utvecklat på ett bra sätt här i Stockholm där vi har plattat till organisationer, flyttat ut ansvar till enheter och på olika sätt givit personalen möjligheter att verka. Men det kan också vara så att man gärna helt och hållet vill få möjlighet att inom ramen för stadens kvalitetskrav förverkliga sina idéer om hur en verksamhet ska drivas.

Långsiktigt är jag övertygad om att en verksamhet som får höga betyg av brukarna är en stor vinst för staden, men framför allt för stockholmarna. Ni har ett synsätt på avknoppad eller upphandlad verksamhet eller pengverksamhet, som vi har diskuterat vid andra tillfällen, där ni motsätter er allt. Ni vill uppenbarligen skrota hela valfrihetspolitiken. Er syn på detta – att det innebär att man tar ned hela den offentliga verksamheten – är djupt felaktig. Den är fortfarande skattefinansierad och ska så vara för att man ska ge alla lika möjligheter att ta del av den. Detta ligger fast. Att försöka beskriva detta som något slags nedrustning av offentligfinansierad verksamhet blir helt fel.

Jag kommer som sagt att fortsätta att artigt och ordentligt besvara de interpellationer ni lägger fram och de frågor ni ställer. Men skäll inte på mig för att jag inte besvarar de frågor som ni faktiskt inte har ställt i interpellationen!

§ 23 Interpellation om ofrivilliga deltidstjänster (nr 2010:14)

Anförande nr 138

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 139

K a r i n H a n q v i s t (s): Fru ordförande! Tack för ett hyfsat snabbt svar! Jag var inte riktigt beredd på att den här interpellationen skulle komma upp i kväll, för det finns en massa interpellationer före. Men det är bra när det går snabbt och när man får konkreta och bra svar.

Jag tycker att jag har fått konkreta svar på de hur-frågor som jag har ställt. Hur stor andel av stadens anställda berörs? Hur många procent är kvinnor? Det känns tillfredsställande att vi har de siffrorna. Jag vet inte om det kan finnas ett mörkertal, för det är inte så säkert att man alltid är sanningsenlig när frågan om ifall man vill jobba mer eller ej tas upp.

Men jag tycker inte att jag har fått ett tillfredsställande svar på den sista frågan. Borgarrådet säger att man har uppmanat stadsdelsnämnderna att gå ut och se till att anställda som vill jobba mer också ska få det. Men hur ska det ske? Jag har erfarenhet av de här frågorna från mitt tidigare uppdrag. Om man begär att någon ska få jobba mer får man oftast svaret från en verksamhetschef att det inte går. Jag måste ha deltidsanställda för att klara schemaläggning och så vidare, får man höra.

Jag undrar om borgarrådet tycker att det räcker att bara säga att stadsdelsnämnderna får ta hand om det här och göra vad de kan. Jag tycker att man borde vara tydligare och ge en tydlig politisk viljeinriktning att staden ska erbjuda alla som vill jobba heltid den möjligheten. Det här är luddigt. Man tar inte ansvar från högsta nivå, utan sänder ut det här till stadsdelsnämnderna och till verksamheterna där. Och där är det ingen som egentligen gör någonting åt detta med hänvisning till att det inte går på grund av att det inte går att hitta schemalösningar. Vi måste ha deltider för att täcka upp, menar man. Jag undrar, Sten Nordin, hur du tänker hantera detta.

Anförande nr 140

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Vi har haft ett kvartal av 2010 med budgetuppdraget. Jag tycker nog att vi ska vänta lite med att göra utvärderingen av hur det här fungerar. Karin Hanqvist brukar kanske ibland mer än jag tycka att stadsdelsnämnderna ska ta ett ansvar i olika frågor. Jag tycker också att de ska göra det när vi nu har en stadsdelsnämndsorganisation. Jag tycker även att de arbetar väldigt väl med sina ansvarsområden, så jag känner stort förtroende för att stadsdelarna kan jobba med de här frågorna.

Jag tycker i grunden att det är viktigt med den politiska signalen och viljeinriktningen. Den finns. Den är tydlig från vår sida, och den är tydlig också när det gäller alliansens skattepolitik. Det ska löna sig väl för en person att gå upp från deltid till heltid.

Jag tror att Karin Hanqvist har alldeles rätt i att det ibland finns en tröghet i systemet och ett motstånd från en del chefer och andra när de säger att det inte går att lägga ett schema utan många deltider. Men i andra verksamheter och på andra platser har man visat att man kan klara av detta. Det handlar också om hur vi bland cheferna sprider kunskap om sådana här frågor. Det handlar om kunskap om hur man kan arbeta med schemaläggning beroende på vilken typ av verksamhet det handlar om.

För mig handlar det här dels om en tydlig politisk signal, dels om att det måste vara ett decentraliserat ansvar att lösa det hela. Men vi har förstås också ett centralt ansvar för att sprida kunskap om hur arbetet kan bedrivas. Vi ska sprida erfarenheter från verksamheter både inom staden och från andra håll om hur man kan arbeta med att skapa utrymme för fler heltidstjänster så att de som så önskar ska kunna gå upp från deltid till heltid. Vi har ett starkt politiskt önskemål om detta.

Anförande nr 141

K a r i n H a n q v i s t (s): Det är naturligtvis bra. Jag tycker också att stadsdelsnämnderna ska ha mer att säga till om. Men i det här fallet fungerar det inte eftersom det inte finns någon tydlig politisk vilja på central nivå. Om du hade uppmanat alla verksamhetschefer att se till att alla som vill jobba heltid också får det hade det kanske varit annorlunda. Nu finns det undanflykter och förklaringar på många sätt till varför detta inte skulle gå.

Du nämnde det som jag anade att du tänker på i vår närhet, nämligen Nynäshamn. Där har man klarat att ge heltid till alla som vill det. Nu ska vi inte jämföra Nynäshamn och Stockholm, men där fanns i alla fall en tydlig politisk vilja att genomföra detta. Och då går det. Vill man så kan man!

Jag tänkte också ta upp en annan sak som hänger ihop med det här. Din regering har sett till att förändra a-kassereglerna. Efter 75 dagar med deltidsarbetslöshet får man ingen a-kassa för de resterande timmarna, utan man måste endera säga upp sig eller stå där med en minskad försörjning. Det här är naturligtvis ett problem för dem som deltidsarbetar.

Det är märkligt, Sten Nordin, att inom de manliga branscherna, till exempel handel där det jobbar många män, finns det alltid heltider. Där finns det inga män som jobbar deltid. Detta är alltså också en jämställdhetsfråga.

Jag efterlyser fortfarande din klara inriktning på att du vill att alla som vill jobba heltid också ska få det. Kan du gå ut och säga till stadsdelsnämnderna att de ska se till det här nu?

Anförande nr 142

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! I och med att detta står i den budget som fullmäktige antar är det en tydlig politisk signal. Om man tittar på traditionerna här, som Karin Hanqvist så riktigt tar upp, kan man se att det finns ett annat område där detta är ännu tydligare, nämligen infrastruktur. Där finns det knappt några deltidstjänster alls. Men inom äldreomsorg och annan omsorgsverksamhet finns det många deltidstjänster. Dock är det både män och kvinnor som jobbar deltid där. Man ser alltså att traditionerna är olika, även om det också handlar om att man ska schemalägga hela dygnet på ett annat sätt än man gör i andra verksamheter. Men jag tror att man kan lösa detta.

Jag har en tro på den egna organisationen och på att stadsdelarna nu vet att detta är fullmäktiges önskemål och tydliga inriktning. De vet att de ska arbeta med detta. Den politiska signalen är tydlig. Skattesystemet är också ännu mer anpassat så att det verkligen lönar sig att gå upp till heltid. Därmed kommer utvecklingen att fortsätta, tror jag.

Sedan får vi naturligtvis utvärdera vad vi själva gör. Jag är inte den som står här och säger att vi i dag har den perfekta modellen för detta. Det kommer vi att få arbeta vidare med. Men det är för tidigt ännu att döma ut 2010, fru ordförande.

Anförande nr 143

K a r i n H a n q v i s t (s): Fru ordförande! Du låter välvillig, Sten Nordin. Det vore väl utmärkt om också Stockholm kan se till att alla som vill jobba heltid också får det. Vi hade under förra mandatperioden avsatt pengar för att genomföra detta. Svaret man också får är nämligen: Vi har inte råd! Vi har inte råd att se till att alla jobbar heltid, får man höra. Många undersökningar visar ändå att det är ekonomiskt försvarbart att låta dem som vill jobba heltid göra det.

Jag tänkte ta upp en sak som hänger ihop med deltidsanställda. Det gäller antalet timanställda i staden. De har samma problem som de deltidsanställda. De har svårt att försörja sig. De vet nästan inte från en dag till en annan hur de ska jobba. Antalet timanställda har ökat i staden på senare tid.

Du sade tidigare att våra brukare är nöjda med de privata aktörerna. Jag undrar om de anställda är lika nöjda med de privata. Det visar sig att när privata aktörer tar över ökar antalet deltidsanställda. Jag har själv ett exempel. När vi avvecklade en kommunal verksamhet fanns där 41 heltider. När vi senare tog tillbaka verksamheten – det här var under förrförra mandatperioden – fanns det över 80 stycken anställda. Man hade då inte överdimensionerat sin personalstyrka, utan över hälften hade deltidsanställningar. Nu är inte det här din huvudvärk, men de anställda hos de privata aktörerna är säkert inte särskilt nöjda med sina anställningsvillkor när det gäller arbetstiden.

Anförande nr 144

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Det är ju inte heller så lång tid som frågan har varit uppe på agendan. Man kan inte säga att offentlig sektor på det sättet ligger så långt före när det gäller frågan om deltider och heltider. Det kan nog variera lite. Jag tror inte att det regelbundet alltid är så här. Men visst kan det vara så i vissa fall; det har jag också sett.

Jag tror att om vi lyckas skapa system som fungerar väl så kommer det självfallet att finnas ett tryck från de anställda. Det är inte min sak att blanda mig i relationerna mellan enskilda företag och deras anställda. För mig och för oss gemensamt handlar det om att se till kvaliteten. Men om jag ändå ger mig in i det här resonemanget är jag övertygad att det även här kommer att bli en utveckling i riktning mot fler heltider.

*§ 24 Interpellation om ökande klyftor på Stockholms arbetsmarknad
(nr 2010:16)*

Anförande nr 145

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade interpellationssvaret.

Anförande nr 146

T o m a s R u d i n (s): Jag tackar för svaret. Vi har haft flera debatter nu i kväll om Stockholms arbetsmarknad. Skälet till det är inte så konstigt. Vi har haft en arbetslöshet som har bitit sig fast i Stockholm. Majoriteten gör allt för att hävda att gruppen arbetslösa skulle vara så liten som möjligt, som vi har hört här tidigare i kväll.

Just nu i veckan har vi fått nya siffror som visar att arbetslösheten växer i Stockholm. Hur man än räknar är det på olika sätt så att utvecklingen i Stockholm just nu går åt fel håll. Det finns mycket som talar för att den lågkonjunktur som har drabbat hela Sverige – först finanskris och sedan en lågkonjunktur på det – också kommer att skölja in över Stockholm. Detta har nu påbörjats.

Det som är allvarligt i den arbetsmarknadsstatistik som vi har kunnat utläsa är att vi ser stora skillnader över Stockholm. Stockholm är en segregerad stad. Den är starkt uppdelad mellan olika miljöer där man lever under helt olika förutsättningar. Vi kan se att vi i flera stadsdelar har uppemot var tionde person som går öppet arbetslös. Vi har också stadsdelar där det nästan inte förekommer någon arbetslöshet alls.

Sammantaget är det nu 23 000 personer som går öppet arbetslösa i Stockholm. Antalet växer. När vi jämför och mäter hur sysselsättningen såg ut före valet med hur den ser ut i dag är det påtagligt att det har skett en försämring. Detta är naturligtvis någonting som oroar. Om det nu har blivit svårare för människor att få arbete kommer den borgerliga majoritetens politik i tydlig belysning. Vi ser vad det är för politik man har att erbjuda i stället.

Den diskussion som vi har försökt föra här i kväll både om vad det blev av femdagarslöftet och vad gäller övriga insatser visar tydligt att det inte räcker. Sysselsättningen går nu ned, och arbetslösheten ökar.

I interpellationen tar jag upp frågan om vad man har för beredskap för att förhindra att lågkonjunkturer ytterligare ökar klyftorna i Stockholm. Vilka åtgärder kommer majoriteten att vidta för att säkerställa sysselsättningen i de stadsdelar där den är som lägst?

Det är denna frågan som gäller. Jag kan konstatera att det finns några saker som redovisas i svaret. Men det är långt ifrån tillfyllest om man tänker sig att det nu handlar om att möta en annalkande arbetslöshetsökning i Stockholm. Vad som behövs är kraftfulla

åtgärder från kommunens sida i de här stadsdelarna. Det handlar om allt ifrån att kunna erbjuda personer utbildning, antingen i direkta eller i indirekta insatser genom att uppmuntra dem att komma i sysselsättning via arbetsförmedling och annat till att man i det förlängdas riktning kan gå in med kommunala insatser. Vi har satsningar på möjligheten till något slags kommunala beredskapsjobb, om man vill kalla dem för det. Vi har också satsningar på sommarjobb.

Många av de här sakerna görs i dag, men det görs i alltför liten utsträckning. Frågan handlar om vilken beredskap som gäller framöver. Jag ser fram emot att få höra några kompletterande uppgifter från borgarrådet som kan förstärka bilden av att det inte finns någon anledning till oro.

Anförande nr 147

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Det finns all anledning till oro. Jag kan köpa många argument, vare sig jag delar dem eller inte, mot det som vi sysslar med just nu när det gäller verklighetens uppgifter. Det enda jag inte kan köpa är den helt oriktiga anklagelsen om att vi inte skulle ta de här frågorna på allvar och att vi skulle spela ned dem. Man får höra här att vi skulle antyda att arbetslösheten är lägre. Arbetslösheten är stor. Bland ungdomar är den mycket stor, och bland invandrade ungdomar extremt stor. Den som antyder att det är ett litet problem har fel i alla avseenden. Du har inte hört mig spela ned frågan en enda gång.

Däremot tror jag att man ska vara medveten om att om vi ska bekämpa arbetslösheten i delar av Stockholm – förvisso ska vi göra det i hela Stockholm men speciellt i vissa delar – måste man se att detta är ett problem som inte kan angripas enbart genom att bekämpa arbetslösheten i delar av Stockholm. Det är en uppgift som vilar på både nationella insatser och nationell politik och på hela Stockholms stads samlade batteri av olika insatser. Specifikt handlar det om det som vi och jag kan ansvara för inom området arbetsmarknadspolitik för dem som annars är beroende av sociala stödinsatser.

Det är en kedja som hyggligt väl håller ihop. Vi har en nationell politik som gör allt den kan för att återföra människor till innanförskap från utanförskap. Det är ingen enkel uppgift i samband med en gigantisk, historiskt omfattande internationell lågkonjunktur. Den skulle ha påverkat oavsett vilka som sitter vid rodret och vilka mål de än har. Men det är klart att en politik som systematiskt gör det lönsammare att arbeta och systematiskt gör det billigare att anställa har större förutsättningar att lyckas än en politik som tvärtom siktar på att göra det dyrare att anställa och mindre lönsamt att arbeta.

En nationell politik som handlar om utbildning ger förvisso inga kortsiktiga resultat. Vi kan inte från en vecka eller ens en månad eller ett år till ett annat se stora förändringar på grund av människor få bättre utbildning. Men utan bättre långsiktig utbildning, där färre grabbar i 18–19-årsålderna lämnar skolan utan ens en rudimentär gymnasieutbildning, finns det, allra minst i en snabbväxande storstad som Stockholm, några som helst möjligheter att tjäna pengar på eget arbete. Det finns snart inga arbeten i Stockholm som någon kommer att kunna ha om man inte ens har

grundläggande gymnasiekunskaper i botten. Den som förbiser detta faktum kan drömma om insatser, men det kommer att vara en fåfång kamp. Utan grundläggande kunskaper kommer allt annat att vara ytligt hafsverk.

Det sista vi kan göra handlar om det som jag sysslar med just nu – att rusta jobbtorg och att rusta våra insatser för de människor som har socialbidrag därför att de inte har inkomst så att de så långt som det över huvud taget är möjligt blir förmögna att skaffa de jobb som ändå finns. Glöm inte bort att när vi pratar om alla problem – och det ska vi göra – ska vi inte förtala Stockholms ganska välfungerande arbetsmarknad! Vi har en välfungerande arbetsmarknad som är snabbväxande och dynamisk. Den är förvisso också krävande. Men ju fler som ges chans att komma till rätta på den arbetsmarknaden, desto fler kommer också att kunna verka och göra nytta här i Stockholm.

Anförande nr 148

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Jag går också upp i debatten, Ulf. Jag har pratat om arbetslöshet med dig här inne ganska mycket tidigare. En sak som är tydlig är att utbildningsinsatserna i den här staden för de arbetslösa inte är tillräckliga. Det var någonting som också lyftes fram i de siffror som kom förra veckan; arbetslöshet är en klassmarkör. Precis som du angav har inte de personer som hamnar på grundskolenivå en chans att ta sig vidare på arbetsmarknaden. Det visar alla rapporter.

Därför kan man bli lite undrande över att ni inte har byggt in bättre utbildningsmöjligheter i jobbtorgen. Man kan också bli lite undrande över varför ni fortfarande inte har lyckats spika ihop ett åtgärdsprogram för alla de unga killar och tjejer som varken är inne i arbetsmarknadsinsatser eller i utbildning. Man kan bli väldigt förvånad när mandatperioden nu tickar ut och vi har haft en ganska hög arbetslöshet länge. Ni har haft möjligheterna och verktygen. Varför har ni inte kunnat spotta upp er lite?

Vi befinner oss i en situation där de ungdomar som står utanför arbetsmarknaden och utanför utbildningen har noll chans att komma igen. Jag tycker inte att ni har förmått nå de killarna och tjejerna. Man kan läsa i era rapporter att ni har försökt nå dem genom att skicka brev hem till dem. Det är inte så man kan få tag på unga killar och tjejer som står helt utanför. Ni borde i stället ha byggt på komvux. Ni borde i stället ha rekryterat in de här killarna och tjejerna. Nu kommer vi att gå ut ur lågkonjunkturen och in i en högkonjunktur med ett gäng som absolut står utanför. Det lastar jag er för.

Anförande nr 149

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Fru ordförande, åhörare! Man skulle kunna tro att staden borde vara en bra förebild när det gäller arbetsmarknaden. Men vi kan se hur staden för närvarande har outsourcat vår gemensamma telefonväxel, vilket har lett till en rad olika problem för medborgarna. Vi kan också se när det gäller kulturen i staden hur man har dragit ned hundratals arbetsplatser under de senaste åren. På

stadsarkivet försvann en avdelning där man hade låtit människor som kanske inte hade fungerat så bra på den fria arbetsmarknaden få vettiga och meningsfulla sysselsättningar och genomföra sådant som gagnade oss stockholmare.

Jag ser också att problemet är oerhört komplext. Från alliansens sida pratar man ständigt om hur viktigt det är med entreprenörerna. Men man tar egentligen aldrig reda på vilka förutsättningar det är som gör att småentreprenörer i den här staden har möjligheter att bedriva sin verksamhet.

Hyrspolitikerna är ett exempel. Ni har sålt ut till Boulton, vilket har gjort att det inte har varit så lätt för de små entreprenörerna i våra köpcentrum. En sektor som jag känner väl till är konsthantverkarna och formgivarna, som man ofta skryter om när det gäller turism och säger att vi är så långt framme där. Men förutsättningarna för de här kategorierna att arbeta i staden blir bara sämre och sämre för varje dag som går.

Om vi nu ska ha en levande stad och en stad där ungdomar känner något slags hopp inför framtiden tror jag att man måste börja betrakta problemet ur ett helt annat helhetsperspektiv än vad man gör just nu. Staden borde gå före i den utvecklingen och inte avveckla de arbetsplatser som vi faktiskt har och har haft.

Anförande nr 150

A b e b e H a i l u (s): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Jag går ett steg längre än borgarrådet Ulf Kristersson. Han sade att man måste ha minst gymnasieutbildning för att få jobb. Men det räcker inte. Vi har tusentals ungdomar som är arbetslösa som har gymnasieutbildning. Det räcker inte för att få jobb. Man måste antingen gå vidare och studera på högskolan eller få en yrkesutbildning. Men när det gäller yrkesutbildningarna har ni ju sänkt skatten och stängt nästan alla yrkesförberedande utbildningar för ungdomar. Det finns inga yrkesutbildningar som leder till arbete.

Finns det någon möjlighet att ta upp de så kallade arbetsmarknadsutbildningarna? Finns det andra tänkbara yrkesutbildningar för ungdomar som vill jobba efter sex månaders eller ett års yrkesutbildning? Det handlar om fortsättningsutbildning, bristyrkesutbildningar och så vidare. Har ni tänkt på det? Är det bara en arbetsmarknadsåtgärd?

Anförande nr 151

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande och fullmäktige! När det gäller Jobbtorg tänker jag först och främst på de handikappade och även på de missbrukare som finns. Jag känner en hel del sådana som skulle kunna tänka sig att jobba både två och tre timmar och kanske några dagar i veckan. Det gäller speciellt dem som exempelvis tar Metadon och Subutex och som står och hänger. Men många av dem är förtidspensionerade och liknande, och då tror de att de blir av med sin ersättning. Men i dagens läge har regeringen ordnat det så att man faktiskt kan få jobba i några timmar och behålla förtidspensionen. Man kan få sådana möjligheter.

Men de här människorna får inte den chansen, och det tycker jag är tråkigt. Ulf Kristersson, som är vårt socialborgarråd, borde uppmärksamma den här gruppen lite grann och komma med några förslag. Jag vet inte hur det skulle kunna se ut, men behovet finns för den här gruppen handikappade och före detta missbrukare som har varit arbetslösa under lång tid och som är nyktra och sköter sig. Jag ser dem ofta på frivilligorganisationernas dagverksamheter där de sitter och spelar kort och liknande. De hjälper också där till väldigt mycket med matlagning, disk, städning och liknande. De är förebilder för sina olycksbröder. Detta är någonting jag eftersöker när det gäller arbetsmarknaden i Stockholm.

Anförande nr 152

T o m a s R u d i n (s): Det är inte att svartmåla Stockholms arbetsmarknad att säga att människor är arbetslösa. Det är inte heller att svartmåla arbetsmarknadens funktionssätt att beskriva Stockholm på det sätt som jag försökte göra. Det finns en uppdelning i stadsdelar mellan dem som har jobb och dem som inte har jobb.

Frågan i interpellationen gällde vilken strategi borgarrådet har för att möta de stadsdelar där problemen är som störst. Att då säga att jag svartmålar tycker jag leder diskussionen helt fel. Det visar att det inte finns någon strategi. Sedan blir det upprörda tongångar över att jag har sagt att man spelar ned betydelsen av arbetslöshetsökningen. Det beror på att vi i dag har fått höra att när det gäller de som har satt sin tillit till Moderaternas löften om vad man skulle få om man ställer sig till arbetsmarknadens förfogande, nämligen jobb inom fem dagar, är inte detta någonting som gäller. Den debatten har vi fört tidigare i kväll.

Nu gäller frågan vad vi gör åt en annalkande lågkonjunktur i de stadsdelar där arbetsmarknadsproblematiken är växande. På ett år har AKU visat att arbetslösheten har ökat med 28 procent. Arbetslösheten bland unga har ökat dramatiskt under de senaste åren. Sedan maj 2008 har antalet arbetslösa 18–24-åringar ökat med 140 procent. Antalet långtidsarbetslösa ungdomar i Stockholm ökar ännu snabbare. Nu är det inga procent som går runt och är arbetslösa i Stockholm, utan det är människor av kött och blod som behöver åtgärder och politik. Vi borde kunna börja med de ungdomar som är långtidsarbetslösa. Vi borde kunna göra någonting åt det. Vår politik ligger där. Vi har sagt i vår budget att vi sätter av ordentligt med pengar för att kunna göra någonting åt det till att börja med. Det hade varit en strategi; att börja med de långtidsarbetslösa ungdomarna – de som går och drar och ingenting har att göra. Men av det finns det ingenting just nu i den politik som ni för.

Det är också så att av de åtgärder som har vidtagits sammantaget av den moderatledda majoriteten har ingen lett till någon utveckling i positiv riktning. Det ni själva definierade som utanförskapet är i dag större än när ni tillträdde, och detta trots att lågkonjunkturen har kommit senare till Stockholm än till övriga landet. Det är mycket allvarligt att arbetslösheten nu ökar i alla jämförbara grupper i detta läge. Det räcker inte att bara säga att man har vidtagit en del åtgärder, utan nu frågas det: Vilken strategi har ni för att möta lågkonjunkturen i de stadsdelar där problemet är som störst? Det är definitivt inte att svartmåla, som du försöker få det till, Ulf

Kristersson. Det är faktiskt en vädjan om att få någon politik från er sida som kan inge något förtroende när det gäller att möta den annalkande arbetslösheten.

Anförande nr 153

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag har fem kommentarer till dessa delvis ganska intressanta reflexioner.

Den första är att vi har en dramatisk ökning av klyftorna också i lågkonjunktur och ganska dramatiska minskningar av klyftorna i högkonjunktur. Det har vi sett under många år om vi backar tillbaka i statistiken. Det finns ingen rättvisa i detta. Det finns möjligen förklaringar. De handlar i ganska hög grad om utbildningsnivåer och om språkkunighet. Det handlar också, vilket jag sällan brukar låta bli att påpeka, om en fortsatt etniskt helsvensk stockholmsk arbetsmarknad. Det är paradoxalt i ett internationaliserat näringsliv att vi fortfarande har en så etniskt svensk arbetsmarknad. Det beror sannolikt inte på hårdför diskriminering och avsiktlig rasism utan på en väldig försiktighet i stora delar av det stockholmska näringslivet och Stockholms offentliga sektor.

Den andra kommentaren är att ungdomsarbetslösheten är värst. Vi är nu uppe på en nivå som vi hade också 2003, 2004 och 2005, då det var en topp. Ungdomsarbetslösheten är lika hög nu som då. Det problemet delar vi lika. Jag tycker möjligen att den djupaste lågkonjunktur och finansiella kris vi har haft i modern tid inte ursäktar, men kan förklara ett och annat problem under de senaste ett och ett halva åren. Vi pratar om samma nivå på den öppna ungdomsarbetslösheten nu som under flera gånger under er senaste mandatperiod.

En tredje reflexion är att vi har ett gap just nu. Vi har ett pensionsgap som talar till de unga människors nackdel. Det är alltså fler unga människor som träder in på arbetsmarknaden än pensionärer som träder ut från arbetsmarknaden. Sent 2010 och på allvar 2011 och de kommande åren förväntar vi oss ett gap i dess motsats. Det är då fler människor som varje år lämnar arbetsmarknaden än unga människor som träder till. Det är en klen tröst för dem som i dag går och väntar. Men vår uppgift nu måste vara att se till att de unga människor som vi kommer att ha stort behov av om mindre än ett år står rustade för de jobb där de då är extremt eftertraktade. De måste veta hur man arbetar, de måste ha uppdaterade kunskaper och de ska vilja jobba och inte ha tappat sugen. Det är mycket av detta som Jobbtorg Stockholms satsningar på unga människor i arbetslöshet i dag ägnar sig åt. Sex av tio kan årligen lämna Jobbtorg Stockholm för egen försörjning. De fyra av tio ska fortfarande oroa oss, men vi har resultat.

Min näst sista reflexion handlar om yrkesutbildning. Det är precis tvärtom. Vi har gjort allt vi har kunnat för att öka attraktiviteten och acceptansen för rena yrkesutbildningar. Ni har alltid motarbetat dem. På nationell nivå är det precis tvärtom. Den utbildningsminister vi har har gjort allt han har kunnat för att kunna återlansera idén med riktiga yrkesutbildningar med ert aktiva motstånd.

Allra sist kommer jag till det mycket korrekta påpekandet om att funktionsnedsattas situation på arbetsmarknaden är en djupt underskattad problembild sedan lång tid tillbaka. Jag har själv nyligen på allvar börjat försöka förstå vad det är som händer under ytan. Jag tror att vi har en del intressanta, men alltför små, lärdomar att dra. Det handlar till exempel om framgångarna när det gäller dövas arbetsmarknad. Det är alldeles för lite och alldeles för sent; det är jag den första att medge. Detta är en underskattad fråga.

Anförande nr 154

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Egentligen hade jag inte tänkt säga någonting. Men det var så intressant att höra den mjuka beskrivningen av diskriminering som ett möjligt problem. Interpellationen handlar om vad staden har gjort för att till exempel planera för att motverka utanförskap. Det är detta som lyfts fram i interpellationen. Det handlar om arbetslöshet som växer. Jag tror att det är det enda som togs fram.

Men eftersom borgarrådet tog upp diskriminering kan vi fundera över vad alliansen har gjort i Stockholms stad under de senaste åren. De någorlunda mjuka insatser som sattes i gång under den tidigare regeringen här i staden har avvecklats. De har tömts på innehåll. Upphandlingsklausulen är någonting som ingen förstår. Den finns givetvis kvar, men ingen gör någonting med den. Integrationsberedningen kunde lika väl ha lagts ned. Den används inte alls, åtminstone inte för att hantera någon diskrimineringsfråga. Så var det i alla fall under de två tre år som jag satt kvar där. Då insåg jag att tjänstemännen inte förstod att det fanns en ny lagstiftning som alliansregeringen hade drivit igenom.

Vad är det som egentligen har gjorts? Man satsar på jobbtorg. Men vad har jobbtorg med diskriminering att göra? Om diskriminering är ett problem och staden inte gör någonting med de maxbefogenheter man har – spelar det då så stor roll? Man gör som man alltid har gjort i Sverige, nämligen att vänta på högkonjunkturen, oavsett om det är höger- eller vänsterregeringar. Man tror att högkonjunkturen kommer att leda till att ”de där” också får jobb någonstans, förhoppningsvis. Det spelar ingen roll hur de är som individer, bara de har jobb. Det är tydligen det enda som är intressant. Det leder inte till något större förtroende.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Det här är en intressant och oerhört viktig diskussion eftersom detta är en fråga som vi på båda sidor tycker är grundläggande för framtiden.

Jag vill återigen fråga lite om det här med utbildningsinsatser. Jag skulle tycka att det kanske hade varit bättre att fylla jobbtorgen med lite längre och lite mer bastanta utbildningar för den här målgruppen. Det fattas i dag. Man borde också se till att komvux blir så pass attraktivt att unga killar och tjejer söker sig dit. Man måste söka upp dem.

Det kom en revisionsrapport för några veckor sedan där bristen på samordning påtalades just för den här gruppen av unga killar och tjejer som står helt utanför. De jobbar inte, och de går inte i skolan. Ingen vet vad de håller på med. Revisionsrapporten är extremt kritisk till att ni inte har lyckats få ihop något slags tänkande mellan social- och arbetsmarknadsnämnden, jobbtorgen och stadsdelarna.

Vad tror ni att de här killarna och tjejerna ska göra när högkonjunkturen kommer? Har ni några förslag? Det är en missad grupp – en grupp som står långt utanför. Vi tycker inte att ni har tagit tag i den, helt enkelt. Det är en grupp som är ett tickande problem.

Jackie tog upp de funktionshindrade. Du svarade på detta, och vi vet alla att det är en grupp som har svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Ni pratade mycket om sociala kooperativ i början av mandatperioden, också från riksdagen. Därför undrar vi varför ni har gjort så lite åt det hållet. Ni har ju haft verktygen. Var är de sociala kooperativen? Vi ser inga sådana på det sätt som vi skulle kunna bygga upp dem.

Anförande nr 156

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): När det gäller utbildning är komvuxutbildningar bra; det vet alla som har fått sin andra chans genom att gå på komvux. Men det är ännu bättre om det är fler människor som lyckas ta den första chansen. Målet måste rimligen vara att vi utexaminerar människor från gymnasieskolan med fullgoda och användbara betyg. Vi ska inte i första hand sikta på att de därefter ska börja om helt eller delvis.

Vårt stora problem i dag är att vi har fått många som lämnar gymnasieskolan utan betyg eller med betyg som gör att de har mycket svårt att etablera sig på Stockholms arbetsmarknad. Det är inte att moralisera. Vi kan peka på platser som ligger bara en timme eller två från Stockholm där det finns en arbetsmarknad som är mycket mer rustad för den sortens kunskaper som de här killarna och tjejerna kanske har i stället. Men Stockholms arbetsmarknad är bred, djup, dynamisk och även extremt krävande. Det är antagligen den svåraste platsen i hela Sverige att sitta och söka jobb på med de sämsta grundläggande kunskaperna.

Den andra frågan om utbildning handlar ofta om Jobbtorg Stockholm. Där har vi varit kristallklara hela tiden. Vi har sagt att utbildningsinsatser är en bärande del av den kompetensutveckling man rustas med inom ramen för Jobbtorg Stockholm med sikte på precis de bristyrken som vi har identifierat. Man ska utbildas så att man har stor chans att få jobb inom precis de yrken där vi fortfarande ser flaskhalsar i Stockholms näringsliv. Vi har fortfarande en lista på 15–20 sådana yrken. Det är en paradox att vi mitt i lågkonjunkturen med hög arbetslöshet fortfarande har rejält många branscher som saknar tillgång till människor som kan utföra jobben.

Stockholm har hälften av Sveriges samlade arbetskraftsinvandring under det senaste ett och ett halva året. Det antyder att det finns en väldig massa jobb som vi bara kan göra i Stockholm tack vare att människor kommer hit som arbetskraftsinvandrare och

tar de jobben. Det är en välsignelse för Sverige och på lång sikt också för integrationsansträngningen. Men det är ett underbetyg för Sveriges arbetsmarknad.

Allra sist: Jag tror ärligt talat inte att Stockholms näringsliv, företagsledare, arbetsplatser och offentliga chefer är en samling förhårdade rasister som gör vad de kan för att utestänga invandrare från Stockholms arbetsmarknad. Men jag är djupt bekymrad över vår ovana vid internationalisering i Stockholm. Vi lever fortfarande som om det vore 50-talet, där alla delar samma bakgrund och samma språk. Insikten om att kunskaper i svenska språket är viktigt har lett till missuppfattningen att perfekta kunskaper i svenska språket är viktigt. Svenska språket är underskattat. Perfekt svenska är djupt överskattat. Broken Swedish borde vara nyckelordet för svenska arbetsplatser. Det enda vi kan göra är att uppmuntra goda förebilder. Det försöker vi till exempel visa med Integrationsberedningens årliga pris – att det finns de som bryter mönstret även här i Stockholm.

Anförande nr 157

T o m a s R u d i n (s): Nu försöker Ulf Kristersson göra det här till en fråga om att det är olika grupper som har olika problem och att det i huvudsak skulle vara så att arbetslöshetsproblemet är någonting som är etniskt betingat eller beror på språk. Jag tycker inte om det sättet att debattera. Jag tycker inte att det är sant. Jag tycker att det finns flera skäl att lyfta fram den fråga som vi har ställt utifrån den enkla utgångspunkten att arbetslösheten ökar över hela linjen i Stockholm. Ungdomsarbetslösheten ökar just nu på Södermalm. Vi kunde läsa i Dagens Nyheter i veckan att just unga killar på Södermalm är den grupp som växer snabbast utanför arbetsmarknaden.

Stockholmarna tjänar ingenting på att vi delar upp problematiken i vilka det är som har störst problem och inte. Vad vi efterfrågar i interpellationen är vilken strategi som finns. Ulf Kristersson visar sitt goda hjärta för folk som har olika typer av problem på arbetsmarknaden. Det må vara hänt. Men frågan är om man har någon politik för att möta de grupperna.

Det är inte heller särskilt givande att försöka tona ned problematiken. Från Arbetsförmedlingen har vi nu fått statistik. Bland annat tittar man där på hela branschens utveckling. Där redovisas just nu pinfärska, aktuella siffror. Inom sektor efter sektor är sysselsättningen i avtagande. Stockholms sysselsättningskurva följer precis som i övriga landet en fallande, sluttande kurva rakt ned. Det drabbar alla grupper lika. Industrisektorn är minskande. Byggverksamheten är minskande. Vård- och omsorgssektorn är minskande. Offentlig förvaltningssektor är minskande.

I sektor efter sektor minskar nu sysselsättningen, och problemen ökar för stockholmarna. Då ställer vi frågan: Vad har man för strategi för att möta detta? Jag tycker att Ulf Kristersson under hela kvällen här har visat att man egentligen inte har någon särskild politik utöver de jobbtorg som man har instiftat. Där erbjuder man samtal, men det leder inte till nya arbeten. Det leder inte heller till att man får i gång dem som riskerar att slå ut allra mest. Jag pekar på långtidsarbetslösa ungdomar, som jag tycker är den grupp som vi måste ta tag i först. Jag tycker att man ska titta också på

vad vi kan erbjuda ungdomar som nu kommer ut ur sina studier och undrar vad de ska göra på en alltmer fallande arbetsmarknad.

Er politik har bland annat lett till att det i dag finns färre komvuxplatser än det fanns när ni tillträdde. Det gäller hela landet, och även här i Stockholm. Väldigt många ungdomar som skulle ha kunnat sätta sig på skolbänken står nu i valet mellan att inte göra någonting och gå ut i arbetslöshet eller sätta sig på jobbtorget. I båda fallen får de inget jobb, och de har ingen möjlighet att få en utbildning.

Er politik är helt i avsaknad av strategi för att möta de här grupperna, skulle jag vilja påstå. När vi ställer frågan i detta läge säger Ulf Kristersson att det här är ett problem som handlar om svenska och utländska språk. Jag tycker att det är svagt, och jag tycker att det är upprörande. Det visar att ni inte har någon strategi.

Anförande nr 158

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är lite synd att Ulf Kristersson inte kan svara, men jag kan ändå lämna några tankar. Är arbetsgivare, facket eller ens politiker fullfjädrade rasister? Jag tror inte att jag någonsin har sagt det. Jag tror inte att de är fullfjädrade rasister. Däremot är det intressant det som Ulf Kristersson säger, att de har ett lite intressant beteende som leder till att vissa utesluts på grund av ovidkommande faktorer. Man behöver inte vara rasist för det.

Däremot fick jag också höra att man är intresserad av positiva förebilder. Arbetsgivare, facket eller politiker är inte rasister i Toronto heller. De är inte heller rasister i Minnesota. Men i både Minnesota och Toronto arbetar man mycket mer seriöst än vad vi gör här i stadshuset med de maktbefogenheter man har som arbetsgivare, som upphandlare med mera för att motverka diskriminering. Det är vad vi gör här med de maktbefogenheter som staden har som inger förtroende och som ger människor en anledning att tro på att de utbildningar de vill ta till sig kommer att vara värda någonting.

Det är den insikten som jag saknar här. Hur ska vi bygga in en framtidstro? Varför ska människor tro på oss när det enda vi har att komma med är ett misslyckat jobbtorg och misslyckade storstadssatsningar? Det kommer återigen. Det som är skrämmande i längden är att människor tappar förtroende för oss.

Anförande nr 159

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte inte gå upp och dra den här debatten längre, men det är något som slår mig väldigt mycket och det är att oavsett vilka som har suttit och styrt i den här staden – vänster, höger, moderater eller vilka det nu har varit – så är det någonstans så att vi politiker har varit beredda att satsa hundratusentals kronor på missbrukare för att få dem drogfria, och sedan låter vi hela investeringen gå åt helvete genom att inte se till att de får ett jobb eller ens en gång komma in på komvux. Det är rätt märkligt hur man kan bränna stålar på det sättet.

Det är ju heller inte bara pengar man bränner. Man bränner också förhoppningarna hos den här gruppen. Det skulle vara bra om vi politiker i den här staden tog ett samlat grepp om diskussionen: Hur ska vi jobba vidare med den här gruppen? Vad kan den här gruppen göra?

Nu vet jag att Ulf inte kan svara på den här frågan, men jag vill att vi på båda sidor ska vara lite självkritiska i de här frågorna. När får vi ordning på det här?

§ 25 Interpellation om den borgerliga majoritetens vägran att ge Stockholmsfotbollen spelmöjligheter under vintern (nr 2010:17)

Anförande nr 160

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 161

J a r i V i s s h e d (s): Jag får tacka för svaret. Den här frågan föranleddes av att majoriteten lät bli att ploga och värma upp de uppvärmningsbara fotbollsplanerna i vinter. Det drabbade framför allt ungdoms- och damfotbollen.

Nu kan ju frågan anses lite överspelad eftersom snön nu äntligen har töat bort och att majoriteten faktiskt sent omsider bestämde sig för att börja ploga. Det var möjligtvis en eftergift åt den kritik som ändå har varit i plogfrågan.

Jag tycker ändå att frågan är intressant för framtiden. Den här vintern var väldigt snörik och kall. Jag själv gillar riktiga vintrar, och det kommer förmodligen fler snörika vintrar, och frågan är: Kommer ni att ploga då?

Själv har jag den uppfattningen att om man börjar ploga i tid och löpande sköter det under vintern, gärna med hjälp av fotbollsklubbarna, behöver det inte bli ett problem. Frågan hänger alltså kvar fortfarande: Kommer ni att ploga snörika vintrar?

Anförande nr 162

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att den här interpellationen och de frågor som ställs till Madeleine Sjöstedt är berättigade. Även om snön förvisso nästan helt är borta är det upp till bevis för Madeleine och hennes högerallianskolleger när det gäller att visa vad de går för. Det var inte så länge sedan vi behandlade en motion i den här fullmäktigesalen och Madeleine Sjöstedt lyfte fram jämställdhet som argument varför hon inte ville gå med på att bygga en bandyhall. Motiveringen var att det var en sport som mest utövades av herrar, pojkar och män.

Hur ska du ha det, Madeleine Sjöstedt? När det passar dig använder du miljöargument. När det passar använder du jämställdhetsargument. Är det inte bättre att vara ärlig och säga att ni prioriterar 10 öre i skattesänkning framför pengar till driften av de mest basala verksamheterna? Varför ska kvinnor diskrimineras på grund av att de är just kvinnor? De har inte samma chans som männen har att kunna träna inför den stundande fotbollsallsvenskan.

Jag vill gärna höra Madeleine Sjöstedt utveckla detta.

Anförande nr 163

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det ska bli ett sant nöje! Det finns väl ingen fråga där hyckleriet är så fantastiskt som i den här frågan. Här pratar vi om en idrottsbudget som är lika stor från majoriteten som från oppositionen. Vi pratar om driftspengar som är lika stora från majoriteten som från oppositionen. Vi pratar om energibesparingar som är lika stora från majoriteten som från oppositionen. Ni har inte yrkat på några extra pengar till att värma upp. Ni har tvärtom räknat in den besparing som det innebär att spara energi. Ni har inte yrkat på några extra pengar till drift och inte på några extra pengar till investeringar.

Det är klart att man kan göra många saker i opposition, uppenbarligen nästan vad som helst, men något slags ärlighet tycker jag vore extremt klädsam i den här salongen.

Vad det handlar om är att vi har bestämt att vi i Stockholms stad vill spara energi. Det är vi helt ense om. Ni röstade också för detta, både här i församlingen och i idrottsnämnden, när förslagen kom upp. Det var inga reservationer på den punkten. Vi var helt ense om att vid kall väderlek och mycket snö ska det inte värmas några fotbollsplaner i Stockholm, eftersom vi vill ta ett klimatansvar.

Nu visar det sig helt plötsligt att oppositionen inte vill ta klimatansvar utan när det är 20 minusgrader i flera veckor tycker att det är en rimlig åtgärd att dra igång konstgräsuppvärmningen på Stadshagens IP. Det är förvånande. Naturligtvis kan man ändra sig, men åtminstone när man har majoritet måste det finnas något slags substans i de beslut man fattar.

Det är alltså inte så att vi har prioriterat en skattesänkning framför att göra något annat, utan vi har precis lika mycket pengar som ni, och vi har fattat samma beslut tillsammans. Nu vill ni ändra er.

Vi har haft den kallaste vintern någonsin. Vi ska se över hur man kan möta detta, men jag vill säga till dem som säger att man kan ploga konstgräsplanerna hela vintern att det fordrar 20 timmar i veckan. Då får man väl bestämma sig för att en person ska ägna 20 timmar i veckan åt att skotta konstgräset, eller också ägnar man sig åt att se till att vi har vintersport i Stockholm. Den ekvationen måste man få att gå ihop om man har en viss summa pengar.

Nu var det väldigt olyckligt, för Stockholms Fotbollförbund, som gör fördelningsnycklar över Spångahallen som är vår enda inomhushall, har bestämt att kvinnorna inte har lika mycket tid som männen. Jag har försökt påverka Fotbollförbundet att ändra sig i den frågan. Jag har inte sett någon förändring. Jag hoppas på det, vill jag säga, men frågan om hur halltiderna fördelas i Spångahallen är Fotbollförbundets. Det kan vi tycka mycket om, och det gör jag verkligen. Jag har i dag förhört mig hos idrottsförvaltningen: Vad gör vi nästa år så att inte den här saken händer igen, och hur gör vi för att säkra damfotbollen? Det är naturligtvis så att vi måste kasta ett extra öga på detta eftersom Fotbollförbundet uppenbarligen inte klarar det själva.

Anförande nr 164

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Folkpartiets ambitionsnivå när det gäller klimatanpassning av stadens verksamheter låter inte trovärdig, inte heller deras jämställdhet. Som sagt, Madeleine Sjöstedt: Du stod i den här talarstolen och argumenterade emot att bygga en bandyhall. Ett av dina argument emot att bygga en bandyhall var att det är en sport som mest utövas av män, pojkar och herrar. Ett av dina starkaste argument var att det inte var jämställt, och därför ville ni inte satsa pengar.

Det är ju ändå du som ansvarigt borgarråd som ska se till att medborgarna och invånarna, oavsett om de är män eller kvinnor, ges samma möjligheter. Mig veterligt har det inte varit några större problem för de övriga elitfotbollslagen, alltså herrarna. De har inte klagat på att de inte kan träna på grund av rådande väderförhållanden.

Den här vintern har absolut varit exceptionellt kall med mycket snö som varade i nästan fyra månader. Det är vi överens om, men det är ändå du som ansvarigt borgarråd som måste se till att invånarna i den här staden ges samma möjligheter. Där har ni brustit kraftigt. Jag tycker att det är du som ansvarigt borgarråd som ska se till att alla får samma rättigheter i den här staden.

Anförande nr 165

J a r i V i s s h e d (s): Jag kan inte låta bli att tycka att logiken ändå på något sätt haltar. Om vi nu investerar en massa kommunala pengar för att lägga in en uppvärmningsmöjlighet på planer, vi har själv lagt det ute på Grimsta ganska nyligen, och sedan ska den stå där och inte användas så är det väl i så fall kapitalförstöring. Det är något som brister i logiken här. Det går liksom inte ihop. Har vi gjort en uppvärmningsanläggning kanske vi inte *måste* använda den, men när det krävs ska vi naturligtvis använda den.

För mig kvarstår därför frågan för kommande vintrar. Om det nu skulle bli en sådan här fin vinter som vi hade den här gången, för jag tycker faktiskt att den var fin, är budskapet då att det kommer att plogas och kommer man att nyttja uppvärmningsmöjligheten när det krävs?

Anförande nr 166

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Jag har ett mycket kort inlägg. Jag tycker att det mesta har sagts i den här debatten.

Jag skulle vilja ta fasta på det som föregående talare sade. När kommunen har lagt ned så mycket pengar på idrottsanläggningar måste de ju användas. Nu tänker jag kanske inte i första hand på värmeslingor, utan jag tänker på det enkla faktum att vi hade två fotbollsplaner som inte användes. Det var just Djurgårdens och Hammarby Fotbollsplaner. De bad länge om att de skulle plogas och att man skulle ta bort snön så att de skulle få träna, och det handlade inte bara om elitverksamheterna utan också om hela flickverksamheten.

Just i vinter har dam- och flickfotbollen drabbats på ett annat sätt än herrfotbollen. Man kan ha olika åsikter om varför, men vi måste förhindra att det blir så igen nästa vinter. Jag har själv lagt fram en skrivelse, ett förslag, i kommunstyrelsen om att vi ska titta på det här så att vi inför nästa vinter verkligen ser till att vi har åtminstone några planer även för flickor och damer som går att spela på. De ska inte behöva, och kan inte heller, gå med skyffel och skotta snö på planer, utan har vi lagt ned så mycket pengar på idrottsanläggningar så måste vi också se till att de används.

Anförande nr 167

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag skulle tycka att det vore extremt bra om de tre herrar som har varit uppe i talarstolen nu satte sig in i den här frågan riktigt rejält, för den är ganska komplicerad. Den är komplicerad om man vill ta jämställdheten på allvar och om man vill ta klimatfrågorna på allvar, och jag trodde ändå att ni ville det. Jag fortsätter att försöka tro att ni faktiskt vill det, eftersom ni har samma mål som vi, det vill säga att spara energi, och inte reserverade er i idrottsnämnden.

Jari Visshed frågar varför man inte utnyttjar uppvärmningen då rören finns. Ett svar kan vara att det hade kostat ett par miljoner att värma upp en enda plan den här vintern. En konstgräsplan kostar 5-6 miljoner; då kan du själv tänka dig hur mycket pengar det hade handlat om. Är det en vettig prioritering? Ja, kanske. Men jag tycker inte det, framför allt som klimatfrågorna också har en roll att spela.

Däremot är rören viktiga när det börjar bli vår. Nu är rören viktiga. När man drar ned dem och försöker få lite fart på gräset som ska växa, då är rören viktiga, och framför allt som spelsäsongerna ska förlängas. Det är de bra för, och då är det naturligtvis inte alls lika energikrävande heller.

Sedan säger Stefan Nilsson att vintern framför allt har drabbat flickor och damer. Jag kan försäkra att vintern har drabbat precis alla lika mycket, herrar som damer, fotbollsspelare som några andra. I ett läge där vi inte får bort snön i staden och alla sliter som djur kan det – ursäkta mig – inte vara en prioritering att ha 50 anställda vid idrottsförvaltningen som går och skottar konstgräsplaner, hur viktiga man än tycker att idrottsfrågorna är.

Du säger att Djurgården och Hammarby hade inga planer, så flickorna fick inte spela fotboll. Men det fick inte pojkarna heller. Det fanns inga andra planer heller i Stockholm, för vi hade så mycket snö. Ska man skotta en plan måste man göra det från första dagen det snöar. Man kan inte börja efter en månad. Det kan vi lära oss inför framtiden – vi börjar skotta med en gång, men är det så att det snöar mycket som det gjorde i vintras, ja, då får ni hitta pengar till att anställa 50 personer som gör det. Det skulle jag vilja se i er nästa budget, och glöm då för all del inte vad det kostar att värma upp också. Det kommer jag att kolla i den nästa budget ni lägger fram.

Anförande nr 168

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Folkpartiet tillsammans med sina alliansbröder och systrar har inte direkt gjort sig kända för att slåss för jämställdhet, inte heller för miljön i den här församlingen. Vi röstar absolut för att man ska energieffektivisera. Vi behandlade tidigare ett ärende i den här salen som handlade om renovering och upprustning av de här badanläggningarna där vi kritiserar ert förslag till beslut på grund av att det inte täckte vad gäller energieffektivisering. Här hänvisar du till att det beror på att det är energislöseri och att det inte är klimatsmart att värma upp de här konstgräsplanerna och snöröja dem.

Argumenten är ihåliga, Madeleine Sjöstedt. När det passar dig lyfter du fram jämställdhets- och miljöargumenten, men i själva verket har du inga pengar utan har gjort nedskärningar.

Det är ändå du som ansvarigt borgarråd som ska se till att både män och kvinnor har samma rättigheter att kunna utöva och träna sin sport, i det här fallet Hammarbys och Djurgårdens damfotbollslag.

Mig veterligt har jag inte bevittnat att männen skulle ha samma problem. Jag vet inte varför just de inte har påpekat att de inte har möjlighet att träna. De har bedrivit sina verksamheter som vanligt, vill jag säga. Varför kan de göra det, och varför kan inte tjejerna göra det?

Till sist, Madeleine Sjöstedt: Du har gjort dig känd för att vara kulturfientlig som ansvarigt borgarråd, och du är dess värre också idrottsfientlig. Det är den politik du har stått för.

Anförande nr 169

S t e f a n N i l s s o n (mp): Helt kort: Madeleine Sjöstedt nämner ofta klimatfrågan, och vi är glada för att det talas om den här i fullmäktige. Det är enormt viktigt att vi ser på vår klimatpåverkan på alla sätt, men jag har själv tyckt att det har känts lite konstigt att du har använt det argumentet så ofta när det egentligen handlar om att det inte finns pengar till att till exempel hålla fotbollsplanerna rena från snö.

Vad jag framför allt skulle vilja nämna är det här med en bandyhall. Du säger att du inte är emot det men heller inte för. Jag vet inte om du är helt emot eller om du fortfarande håller på att bestämma dig, men en bandyhall kan man inte säga nej till av klimatskäl. En bandyhall sparar energi, och jag hoppas att vi i båda de här frågorna – bandyhallsfrågan och damernas möjlighet att spela fotboll nästa vinter – har en lösning här i fullmäktige som vi är överens om allihop.

Anförande nr 170

J a r i V i s s h e d (s): Det är lite så att i våra verksamheter måste man hela tiden göra avvägningar. Många av verksamheterna inom idrottsförvaltningen är väldigt energikrävande, och naturligtvis ska man försöka minska på energianvändningen. Men vi kan inte kasta ut barnet med badvattnet. Det är ändå lite poängen med våra

idrottsverksamheter att vi ska försöka erbjuda möjligheter till våra medborgare och föreningslivet så att de som vill ska kunna sporta.

Jag tror inte att det kostar miljoner. Jag tror att du högg i lite extra när det gäller uppvärmningskostnaderna. Man behöver inte värma upp precis hela tiden, inbillar jag mig, utan man kan väl använda det lite efter väderlek.

Vi gör en massa nya anläggningar. Vi bygger den nya arenan borta vid Globen. Den kommer att sluka jättemycket energi, men idrottsverksamheter slukar energi och vi måste ändå kunna använda anläggningarna för det de är ämnade till. Som idrottspolitiker kan jag tycka att i de här avvägningarna hamnar Madeleine väldigt ofta på en annan fot än idrottsfoten.

Anförande nr 171

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det finns mycket mer att säga i den här debatten, men efter Mehdi Oguzsoys inlägg vill jag inte mer delta i den.

§ 27 Motion om förhindrandet av strukturell diskriminering av nyanlända genom SFI och introduktionsprogrammet (utl. 2009:123)

Anförande nr 172

Z a i d a C a t a l á n (mp): Tyvärr kunde inte Yvonne Ruwaida vara här just nu, men det motionen handlar om är så klart det som jag vet att vi alla här inne arbetar emot, det populära ordet ”utanförskap”, särskilt riktat mot dem som kommer till Sverige och ska genomgå vår sfi-utbildning.

I det här fallet handlar det om den 18-månadersgräns som den borgerliga alliansen har infört och som innebär att man har uteslutit människor som inte lyckas under den här perioden eller som av olika anledningar inte har kunnat delta. Det kan till exempel handla om arbete som gjort att man inte har kunnat delta i sfi-utbildning på kvällarna eller varför inte föräldralediga kvinnor som inte har kunnat vara på plats och därmed har förverkat många av de månader som ligger inom 18-månadersgränsen för den tid man får försörjningsstöd.

Det här är så klart varken rättvist, solidariskt eller gynnande för att motverka utanförskapet i samhället. Det är ju särskilt de här individerna som behöver vårt stöd och som behöver lära sig svenska för att över huvud taget få möjlighet att få jobb senare. Det är dessa personer som nu har hamnat ännu mer i utanförskapet. Vi skulle så klart vilja att man gjorde någonting åt detta, att möjligheterna luckrades upp och att undantagen från den här regeln blev flera om man inte helt tar bort den.

Frågan är varför den borgerliga majoriteten inte vill stimulera och gynna att förlänga utbildningstiden för dem som faktiskt inte är tillräckligt starka att klara av utbildningen eller av legitima skäl inte under den period man får lov att ha försörjningsstöd kan genomföra hela sfi-utbildningen. Varför inte? Jag skulle vilja ha svar på det.

Bifall till motionen!

Anförande nr 173

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det finns som ni vet väldigt många både aktuella och historiska bekymmer i svensk sfi-tradition och svensk sfi-utbildning. Den som med skräckblandad förtjusning vill läsa en nationell beskrivning kan följa Majje Zarembas uppmärksammade artikel i DN för något år sedan, där han går igenom goda och mindre goda resultat av svensk sfi-tradition. Stockholm får utan tvekan sin släng av slev. Vi får också ett påpekande om att fullt så illa som det är på en del ställen han har varit på är det faktiskt inte i Stockholm. Trivialt nog blandar vi till exempel inte människor som är analfabeter med människor som är akademiker i ett land som ligger långt från Sverige.

Det finns alltså många bekymmer med sfi, men det största bekymret är inte att folk spenderar för få år i sfi i Sverige. Det är inte vårt huvudsakliga problem att man ägnar för få månader åt sfi. Det finns garanterat enstaka undantag, men det stora

bekymret är att människor är för lång tid i organiserad sfi med för dåliga resultat, för svag koppling till arbetsmarknaden och med för lite nytta av den tid de har spenderat i svenska för invandrare.

Återigen: Vi ska akta oss för att generalisera. Vi har många utomordentligt goda resultat just nu. Gå in och titta på webbens redovisning av sfi-resultat i Stockholm! Det är lysande resultat på sina ställen, ska jag säga – riktigt, riktigt bra. Vi har fler examinerade än någon gång förut i modern tid. Det är massor av människor som har stor nytta av detta. Vi har fler i sfx-utbildningar, alltså människor som har en direktkoppling mellan själva utbildningen eller den framtida branschen och sin egen yrkeshistoria och den svenska de pluggar i Sverige. Det är mindre tussilagosvenska, som jargongordet är, och mer relevant svenska. Man lär sig sådant man har nytta av så att man får en chans att komma in på en arbetsplats. Då ska man nog kunna lära sig vad en tussilago heter på svenska på rasten.

Det finns i dag en tydlighet i sfi-utbildningen som är en befrielse att se. Jag utesluter inte att det också finns enstaka människor för vilka tiden är för kort. Ett större bekymmer är att vi har för lite systematik när det gäller mammalediga och gravida. Vi har fortfarande för många avbrott i sfi:n. Det är för många som kommer in, börjar om på nytt och på nytt och som i praktiken aldrig lämnar sfi:n. Vi har själva skapat problem med en dålig koppling mellan CSN-berättigad utbildning och sfi. Det ändrar vi nu.

Det finns fortfarande ganska mycket som kan förbättras, men det stora problemet är inte att vi ska ha längre tid på sfi i Stockholm. Vi ska tvärtom ha en kortare, mer målinriktad, effektivare sfi med högre kvalitet. Gör vi det gör vi ingen liten sak. Det senaste vi gör, något som jag är ganska stolt över och som vi borde ha gjort för länge sedan, är tecken-sfi, alltså svenska för invandrare för människor som använder teckenspråk. En lysande innovation!

Anförande nr 174

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ulf Kristersson, jag håller med dig om att sfi-utbildningen självklart ska effektiviseras, och det har den delvis gjort. Men det finns fortfarande dem som är utanför och som inte får chansen. Även om de inte är i majoritet så behöver de vårt stöd.

Jag har också en annan fråga som jag hoppas att du kan svara på under debattens gång. Hur kommer det sig att man gör olika bedömningar av hur länge man får läsa svenska beroende på i vilken stadsdel man bor? Vad kan vi göra åt detta?

Anförande nr 175

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige och Zaida Catalán! I dag tar det sju år från det att en person, företrädesvis flykting, kommer till Sverige tills man inträder på den svenska arbetsmarknaden. Sju år – det är jättelång tid. Det är naturligtvis fullständigt oacceptabelt, och det är mest oacceptabelt för den person som inte har hittat sin tillhörighet på sju år.

Arbete och egenförsörjning måste alltid vara huvudmålet för alla som uppbär försörjningsstöd. Det är inte bara vi som tycker det, utan även flyktingarna som kommer hit säger själva att de vill inget annat än att komma in i samhället. Det finns forskning som visar att arbete i ett tidigt skede är en nyckelfaktor för etablering på den svenska arbetsmarknaden.

I Skärholmen som haft det här ärendet på remiss svarar man att för personer som har svårt att lära sig svenska är det inte verkningsfullt att läsa sfi 12 timmar per vecka och sedan gå hem och prata sitt eget modersmål. Det behövs ett sammanhang, och det bör kopplas ihop med annat.

I Rinkeby och Kista säger man också att det man allra helst vill är att få ett jobb. Ett jobb är alltid bättre än bidrag.

I borgarrådet Ruwaidas motion ser hon ner på vissa jobb, och det tycker jag är så sorgligt. Hon uttalar sig med förakt om vissa jobb som utförs, och jag tycker faktiskt att det mer än någonting är diskriminerande. Vissa jobb är inte tillräckligt fina för er. Men det intressanta är väl om man har möjlighet att kunna vidare sedan, och det är ju så att man faktiskt kan läsa sfi även på kvällstid. Ni vet ju också att det inte är så många timmar i veckan man läser sfi. Man skulle kunna tänka sig att det var bra om det var lite längre.

När detta är sagt är det så klart viktigt att utveckla kvaliteten på sfi-undervisningen, och därför är det bra med sfi-lyftet. Det är många lärare som inte har de ämneskunskaper som de skulle vilja ha, och därför har vår regering också satsat mycket på detta. Det är också bra med den lag om sfi-bonus som har trätt i kraft och som innebär att man kan få möjlighet till bonus om man klarar Godkänt inom 12 månader.

Vi jobbar också mycket med etableringen direkt när man kommer. Det är som sagt var ingenting annat som är viktigare. Ulf har pratat om sfx, och det finns också kompletterande högskoleutbildningar och valideringar som pågår.

Jag tror dock att vi har lite olika värderingar. Vi tycker att alla jobb som man kan försörja sig på är hedervärda. Ni tycker att vissa jobb är finare än andra, och de mindre fina ska flyktingarna inte ägna sig åt.

Anförande nr 176

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Alla jobb är hedervärda. Det intressanta är huruvida man har rätt att tro att man ska möjlighet att bli behandlad utifrån sina individuella kompetenser och möjligheter. Det är det som är det intressanta, inte huruvida man till exempel ska arbeta som taxichaufför i en del av sitt liv för sitt uppehälle. Det intressanta är om man tvingas bli taxichaufför trots att man har svenska, sfx eller till och med en examen från Tekniska högskolan.

Men det är ointressant. Det intressanta är att invandrare har vilket jobb som helst. Man kan fundera över de citat som Ulf Kristersson hade för några år sedan:

Stockholms arbetsmarknad är väldigt krävande. Utan grundläggande kunskaper kommer man att vara chanslös.

Ändå är det intressanta att tvinga ut just invandrare så snabbt som möjligt, kanske utan att de har de grundläggande kunskaperna. Det är där det blir intressant. Återigen: Det är bra att människor får arbete. Vilket arbete som helst. Helst vita. Men det är ännu mer intressant om de har möjlighet att tro på sin framtid. Vad gör vi åt detta så att vi inte skapar en pysselsättning för just invandrare? Det är allt för mycket av det vi har haft.

Sedan är det en spännande sak som har upprepats till leda som jag har tröttnat på, och det är det här: Det finns forskning som visar att arbete i ett tidigt skede är en nyckelfaktor för etablering på den svenska arbetsmarknaden. Ett arbete är därför för många nyanlända den bästa vägen både till långsiktig självförsörjning och till ett utvecklat språk.

Var finns denna forskning? Och i den mån den finns, har forskarna levererat det som politiker ville höra? Är det inte snarare en bekväm tanke att om vi snabbt får ut dem i vilket arbete som helst så är vi av med dem? Då behöver vi inte fundera på diskriminering i vårt samhälle, även om det är den mjuka varianten.

*§ 28 Motion om Stockholm – en klimatsmart stad (utl. 2009:132)
Motion om omhändertagande av energi från fotbollsplaner/idrottsplaner samt
asfalterade ytor (utl. 2010:15)*

Anförande nr 177

M a t t i a s E r i c s o n (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Att klimathotet inte är ett påhittat hot är inte den här snörika vintern någon intäkt för. Men den kan lära oss något väldigt viktigt: Man måste vara förberedd på stora och svåra problem. Om vi inte gör stora insatser för miljön nu riskerar vi att Mälaren blir en saltsjö och att malarian kryper norrut. Vi riskerar att stora delar av jordklotet blir obeboeligt. Att som miljöborgarrådet gör i sitt svar säga att min motion skjuter över målet är därför något magstarkt.

När det gäller miljöfrågorna finns det egentligen bara två alternativ. Antingen tror man inte på dem och lever som man alltid gjort, eller så tar man dem på allvar och förändrar hur vi tar hand om miljö och varandra. Sedan finns den tredje vägen som lite fräckt kan kallas den hamiltonska, uppkallad efter vårt eget miljöborgarråd Ulla Hamilton, som ibland säger sig tro på klimatförändringarna men i praktiken säger nej till förändringar som kan vara effektiva och samtidigt visar stor kärlek till låtsasmiljöprojekt som den miljövidriga Förbifarten.

Jag tror på klimathoten. Inte så att jag gillar dem, utan jag tar dem på allvar och menar att alla steg som kan tas för ett bättre klimat också måste tas. Min motion, En klimatsmart stad, går i all sin enkelhet ut på att Stockholms stad ska investera i solceller och på så sätt vara ett föredöme och pressa priser. Den går kortfattat ut på att staden genom att satsa pengar i miljöforskning ska stimulera till utveckling av klimatsmart el som även andra kan få nytta av.

Att då börja prata om att det inte finns ekonomi i det hela blir snarast parodiskt. Det här handlar inte om att skapa en bättre ekonomi; det här handlar om att skapa en framtid som det går att leva i. Det är i alla fall en del i det.

Då räcker det inte, som i svaret, att pressa klimatavtrycket till 3 ton 2014. Det måste ned mer. Vi menar att det måste vara max 2 ton 2014 och klimatneutralt 2030. Märk väl att när vi pratar om klimatneutralt menar vi inte att man kan cykla till jobbet i Stockholm men åka till Thailand en gång om året och kalla sig för klimatneutral. Man ska inte kunna sälja varor producerade under miljövidriga omständigheter i ett annat land och hävda att det är klimatneutralt bara för att produktionen inte sker i Stockholm.

När ni besvarar min motion med att vi redan är på god väg är det faktiskt rent nonsens. Vi är inte på god väg mot någon lösning på klimatkrisen med er politik. Vi är på väg mot en katastrof som jag nämnde ovan. Min motion om den klimatsmarta staden är naturligtvis inte den enda lösning som krävs för att vi ska vända på det hela. Det krävs mängder av fler åtgärder, men att säga nej till förslagen är att säga

nej till några riktigt bra förslag som skulle kunna hjälpa till att rädda oss. I stället väljer ni att säga nej.

Hör ni, som ni själva brukar säga: Är det inte roligare att säga ja?

Bifall till min motion!

Anförande nr 178

M a l t e S i g e m a l m (s): Den här motionen skulle kunna ha sambehandlats med den tidigare interpellationen som handlade om energi och sådana saker.

När jag läser svaret på den här motionen som jag har skrivit tycker jag att det är ganska roligt, för jag får väldigt stort medhåll från förvaltningarna och en del tekniker som har tittat på den här motionen. Det är nästan bifall till motionen från borgarrådets sida. Det kan man väl säga är väldigt exklusivt för en socialdemokrat i opposition.

Att fånga och lagra temperatur är faktiskt ingenting nytt. Vi har till exempel isdösar och vedeldade ugnar, och det är inget annat än att lagra temperatur för att nyttja i framtiden. Att använda sollagring för uppvärmning är heller ingenting nytt. Många har i dag bergvärme i sina villor som man nyttjar, och det som är intressant är att det ibland är svårt att nyttja bergvärmerna för större fastigheter. Man måste borra hål som gör att man kan få ut så mycket energi som möjligt, ungefär som att lagra den som i en termos i berget. Man måste också kunna lagra värmen som gör att man kan minimera energiförluster och få en bra verkningsgrad.

Hela den här problematiken är dock i princip löst i dag. Det går att ordna. Det finns goda förutsättningar för stora miljövinster genom den här nya tekniken. Det finns anläggningar i Sverige som mer än halverat sina totalkostnader för energi samtidigt som man också kan sänka den tillförda och betalda energianvändningen med upp till ungefär 80 procent.

Sommarsol ger vintervärme till exempel i fastigheter i dag i Sigtuna. I Sigtuna har man ett bostadsområde där sommarsolen lagras för att användas vintertid. Här är den tillsatta energi den energi som värmepumparna använder, och det är mindre energi som går åt än till de här passivhusen man diskuterar. Naturlagar och solen gör faktiskt jobbet själva.

I Katrineholm på en idrottsanläggning är gräset grönt hela året. Där använder man redan betald energi som man får från bandyplanens kylkompressorer, och man kan då hålla en konstgräsplan uppvärmd och öppen för spel hela året. Samma sak här: en halverad totalkostnad, även om man jämför med den kalla perioden som var nu i vinter. Sommartid kan man använda konstgräsplanen som en stor solfångare. Värmen lagras i berget och används under vintern. Här finns ett överskott på värme som man inom kort ska kunna börja använda för hela den här idrottsplatsen. Det innebär att man kommer att ta bort den tillförsel som man i dag har av fjärrvärme till anläggningen.

Vi vet att vi vädrar bort ganska mycket av den energi som vi tillför. Ungefär 70 procent av den energi som värmer upp en konstgräsplan under vintertid kan fångas upp och lagras i berget under hela sommaren. Det är inte bara den här delen man kan lagra på; vi går på asfalterade ytor, vi parkerar på asfalterade ytor och sådant. Även dessa ytor kan i dag användas som energilager. Det är helt fantastiskt!

I det här bostadsområdet i Sigtuna som jag pratade värms ungefär 15 kvadratmeter bostadsyta upp av 1 kvadratmeter solfångare. De lagrar energin på en parkeringsplats. 45 kvadratmeter går det åt till detta. De är nere långt under passivhusen.

Om vi gjorde detta på våra idrottsplatser skulle vi också kunna vara nettoleverantörer av energi till intilliggande hus, men då krävs det också investeringar, en politisk vilja och att vi när vi pratar om att vi är en klimatsmart stad i världsklass också vågar gå in i ny teknik.

Anförande nr 179

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack, Malte Sigemalm, för det här inlägget! Det här är det närmaste bifall man kan komma. Tack också för att du gör så att det helt plötsligt framstår som att världen har vänt sig rätt igen efter den förra diskussionen. Den karaktäriserades av att er sida tyckte att man skulle dra på med kolkraft mitt i vintern, men här är vi tillbaka i en mer vettig diskussion om hur vi tillsammans bär oss åt för att spara energi. Det känns väldigt bra och tacknämligt, och det finns jättemycket att göra på det här området. Helt plötsligt känner jag igen människor i den här salongen igen.

Anförande nr 180

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag tror inte att det var någon som diskuterade kolkraft i de tidigare inläggen.

Vad jag vill säga med motionen och inlägget är att det i dag faktiskt finns välbeprövad teknik som man skulle kunna använda i Stockholm för att också vara klimatsmart. Nu säger man att man är klimatsmart, men man skulle kunna visa att man är klimatsmart.

Den anläggning som finns i Katrineholm drar i dag ungefär 160 megawatt mot motsvarande anläggning som ligger på 1 700 megawatt vid tillförsel av fjärrvärme. De har halverat sina energikostnader, och de kommer i princip att bli självförsörjande på energi i Katrineholm.

Då menar jag att går det att göra i Katrineholm så borde även vi kunna göra de här investeringarna och kunna visa upp referensanläggningar i Stockholm. Nu när vi har chansen och ändå bygger nya anläggningar vore detta alldeles utmärkt. Borgarrådet och jag är ju inte så långt ifrån varandra, så jag önskar att borgarrådet gick upp och sade: Vilken bra motion! Bifall!

Anförande nr 181

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Malte, det är klart att vi ska göra detta! I det ärende som vi hade tidigare i dag på fullmäktiges bord kring just idrottsanläggningarna så skrivs det en hel del om just de där sakerna också. Vi kan alltså omfamna varandra i skön förening i denna fråga. Det finns ingen anledning att inte jobba för att minska energianvändningen i Stockholms idrottsanläggningar. Helt klart är det så. Det finns ingen annan ambitionsnivå från majoritetens sida än just detta, och jag tycker, Malte, att det var väldigt tydligt i det beslut vi tog tidigare i kväll.

När det gäller den andra motionen som Mattias var uppe och pratade om har jag inte behandlat den så hemskt välvilligt, även om jag tycker att vi är väldigt överens om inriktningen. Men jag tycker nog att den politik som vi själva driver från majoritetens sida på det här området känns lite bättre än de förslag Mattias har i sina punkter. Målsättningen är dock absolut densamma, vilket innebär att vi naturligtvis ska jobba med att se till att minska energianvändningen. Vi ska fortsätta att värna om den profil som Stockholm har som miljöhuvudstad i världen, även efter 2010. Det gör vi genom att vi investerar väldigt mycket i miljonprogramsområdena. Jag tycker att det är kul att oppositionen som är emot försäljningarna ändå är så pass öppenhjärtiga att de använder pengarna som de inte vill ha till att vilja instifta fonder. Vi använder pengarna från försäljningarna till att investera i miljonprogramsområdena, där vi jobbar väldigt medvetet med att se till att minska energianvändningen kraftigt. I morgon ska jag vara med på en konferens som delegationen för hållbara städer har här i Stockholm för att just understryka det arbete som vi gör på det här området som är den riktigt, riktigt stora utmaningen. Det är ju i det befintliga beståndet den stora utmaningen finns.

Sedan har vi också Norra Djurgårdsstaden där vi har ställt krav på plushus, alltså inte passivhus utan plushus som levererar energi till nätet och där vi också jobbar med precis det som Malte Sigemalm är ute efter: att testa ny teknik. Det finns ett enormt stort intresse från näringslivet, underleverantörer till fastighets- och byggbranschen och många andra, att vara med i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden. Jag tycker att det är fantastiskt roligt, så nog jobbar vi i Stockholm för att behålla och stärka vår position som miljöhuvudstad!

Anförande nr 182

M a l t e S i g e m a l m (s): Det som skiljer lite är att i det svar jag fick från borgarrådet Sjöstedt på min motion skrev hon att man ska utreda hur man ta till vara spillvärme från stadens idrottsanläggningar, och det är väl bra att utreda.

Vad jag menar är att nu har vi ju ändå chansen. Ni verkar tycka att den här motionen är bra. Intentionerna är jättebra, och tekniken finns. Det är väl bara för att det är en socialdemokrat som har lagt fram den här motionen som ni inte bifaller den. Så långt ifrån varandra står vi inte, så jag tycker att nu har ni chansen här i kväll att visa att ni företräder miljöhuvudstaden Stockholm. Nu går ni upp och bifaller den här motionen, för den handlar om investeringar och om att spara pengar. Det den framför allt handlar om är inte att spara redan tillförd energi, utan det handlar också om att

tillföra energi i en anläggning som inte kommer från till exempel en fjärrvärmeanläggning eller något sådant. Den här anläggningen är i princip självgående.

Anförande nr 183

Mattias Ericson (v): Ulla Hamilton säger att målsättningen är samma, men det är den ju inte. Vi har helt olika mål. Vi vill minska till 2 ton, och ni vill minska till 3 ton. Vi vill bli klara med klimatneutraliteten 20 år före er. Det är verkligen helt olika målsättningar.

När det gäller att använda pengarna är det klart att vi använder pengarna när de finns. Jag förstår inte hur ni förväntar er att vi ska göra någonting annat. Ska vi bara låta dem ligga och skvalpa, eller ska vi kasta dem i vattnet? Vad tycker ni att vi borde göra med dem?

Ni vill ha lägre skatt. Då borde ni inte använda de skattepengar som överstiger den skatt ni egentligen skulle vilja ha. Men man använder väl de pengar som finns, och hade inte de här pengarna funnits hade vi naturligtvis finansierat förslagen på ett annat sätt.

Anförande nr 184

Borgarrådet Hamilton (v): Kära Mattias! Det är skillnad på skatteintäkter och investerings- och försäljningsintäkter. Vi använder inte försäljningsintäkter för att sänka skatten. Vi använder dem för att göra nya investeringar och sänka kostnaderna. Det är kanske en stor skillnad på hur man ser på ekonomin från Vänsterpartiets och vår sida.

Det står heller ingenstans i motionen att ni har 2.0-målet.

Anförande nr 185

Lukas Forslund (c): Ordförande, fullmäktige! Jag hade inte förberett någonting, men när jag läser Mattias motion känner jag att jag måste reda ut några saker.

Vi delar naturligtvis intentionerna i Stockholm som klimatsmart stad och att man ska satsa på förnybar och ny teknik vad gäller el. Dessutom tror vi på marknadsekonomi. Det är väl där vi skiljer oss åt. Ni vill att Stockholm ska tillverka sin egen el i framtiden och att man inte ska köpa in el.

Dessutom skiljer det sig i realiteten i det att vi faktiskt tillåter sådana här saker på hus som du föreslår. Vi tillåter solceller, vindsnurror och så vidare, medan er sida ganska tydligt i stadsbyggnadsnämnden sitter och yrkar avslag på det mesta vad gäller utseendeförändringar på stadens hus. Ni får nog ta en diskussion i er partigrupp om ni vill tillåta miljöteknik eller om ni vill ha den museala effekten kvar i Stockholms innerstad.

Anförande nr 186

M a r i a H a n n ä s (v): Det du sade alldeles nyss om vad vi i oppositionen säger i stadsbyggnadsnämnden stämmer inte ett dugg, Lukas Forslund, och nu talar jag för Vänsterpartiet. Det du säger stämmer absolut inte. Vi föreslår ofta gröna tak, vackra hus och att man ska ha täppor och kunna odla blommor när man bygger nytt. När det inte går att odla grönsaker kan man ändå ha blommor. Det finns många sådana saker vi gör. Jag ville bara säga det.

Anförande nr 187

L u k a s F o r s l u n d (c): När man läser motionen ser man att Mattias vill förändra i fönstren på husen och sätta upp paneler, han vill ha vindsnurror och solceller på tak. Jag har inte sett någon positiv inställning till det vare sig på byggnadsdelegerade eller på stadsbyggnadsnämnden från er sida.

Anförande nr 188

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag tryckte egentligen på fel knapp, men när jag ändå har tryckt in mig kan jag ju säga någonting.

Med tanke på den interpellation som vi hade tidigare och diskuterade och där borgarrådet Sjöstedt sade att det var väldigt dyrt att ha gräsytor i gång under vintern tycker jag faktiskt att man ska titta på den här Katrineholmsmodellen. Det kostar ju ingenting genom att de också kommer att göra ny teknik så att man också tar bort fjärrvärmedelen. Man kommer att bli leverantör av energi i det här området.

Därför tycker jag att det vore intressantare om borgarrådet kunde kommentera lite grann hur man ser på saken och om det finns möjligheter att införa den här tekniken på något område i Stockholm.

Anförande nr 189

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag har själv varit på seminarium om detta ämne. Jag är ingen energiexpert, men jag har åtminstone förstått att det fungerar bra på sina håll. Jag pratade med idrottsförvaltningen om det, och de säger att detta måste man i så fall göra när man nybygger, och de har med detta i planerna. Det är ett ständigt samtalsämne mellan roteln och idrottsnämnden och även i idrottsnämnden. Frågan är alltså inte på något sätt glömd, utan den finns med oss hela tiden.

Om du inte har noterat det så har energifrågorna varit en av de högst prioriterade frågorna här i vinter inom idrotten.

Anförande nr 190

Å s a R o m s o n (mp): Jag skulle vilja kommentera motionen om en klimatsmart stad som jag tycker har en god ton och en bra ambition från Vänsterpartiet. Jag tycker att det är lite märkligt att miljöborgarrådet avslår en sådan motion rakt av och dessutom argumenterar ganska hårt mot en del förslag som rimligen ligger, om inte

under den här mandatperioden så i en planering för en mer långsiktig politik för att utveckla fler och mer moderna energikällor. Det finns en stor potential att utveckla dem i Stockholm. Det krävs ett samarbete mellan kommunen och privata innovatörer för att det här ska komma till stånd.

Jag ställer mig främmande till den diskussion som centerpartisten Lukas hade uppe här kring att man skulle vara negativ till solceller på tak. Jag sitter inte i stadsbyggnadsnämnden, men på alla våra gruppmöten pratar alla väldigt positivt om detta, så jag skulle ha väldigt svårt att tänka mig att man konsekvent skulle rösta ned det som någonting förfulande. De miljöpartister jag känner tycker att det är en förfining och att hus med solceller på taket är vackra hus.

Vi har olika mål, och jag tror att det kanske är det som har legat i bakgrunden när miljöborgarrådet skrev sitt svar här. Hon vet att vi på den här kanten är lite ambitiösare i vår målsättning när det gäller klimatneutraliteten och utsläppsminskningen här i Stockholm. Där finns det en skillnad. Vi är beredda att satsa mer av de kommunala resurserna, för vi tror att det är billigare att satsa det nu än att vänta tills vi har mer av klimateffekterna på väg. Vi ser att det helt enkelt blir mycket dyrare då. Om vi kan satsa lite mer nu ger vi möjlighet till företag att visa upp sig i Stockholm och utvecklas här. Vi tror att det är bra.

Vi tror till exempel att Energicentrum var en bra lösning. Det var en bra satsning som staden gjorde när vi skapade den enheten. Vi har sett att det har varit ekonomiskt fördelaktigt för många av förvaltningarna, och vi har också lyckats samla en kompetens där som kan hjälpa väldigt många aktörer att göra bra planering för framtiden.

Vi är väldigt ledsna över att den borgerliga majoriteten har strukit Energicentrum och särskilt när man ser sådana här motioner som att vi ska ta kliv framåt och klimatsmart stad känner vi att det verkligen är resurser vi skulle behöva. Det kommer vi i den förhoppningsvis rödgröna majoriteten att behöva satsa på igen nästa mandatperiod.

Bifall till den gröna reservationen i kommunstyrelsen på Mattias Ericsons motion!

Anförande nr 191

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Nog är det skillnad på målen när det gäller majoriteten och oppositionen! Vi har nämligen realistiska mål när det gäller koldioxidutsläppen, medan oppositionens är minst sagt orealistiska. Ni bara skjutsar över hela kostnaden för utbytet av hela bilparken som krävs för att man ska nå ert mål. Det gäller även den gigantiska kostnadsövertäckning som ert förslag innebär om att ni ska köpa loss Fortum Värme och sedan avveckla kolanvändningen under nästa mandatperiod. Snacka om kostnadshöjningar för stockholmarna!

Det är verkligen skillnad på vår politik på de här områdena. Det är en helt orealistisk politik som ni företräder på de här områdena, skulle jag vilja säga.

Vi jobbar på ett helt annat sätt än vad ni gjorde under er mandatperiod med att energieffektivisera i stadens fastighetsbestånd. Vi har realistiska mål, vi jobbar tillsammans med näringslivet på ett sätt som aldrig tidigare har inträffat i staden, och vi kommer att få se alldeles utmärkta resultat av detta.

Anförande nr 192

Åsa Romson (mp): Jag kan förstå att Ulla Hamilton tycker att det är orealistiskt, eftersom det i våra mål är inräknat att vi ska få en transporteffektivitet i den här staden som möjliggörs om man ökar andelen kollektivtrafik och minskar andelen biltrafik. Det var väldigt tydligt i dag på DN Debatt att ni på er kant står fast vid målet att öka trafiken och utsläppen därifrån mellan 30 och 80 procent i den här regionen, och då är det väldigt svårt att nå mer ambitiösa klimatmål. Det skulle jag också förstå om jag var i dina kläder, Ulla.

När det gäller kraftvärmen vet jag att du tycker att också det helt orealistiskt. Jag tycker att det är synd att vi har ett så ovisionärt miljöborgarråd i just de här frågorna, för vilken potential har vi inte när vi äger så stor del av Fortum Värme som vi ändå gör plus att vi har stora resurser i värmekapacitet till exempel från spillvattnet i Stockholm Vatten? Vi vet att Lidingö var ute i den frågan alldeles nyligen och hade mätt upp enorma vinster som man skulle kunna göra genom att ta värme från det utlöpande vattnet och ta in i kraftvärmen. Då skulle man mycket väl kunna ta bort den där kolkraften så snabbt som under nästa mandatperiod. Det tror jag på, och det hade varit bra om även miljöborgarrådet hade trott på det.

Anförande nr 193

Mattias Ericson (v): Jag ska bara kort kommentera det Ulla Hamilton sade om att det inte står 2 ton i min motion. Nej, det står inte i motionen, men det står i alla våra andra miljödokument om vad vi vill ha och vad vi har för krav när det gäller sänkningen av antalet ton.

Jag vill bara säga att jag länge har velat debattera med Lukas i talarstolen, men dessvärre var Maria mycket mer lämpad att svara på det vi pratade om, så hugg på något annat nästa gång!

Anförande nr 194

Borgarrådet Hamilton (m): Med tanke på att Åsa Romson också tog upp Förbifarten vore det lite intressant att höra vad Vänsterpartiet tycker om den med tanke på att Carin Jämtin på DN.se i dag säger att hon tycker att Förbifarten är en väldigt viktig fråga.

Anförande nr 195

Mattias Ericson (v): Jag tycker precis som Carin Jämtin att det är en väldigt viktig fråga. Om ni läser vår blogg på www.stockholmsvanstern.se är det ingen som kommer att tveka om var vi står!